ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

21. 12. 1984. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 40 ДИН ● БРОЈ 1721

У ОВОМ БРОЈУ: НОВА ИГРА – 35 НАГРАДА

Веровали или не!

БРИТАНСКИ ПОМОРЦИ

НАЗДРАВЉАЈУ СВОМ КРАЉУ УВЕК У СЕДЕЋЕМ ПОЛОЖАЈУ. ОВУ ПРИВИЛЕГИЈУ СТЕКЛИ СУ ЈОШ У ВРЕМЕ КАДА СУ СВЕ ПРОСТОРИЈЕ НА БРОДУ БИЛЕ ТАКО ТЕСНЕ И НИСКЕ ДА ЧОВЕК У ЊИМА НИЈЕ МОГАО УСПРАВНО ДА СТОЈИ А ДА НЕ УДАРИ ГЛАВОМ У ТАВАНИЦУ.

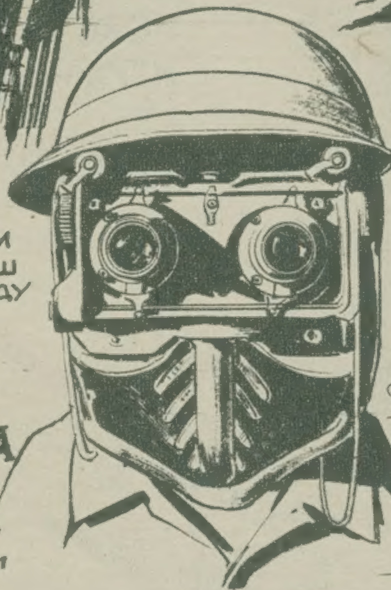

МАЧКА ПО ИМЕНУ ЏИМА

ВЛАСНИШТВО ЛАУРЕ СТРУЦА ИЗ КЕНСИНГТОНА У МЕРИЛЕНДУ ИМА ЈЕДАН СИТНО УКОВРЏАНИ БРК.

Граничари

СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА ОПРЕМЉЕНИ СУ ПОСЕБНИМ НАОЧАРИМА ЗА НОЋ КОЈЕ СВЕТЛОСТ МЕСЕЦА И ЗВЕЗДА ПОЈАЧАВАЈУ НАЈМАЊЕ ХИЉАДУ ПУТА.

КРИВА КУЛА

У ЛА ВЕРМОНДИЈУ (ФРАНЦУСКА) НАГНУТА ЈЕ ЗА 91 ЦЕНТИМЕТАР.

ДР ХОРАЦИО ЏЕКСОН

ИЗ БАРЛИНГТОНА, У ДРЖАВИ ВЕРМОНТ, 1903. ГОДИНЕ ПРЕШАО ЈЕ КОЛИМА САД ОД ОБАЛЕ АТЛАНТИКА ДО ОБАЛЕ ТИХОГ ОКЕАНА ЗА НАГРАДУ ОД САМО 50 ДОЛАРА. ПУТ ЈЕ ТРАЈАО 9 НЕДЕЉА, А КОШТАО ГА ЈЕ 8000 ДОЛАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

● ● ● мала Индонежанка Емивати Фирадаус нестала је још 1979. године док је беснео ураган, а пронађена је тек недавно. Готово шест година живела је у џунгли Суматре међу крволочним зверима и опасним гмизавцима. После лекарског прегледа стручњаци су били изненађени добрим здравственим стањем девојчице.

● ● ● недавно се на тржишту појавио један нови апарат који успешно отклања умор и главобољу. То је заправо нека врста каде у којој се купач брчка у топлој води пуној разних соли за купање. Када је добро затворена са свих страна, као нека велика кутија, тако да уморног купача потпуно изолује од спољних звукова и он се зато опушта у тишини. Многе познате личности, као Карајан или Мекинро, на пример, радо користе ову каду из које, како тврде, после једночасовног опуштања излазе потпуно одморни и окрепљени.

● ● ● у једном угледном токијском ресторану као специјалитет служе се јунеће шницле које су изузетно мекане, сочне и имају неки нарочит и необичан укус. За овај специјалитет јунад, која ће једног дана завршити на кланици, узгаја се на посебан начин: хране се мекињама, сојом, пшеницом. Цена једног килограма овакве јунетине прерачуната у наш новац износи око милион и по старих динара.

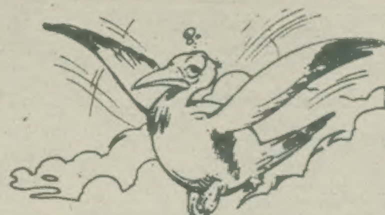
● ● ● либијски геолози тврде да се испод песка Сахаре налазе огромне количине воде из којих би у следећих седамдесет година дневно могло да се црпи 4-5 милиона кубних метара. Зато је влада ове земље одлучила да једном јужнокорејском предузећу повери изградњу снажних црпки и неке врсте подземне реке која ће протицати цевима у дужини од две хиљаде километара.

● ● ● највеће укрштене речи штампане су 1979. године у енглеском листу „Онсоврлд лед". Својом величином задивиле су енигмате јер су имале површину од 1,70 m^2. У њих је водоравно требало уписати 6279 појмова, а усправно 6051.

● ● ● на месту данашњег Крагујевца у 16. веку налазило се насеље Краговинца. У првој половини 17. века турски географ Хаџи Калфа забележио је Крагујевац под именом Карађофца.

● ● ● млекара која се налази у близини италијанског града Бергама дневно преради петнаест хиљада литара млека користећи искључиво сунчеву енергију.

● ● ● на атлантској обали Француске недавно је дошло до правог помора галебова од неке непознате болести. Неки ветеринари сматрају да су главни кривци помора олује и ветрови који су неколико месеци готово непрестано дували овим областима. Птице су због тога премореие, исцрпљене, па су оболеле од чира у желуцу који је довео до крварења.

НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА

НОВА ИГРА ■ 35 НАГРАДА ПО 3.000 ДИНАРА

НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА

НАЂИТЕ ПОГРЕШНО СЛОВО

Једно једино погрешно слово може од реченице да направи смешну или бесмислену тврдњу, као што показују ови примери из разних домаћих и страних новина и књига које је прикупио један дугогодишњи коректор. Можете ли да пронађете то слово? Задатак је врло лак, зар не? Па будите и ви коректори. Тако ћете, уједно, дати право значење овим реченицама, упознати важност коректорског посла у новинама, издавачкој делатности уопште, и добити награде.

Задатак није нарочито тежак. Верујемо да ће многи од вас открити речи у којима је једно слово погрешно због чега је смисао целе реченице „искривљен”.

Ваш задатак је да уочите словне грешке и да, оним редом како иду реченице **исправне** речи упишете у купон који објављујемо на овој страни. Вашом коректуром реченице ће добити прави смисао.

Између свих тачних одговора биће извучено 35 награда, свака од по 3.000 (300.000 старих) динара.

1. Гласање ће сигурно донети доста узбуђења, јер ће свака делегација покушати да прогута свог кандидата.

2. Возачи би морали више да газе на овој раскрсници.

3. Ту су оловке, хартија, спавалице и све друго што се може наћи у свакој канцеларији.

4. Треба се упитати: да ли је песник у свом волу видео онога ко ће донети спас нападеној земљи?

5. Награђен је за свој рад на разбијању компјутера.

6. Беба има плаву главу, црвене груди, леђа су јој зелена, а храни се инсектима и семењем.

7. Андрић, једини од наших књижевника није никада подлегао искушењу да буде фризер.

8. Руски цар је тих година био у кавезу са аустријским царем.

9. Цртеж се извлачи тушем или мастилом, а евентуалне грешке могу се покрити џемпером.

10. „Требало је много ракије да се организује једно овакво саветовање”, изјавили су домаћини после завршене седнице.

УПУТСТВО:
У купон треба да упишете исправне речи и то по реду како су реченице објављене – од 1. до 10. Испод тога читко (штампаним словима) упишите своје име, презиме, улицу и број, поштански број и место; залепите на већој страни дописнице и најкасније до 10. јануара 1985. пошаљите на адресу: „Политикин забавник” Македонска 29, 11001 Београд, поштански фах 124 са назнаком „Погрешно слово”.

КУПОН

1. ПРОГУРА
2. ПАЗЕ
3. СПАЈАЛИЦЕ
4. БОЛУ
5. РАЗВИЈАЊУ
6. ЗЕБА
7. ФРАЗЕР
8. САВЕЗУ
9. ТЕМПЕРОМ
10. РАНИЈЕ

Овде упишите своју адресу:

Име и презиме

Улица и број

Поштански број и место

ОПАСНО ЗАНИМАЊЕ – ПРВИ

Само у последњих сто година убијено је више од 50 државника

Убиства владара и политичких противника саставни су део историје човечанства још од доба фараона и императора. Па ипак, наш просвећени и просветљени 20. век, столеће научних и техничких открића, али и два светска рата, по броју атентата може да се мери с Римском Империјом и мрачним средњим веком. Само за последњих стотинак година убијено је више од педесет државника, не рачунајући оне који нису били председници, премијери и краљеви.

Руског цара **Александра II** убили су 1881, а исте године извршен је атентат на председника САД **Џемса Гарфилда.** Пре почетка овог века убијени су председник САД **Абрахам Линколн** и председник Француске Републике **Карно.** Италијански краљ **Умберто I** пао је 1900, а већ следеће године и председник САД **Вилијам Мекинли.**

Године 1913. страдали су председник Мексика **Франсиско Мадеро** и грчки краљ **Џорџ.** Следеће године атентат на аустријског престолонаследника **Франца Фердинанда** 1914. који су у Сарајеву извршили Гаврило Принцип и другови, био је непосредан повод за напад Аустро-Угарске на Србију и избијање првог светског рата. Још два председника Мексика пала су од руку атентатора: **Венустијано Каранца** 1920 и **Алваро Обрегон** 1928. До другог светског рата погинули су у атентату и аустријски канцелар **Енгелберт Долфус** и краљ **Александар I Карађорђевић.**

После рата, када је изгледало да ће свет најзад одахнути и навалити да гради светлу будућност, ређају се све чешћи атентати. Падају, готово сваке године, у народу и омиљени и омражени: индијски борац за мир **Махатма Ганди** 1948, сиријски председник **Хосни Заим** 1949, јордански краљ **Абдул Хусеин** 1951, председник Никарагве **Анастасио Сомоса** 1956, председник Гватемале **Карлос Армас** 1957, ирачки краљ **Фејсал** 1958, премијер Шри Ланке **Соломон Бандаранаике** 1959.

Патрис Лумумба, који је желео да Конго поведе напред, убијен је 1961, исте године кад и диктатор Доминиканске Републике **Рафаел Трухиљо,** који је згртао новац у свој џеп и гурао земљу унатраг, у заосталост и беду.

Рекордна година по броју атентата је 1963. када су платили главом председник Тогоа **Силванус Олимпио,** председник САД **Џон Кенеди** и председник Вијетнама **Нго Дин Дијем.**

Премијер Ирана **Али Мансур** страдао је 1965, премијер расистичке Јужне Африке **Хендрик Вервуд** 1966, председник Чилеа **Салвадор Аљенде** и премијер Шпаније **Луис Kаpepo Бланко** 1973.

После две године затишја опет једна рекордна – 1975. година. Погинули су: шеф државе и владе Мадагаскара **Ричард Рацимандраја,** краљ Саудијске Арабије **Фејсал,** председник Чада **Нгарта Томбалбеј** и председник Бангладеша **Муџибур Рахман.**

Председник Нигерије **Муртала Мухамед** страдао је 1976, председник НР Конго Бразавил **Мариен Нгуаби** и председник Јеменске Арапске Републике **Ибрахимал Хамди** 1977, председник Авганистана **Мохамед Дауд** и председник Јеменске Арапске Републике **Амхед ал Гашми** 1978.

Година 1979. и три жртве: председник Авганистана **Нур Мохамед Тараки,** председник Јужне Кореје **Парк Чунг Хи** и још један председник Авганистана **Хафизулах Амин.**

Године 1980. „само" једна жртва – председник Либерије **Вилијам Толберт.** Али, 1981. поново три: председник Бангладеша **Зиаур Рахман,** председник Ирана **Бахонар** и председник Египта **Анвар ел Садат.** Председник Либана **Башир Џемаил** страдао је 1982. На измаку ове године убијена је индијски премијер **Индира Ганди.**

ЧУВАЈ СЕ МАРТОВСКИХ ИДА! Римски војсковођа, државник и диктатор Гај Јулије Цезар није веровао у пророчанство које га је упозоравало: Чувај се мартовских ида! (Иде су у римском календару биле сваки петнаести дан у марту, мају, јулу и октобру, а тринаести у свим другим месецима.)

Петнаестог марта 44. године пре наше ере, док је ишао у Сенат, Цезар је поново срео истог пророка и добацио му у пролазу:

– Као што видиш, мартовске иде су дошле!

– Али, нису прошле! – одвратио је овај.

Ово као да није било довољно. Неколико минута пре него што је крочио у хол Сената учитељ логике Грк Артемидорус ћушнуо је Цезару у руке свитак папируса рекавши му да га одмах прочита. Цезар није ни отворио свитак, ушао је у предворје и истог часа напали су га бодежима завереници, римски патрицији које су водили Касио и Брут. Цезар се срушио у подножје огромног Помпејевог споменика и издахнуо. Свитак у његовој руци био је упозорење да га у Сенату чекају убице.

СЕКИРА ЗА КУМА. Када се вођа првог српског устанка Карађорђе Петровић кришом вратио из Русије у домовину да је очисти од Турака, није страховао за свој живот. Српски кнез Милош Обреновић био му је кум, а кумство се у нашем народу поштовало као светиња. И Вујица Вулићевић, који је од Милоша добио наређење да га „среди", такође му је био кум.

Код колибе у Радовањском лугу, где су се Карађорђе и Вујица „тајно" састали у ноћи између 12. и 13. јула 1817, Вујицин момак Никола сачекао је да Вожд заспи.

Никола се тихо увукао у колибу, замахнуо на дубоко уснулог Карађорђа тешком секиром, ударио га у врат изнад самог рамена, испустио секиру и истрчао напоље. Карађорђе је покушао да извуче секиру и устане, али је клонуо и срушио се мртав. Никола се касније вратио и јатаганом му одсекао главу коју су однели Милошу.

Кум Вујица је за све то време лежао у истој колиби правећи се да спава.

●●●

Непријатељство између Милошевих и Карађорђевих потомака и присталица наставило се потпомогнуто разним другим силама и интересима.

Завереници су 29. маја 1868. убили Милошевог старијег сина и наследника кнеза **Михаила Обреновића** док се шетао Кошутњаком са својом вереницом и блиском рођаком Катарином Константиновић.

И Милошев унук (од млађег сина Милана) краљ **Александар Обреновић**

Из Топчидера на коњу: Кнез Михаило Обреновић (споменик на Тргу Републике у Београду)

Снимио: Р. Ајдуковић

ЧОВЕК

пао је као жртва атентата. У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри – завереници провалили су у краљевску спаваћу собу, убили и Александра и његову жену Драгу Машин и, уз поклике: „Нема више тирана!" избацили лешеве кроз прозор.

Лоза Обреновића се угасила и престо су заузели Карађорђевићи. Карађорђев праунук краљ **Александар I Карађорђевић** погинуо је у Марсеју, у званичној посети Француској, 9. октобра 1934. У њега су, док се возио аутомобилом, пуцали емигранти. Документи о овом атенату су у Француској и Италији и још спадају у „строго поверљива" и нераспечаћена.

СМРТ У ПОЗОРИШТУ. Абрахам Линколн, 16. председник Сједињених Америчких Држава, седео је 14. априла 1865, пет дана по завршетку рата између Севера и Југа, са женом у Фордовом позоришту у Вашингтону. Намеравао је да се после представе „Наш амерички рођак" упозна с члановима ансамбла. Нешто после 10 сати глумац Џон Бут, присталица Јужњака, упао је у њихову ложу и пуцао у председника. Линколн целе ноћи није долазио свести, а следећег дана ујутро је издахнуо. Ожалили су га и пријатељи и политички противници.

Век касније, 22. новембра 1963. око подне, извршен је атентат, први у историји који су снимале телевизијске камере, на најмлађег, 35. председника САД Џона Фицџералда Кенедија док се отвореним колима возио Дили Плазом у тексаском граду Даласу. Председник је умро не долазећи свести. Као атентатор означен је Ли Освалд, али се права истина о овом убиству, његовим извршиоцима и наручиоцима још не зна.

КЛОПКА ЗА ЕМИЛИЈАНА. Мексички револуционар Емилијано Запата борио се, и пре избијања револуције, да се сељацима да земља. Када сељаци, по доласку на власт „револуционара" Мадера, с којим се Запата борио, и, затим , Каранце, нису добили ништа, од новог режима су се одбили Запата и Панчо Виља и наставили борбу. Запату је намамио у клопку пуковник Гуахардо. У два по подне 10. априла 1919, док је улазио у хасијенду Ћинамека да се састане с Гуахардом, са зидова је запуцала читава чета војника и изрешетала народног идола Емилијана.

САРАЈЕВО, 28. ЈУНА 1914. Међу најпознатије атентате спада убиство аустријског престолонаследника Франца Фердинанда, 28. јуна 1914. године у Сарајеву. Атентат је организовала Југословенска национална револуционарна организација „Млада Босна", а смртоносне хице у Фердинанда је испалио Гаврило Принцип. Сарајевски атентат представљао је непосредни повод за напад „хиљадугодишње аустријске царевине" на малену Србију. Истовремено, био је то и почетак првог светског рата у којем је Србија, ратујући на страни савезника и чекајући да се они договоре по коју цену да јој помогну, дуго сама крварила. Погинуло је или умрло од рањавања и болести око 370.000 српских војника, а стрељано је, обешено или умрло у логорима 640.000 цивила. Србија је изгубила 26 одсто свог становништва.

Први светски рат однео је око 20 милиона људских живота.

ДЕЦА ОТКРИЛА АТЕНТАТОРА НА ЛЕЊИНА. Владимир Иљич Лењин завршио је свој говор на митингу у једној фабрици у Москви речима:

„Ми имамо само један излаз, победу или смрт!"

Тог лета Совјетска Русија била је окружена фронтовима а готово три четвртине њене територије заузеле су интервенционистичке трупе и белогардејци.

Лењин је сишао са говорнице и упутио се ка излазу из фабричке хале, окољен радницима који су желели да га виде, упитају понешто, поразговарају с њим. Таман кад је стигао до свог аутомобила одјекнуо је пуцањ! Лењинов шофер Гиљ је са свог седишта угледао жену како циља револвером у Лењина. Пре него што је стигао да извуче револвер чула су се још два хица. Лењин је лежао крај аутомобила обливен крвљу.

Атентаторка је бацила свој „браунинг" и хитро замакла у гужву. Гиљ није могао да пуца пошто је свуда око ње било људи и убрзо се изгубила у метежу.

У фабричком дворишту настала је узбуна. У први мах се чинило да је атентаторка умакла, али убрзо су неки дечји гласови заграјали:

– Ево је, ево је!

Група деце трчала је за женом. Тако је ухваћена Фани Каплан, чланица контрареволуционарне партије „социјалреволуционара".

Лењин је био тешко рањен. Лежао је, међутим, само шеснаест дана, трпећи болове, а затим је устао из болесничке постеље и наставио да ради.

Нарушеног здравља – сматра се управо од последица овог атентата – Лењин је умро 29. јануара 1924. Имао је 54 године.

ТРИ ХИЦА У ОЦА ИНДИЈЕ. Тридесетог јануара 1948. године око 16.30 часова, Гандијеве унуке Абха и Ману повеле су деду према месту у парку Бирле где га је народ очекивао за заједничку молитву. Док се Ганди пео малим степеницама од цигала, неко га је из масе гласно поздравио. Осврнуо се да му отпоздрави склопљеним длановима – знаком мира и пријатељства – кад је из гомиле истрчао млад човек. Ману је покушала да га задржи, али ју је он одгурнуо, потегао револвер и испалио три хица у „оца Индије". Ганди се срушио склопљених руку успевши само да каже: „Хај Рам!" (Слава богу).

Натурам Годсе који је убио Гандија, узвикнуо је:

– Не кајем се!

Исте речи поновио је и годину дана касније кад се пео на губилиште.

Увече 30. јануара Гандијев најближи сарадник Џавахарлал Нехру у сузама говори нацији:

– Угасила се велика светлост у нашим срцима и свуда око нас је мрак!

Истрага је утврдила да се иза атентатора крије екстремна хиндуистичка организација „Махасабха". Човек који је пуних тридесет година водио Индију у борби за ослобођење, све до ослобађања од британске колонијалне власти 1947, већ следеће године пао је од хитаца безумних сународника. Нису могли да му опросте што је у крвавим сукобима, припадника хиндуистичке и муслиманске вере, који су хтели да раздвоје Индију

надвоје, стално понављао: „Ја, хинду у сваком муслиману гледам свога брата".

САН И ЈАВА МАРТИНА ЛУТЕРА КИНГА. Вашингтон, 1963. Црнци марширају за своја права. Колона је дуга осам миља,од Вашингтоновог до Линколновог споменика. У маси црних лица су Џоан Баез, Боб Дилан, Махали Џексон, гласови који певају о пркосу и братству. Пред спомеником Абрахаму Линколну говори вођа покрета против расизма у САД, др Мартин Лутер Кинг. Звучници разносе његове речи: „Сањао сам сан да ће моје четворо мале деце једног дана припадати нацији која их неће ценити по боји коже већ по њиховим карактерима". Година је то у којој под хицима атентатора пада председник САД Џон Кенеди. Идуће године Мартин Лутер Кинг добија Нобелову награду за мир. После само четири године, 4. априла 1968. у Мемфису, држава Тенеси, бели снајпериста, у шест сати по подне, смртно погађа др Мартина Лутера Кинга, Црнца чији је живот био сан о братству, хармонији свих белих и црних људи.

ОТМИЦА И УБИСТВО. Пуних 55 дана трајала је драма отетог председника Демохришћанске странке Италије Алда Мора. Почела је 16. марта 1978. нешто пре десет сати ујутро. Моро се управо возио у Парламент на седницу новоформиране владе. Изненада у Улици Марио Фани, испред његовог аутомобила испречила се нека лимузина. Судар је био неизбежан. Готово истога часа у Моров аутомобил ударила су и полицијска кола из пратње с три карабињера. Истовремено их је са свих страна засула митраљеска паљба. Петорица пратилаца Алда Мора су убијена док су непознати нападачи извукли демохришћанског лидера неповређеног, strpali га у аутомобил који је ту чекао и одјурио.

У Риму је почела највећа, икада спроведена полицијска потрага. Више од 20 хиљада полицајаца даноноћно је претраживало улицу по улицу, без резултата. Припадници терористичке организације „Црвене бригаде" који су извели овај препад тада нису похватани. Светска јавност била је запањена и огорчена кад је 9. маја у једном црвеном „реноу" паркираном у самом срцу Рима, између седишта Демохришћанске странке и Италијанске комунистичке партије, пронађено и изрешетано тело Алда Мора, политичара који се залагао за сарадњу међу свим народима и државама.

НЕВЕРОВАТНО. За време војне параде у Каиру 6. октобра 1981. године испред почасне трибине на којој су седели највиши египатски државници и амбасадори страних земаља зауставило се једно оклопно возило из дефилеа и група војника почела је да пуца у правцу египатског председника Анвара ел Садата. Људи из обезбеђења шефа државе прекасно су узвратили ватру, ни телохранитељи нису реаговали на време и председник је смртно рањен. Умро је истог дана у војној болници. Према изјавама оних који су му били најближи, Садат је, пре него што је пао, успео само да каже: „Невероватно..."

НЕ, НЕ БОЈИМ СЕ! Индира Ганди, једина кћер првог индијског премијера Џавахарлала Нехруа, родила се 19. новембра 1917. године у Алахабаду, држава Утах Прадеш. Стекла је високо образовање, али најдрагоценија искуства – „животни факултет" – стекла је уз оца који је с Титом и Насером оснивач покрета несврстаности.

Ако се у једној реченици може исказати суштина Индириног политичког деловања – онда би то била неуморна борба за јединство и равноправност.

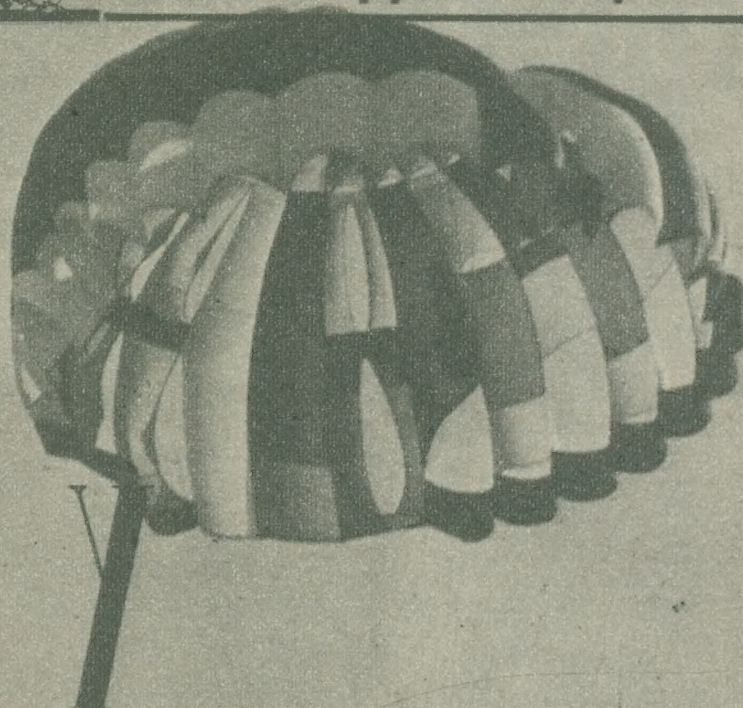
А то је било можда најтеже у њеној сопственој земљи чијих 700 милиона житеља припадају многобројним нацијама, верују у разне богове и говоре на неколико стотина језика и дијалеката!

Припадници индијског народа Сика начинили су пре две године листу значајних људи Индије које су „осудили на смрт". На том списку била је и Индира. У једном недавном интервјуу казала је, по ко зна који пут: „Не, не бојим се". На предизборном скупу 30. октобра ове године изјавила је дословце:

– Када бих умрла у служби нације, била бих поносна на то.

Следећег јутра, кад је изишла из своје собе и упутила се у радни кабинет, била је засута кишом метака. Срушила се погођена са 16 хитаца. На Индиру Ганди су пуцала двојица Сика из њеног личног обезбеђења...

Р. П. З.

У ВАЗДУХУ СУ СВИ ЈЕДНАКИ

Падобранац се спушта просечном брзином од 5 m/sec.

ПОВОДОМ ДАНА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ АРМИЈЕ НАШИ РЕПОРТЕРИ ПОСЕТИЛИ СУ ПО МНОГО ЧЕМУ ЈЕДИНСТВЕНУ ЈЕДИНИЦУ У ОРУЖАНИМ СНАГАМА

Трава полегла поред узлетишта. Од буке авионских мотора тешко је разабрати шта инструктор говори војницима-падобранцима. Летелица ће их за који минут понети на задатак. Због стабилности терет мора равноправно да буде распоређен, да с обе стране седе војници приближне тежине. То је важно у ваздуху.

Горе у ваздуху – још једна провера падобрана и падобранаца. Ништа не сме да се препусти случају. Овде је улог исувише драгоцен – човек. На команду „Припреми се" падобранци устају са седишта која се аутоматски склапају. Сад су све очи упрте у хоризонтални семафор на репу авиона.

Пали се жута светлост. На репу се отвара рампа, „провалија", како је зову падобранци. Земља је 1000 метара доле. Код оних који први пут скачу осећа се нелагодност, руке им по ко зна који пут пребирају по падобрану, главном и резервном. Проверавају да ли је пред скок све у реду.

Пали се зелена лампа, инструктор преко слушалица од официра за навођење чује команду „Бацај!". Људи, као птице, лете, један за другим.

Падобранац-везиста Саша Луковић први пут не осећа чврсто тло под ногама. Гледа штоперицу на грудима. Сад! Искаче. Лети. Повлачи ручицу главног падобрана и купола површине од 80 m² се раскрилила. Неколико минута касније чизмама је ископао поприличан комад оранице. Претурио се неколико пута. Други пут ће боље. Још шест скокова и ученик-падобранац добиће звање (и знање) правог војног падобранца.

Не везујте нам очи!

У падобранској смо јединици, елитној јединици наших оружаних снага. Ов-

Земаљска обука је завршена; сада – у летелицу.

де нико не стиже по наређењу, капије се отварају само онима који су сами одлучили да буду падобранци. Посебан сој, кажу. И капе су им посебне, и старешинама и војницима. На глави беретка, симбол куполе падобрана.

Ове године прослављају четрдесет година од формирања. У једном селу поред италијанског града Барија, по наредби Врховног команданта, створен је Први падобрански батаљон НОВ и ПОЈ. У његовом саставу били су углавном борци који су овде стигли на лечење и после оправка укључили се у Центар за обуку савезничких падобранаца. Учитељи су били искусни савезнички падобрански инструктори. Командант Батаљона – поручник Чедомир Вранић, тада је први пут уживо видео падобран. Ништа за то. Кад се први пут скакало само су наши одбили да им вежу очи. У Центру за обуку дуго нису веровали да југословенски падобранци скачу први пут.

Многи кад дођу у ову јединицу скоче први пут. То је најтеже. Без обзира што су пре тога прошли напорну земаљску обуку, изводили вежбе понашања у ваздуху, доскока, све могуће поступке у случају да (што је ретко) откаже главни падобран... О том првом, разумљивом страху брину старешине заједно са лекаром. Никога овде не терају да скочи ако га је страх. Кад неког, углавном после првих скокова, ухвати „криза", ништа, у летелици и, ако треба, на земљи с њим се разговара. Стрпљиво, другарски.

Још једна провера пре него што ће падобранци поћи на борбени задатак.

Овде су сви једнаки. Скачу, један за другим, и командант и кувар. У овој јединици су сви пре свега падобранци. То правило важи од оснивања. Једно друго, неписано, такође се поштује: командант увек скаче први. Посебно кад то треба извести пред будућим падобранцима. Један такав скок од пре десетак година командант Мрдаковић никада неће заборавити. То се, каже, догађа једном у сто година.

Како добити име Срећко

Први се, како то кажу падобранци, одвојио од летелице и после десетак секунди отворио главни падобран. За њим су полетела још тројица старешина. И таман кад се Мрдаковић приземљио, непрекидно посматрајући шта се догађа у ваздуху, скаменио се: један падобранац је улетео право у куполу оног испод себе.

Даље говори Радосав Јосиповић, човек који је пробио падобран друга испод себе, Бранислава Ковачевића.

– Било је хладно, 15 испод нуле, ми у зимским оделима, крзненим рукавицама. Оне су ми и засметале да на време повучем ручицу главног падобрана и, док сам око тога петљао, нисам приметио да је Ковачевић испод мене отворио куполу и да летим право у њу. Онда је настао пакао. Пет пута смо се преврнули, конопци падобрана су се уплели. Земља – све ближа. Мислим, готово је. И онда, 60 m изнад земље, Ковачевић отвори резервни падобран. Обојица смо се с њим спустили. Чудо, само смо се угрували...

Јосиповића другови зову Срећко. Не без разлога. Једном му се десило да умало испадне из авиона. Пре тога „избацио" је групу падобранаца и – сео на отворена врата да се одмори. Била је магла и пилот, да избегне антену на путу, нагло је окренуо летелицу. Срећко, од трзаја, главачке је полетео кроз отвор. Инстинктивно се ухватио за шипку. Ледина је била 300 m испод. Онда је пилот исправио авион и Јосиповић је успео и другом руком да се ухвати за шипку. Једва се вратио у авион. И ударио у плач, незаустављив. Накнадно га је савладао страх. Пилот и механичар који су били у кабини дуго му нису веровали кад је причао шта се догађало неколико метара од њих.

Овакве догађаје у јединици падобранаца сврставају у „војничке згоде и незгоде". У последњих десет година не памти се ниједан несрећан случај. Кажу, на основу података који се публикују, да су по безбедности далеко изнад светског просека. Јер, овде се ништа не препушта случају.

Стани, ветре!

Правило број један код падобранаца је: правилно спаковати падобран. То се учи дуже од месец дана и то под сталним надзором старешине, у свим фазама паковања. Падобран, опет због безбедности, увек пакују два војника. И спакован се проверава, посебно пре уласка у летелицу. Грешке не сме да буде.

Ни у ваздуху, разуме се. У случају да, рецимо, војник заборави да на време повуче ручицу за отварање главног падобрана, овај се аутоматски отвара. Деси ли се да ни с њим нешто није у реду, ту је резервни. Важно је само, колико је то могуће, владати својим страхом. Падобранци-почетници се, на пример, много више боје ваздуха. Они искуснији – земље, приземљења. Код неправилног доскока може да се повреди нога или скочни зглоб. Посебно ако је терен нераван, а уз то дува и јак ветар.

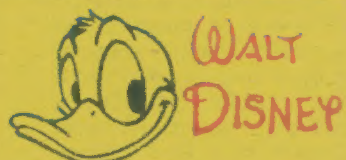
Кад је већ реч о ветру (кажу, највећем непријатељу падобранаца), ваља рећи да ту и те како важну улогу има метеоролог. Он мери правац и брзину ветра (подаци од пре пола сата сматрају се застарелим) и те податке преноси официру за навођење који, тек ако су услови повољни, даје дозволу за искакање. Наравно, ово важи за мирнодопске услове; тада се избегава да војници искачу ако је брзина ветра већа од 5 m/sec. Што је ветар јачи, теже је приземљење. То је, објашњавају, као искочити из камиона у покрету или оног који стоји. У ратним условима је, разуме се, другачије.

Јединица падобранаца разликује се од других и по томе што обука траје све време служења војног рока. Искаче се и дању и ноћу, на свим (не)могућим теренима. Мора, зато, да се савлада и смучање, алпинизам, пливање, исхрана у природи, диверзантска обука... Није чудо што падобранац мора да поседује изузетне психо-физичке способности. Није лако бити птица.

Петар Милатовић
Снимио: Љ. Патрногић

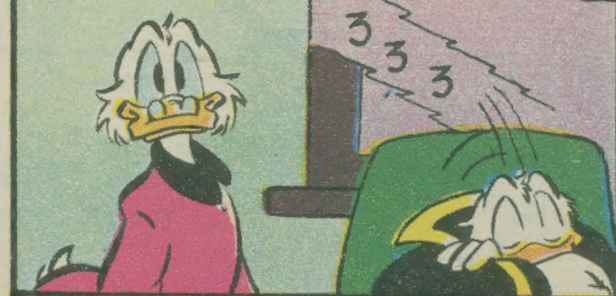

Приземљење је успело, сад треба правилно покупити падобран.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ОДМАХ НА ПОСАО!

З З З

...И ТАКО ЈЕ ПОЧЕО ДА ПОИСТОВЕЋУЈЕ РЕЧ ПОСАО СА РЕЧЈУ СПАВАЊЕ!
АХА!

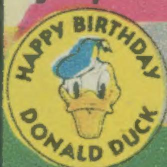

У МОЈОЈ ПРАКСИ СЕ ПОКАЗАЛА КАО ВЕОМА УСПЕШНА ОБРНУТА СУГЕСТИЈА!

АКО ЈЕ ЊЕМУ ПОСАО ИСТО ШТО И СПАВАЊЕ, ОНДА ЈЕ СПАВАЊЕ ИСТО ШТО И ПОСАО!

ПА ЗАТО МУ СУТРА НАРЕДИТЕ ДА СПАВА, А НЕ ДА РАДИ!

ОДМАХ НА СПАВАЊЕ!

КАКО МОГУ ДА СПАВАМ КАД СЕ ТОЛ'КО ДЕРЕШ?
8-26

HAPPY BIRTHDAY
DONALD DUCK

За читање наглас

РОМАН С КОНТРАБАСОМ

А. П. ЧЕХОВ

Свирач Смичков ишао је из вароши у вилу кнеза Бибулова, где је, поводом просидбе, „имало да буде" вече с музиком и игранком. На леђима му је лежао огромни контрабас у кожној футроли. Ишао је Смичков обалом реке, која је ваљала своје хладне таласе, не тако величанствено, али зато веома поетично.

„Како би било да се окупам?" помислио је.

Не размишљајући дуго, он скиде одело и загњури тело у хладну воду.

Вече је било дивно. Смичковљева поетична душа поче да се штимује у складу са хармонијом околне природе. Али какво му слатко осећање обузе душу када је, пливајући стотинак метара низ воду, угледао лепу девојку која је седела на стрмој обали и пецала рибу. Он заустави дисање и обамре од плиме разноврсних осећања: јавише се успомене из детињства, сета због младости, пробуђена љубав...

Боже, а он је мислио да више и није кадар да воли! Пошто је већ изгубио веру у човечанство (његова страсно вољена жена одбегла је с његовим пријатељем, фаготом Собакином), груди му је испуњавало осећање празнине, и он је постао мизантроп.

„Шта је овај живот?" често је постављао себи то питање. „Зашто ми живимо? Живот је мит, сан... Потмуле речи..."

Али, стојећи пред заспалом лепотицом (није тешко било приметити да је спавала), он наједном, и против воље, осети у грудима нешто налик на љубав. Дуго је тако стајао пред њом гутајући је погледом...

„Али доста...", помислио је и уздахнуо дубоко.

„Збогом, дивна визијо! Мени је већ време да идем на бал код његове светлости..."

И пошто је још једном погледао лепотицу, већ је хтео да заплива назад, кад му у глави сину идеја.

„Треба јој оставити неки спомен од мене!" помисли. „Прикачићу јој нешто на удицу. То нека јој буде неочекивани дар од ,непознатог'."

Смичков полако доплива до обале, набра велики букет пољског цвећа и пошто га веза струком лободе, прикачи га за удицу.

Цвеће пође на дно па одвуче за собом и лепи пловак.

Пристојност, закони природе и друштвени положај мог јунака захтевају да се роман заврши управо на овоме месту, али – авај! – пишчева судба је неумитна: услед околности које не зависе од писца, роман се није завршио букетом. Упркос здравом разуму и природи ствари, јадни и безначајни контрабасист имао је да одигра у животу угледне и богате лепотице крупну и важну улогу.

Кад је допливао до обале, Смичков се запрепасти: његовог одела није било! Неко га је украо... Док се он дивио гледајући лепотицу, непознати злочинци дигли су му и однели све осим контрабаса и цилиндра.

– Проклетници! – јаукну Смичков. – О, људи, породе отровни! Није ме озлоједило толико то што сам остао без одела (јер је одело – трулеж) колико помисао да ћу сад морати ићи го и прекршити норме друштвеног морала.

Сео је на кутију с контрабасом и почео да тражи излаз из свог ужасног положаја.

„Нећу, ваљда, овако го ићи кнезу Бибулову!" помислио је. „Тамо ће бити даме! А поред тога, лопови су ми заједно с панталонама украли и калафон који се налазио у џепу!"

Размишљао је дуго, мучно – до бола у слепоочницама.

„Ах!" досетио се он најзад. „Недалеко од обале, у шипражју налази се мостић... Док се не смркне, ја ћу остати под њим, а увече ћу се провући по мраку до прве сељачке колибе..."

Смичков се задржа на тој мисли, стави цилиндар на главу, заметну на леђа контрабас и изнемоглим кораком пође ка шипражју. Онако го, с музичким инструментом на леђима, подсећао је на некаквог древног, митског полубога...

Сад, читаоче, док мој јунак седи под мостом и предаје се тузи, да га оставимо неко време и да се обратимо девојци која је пецала рибу.

Шта је с њом било?

Када се лепотица пробудила и није видела на води пловак, брзо трже прут. Прут се затеже, али удица и пловак не изађоше из воде. Очевидно, Смичковљев букет цвећа се напио воде, набубрио и отежао. „Или се велика риба ухватила", помисли девојка, „или се удица за нешто закачила".

Пошто је неколико пута трзала прут, девојка закључи да се удица негде закачила.

„Каква штета!" помисли „А сад пред вече риба тако добро трза! Шта да радим?"

И не мислећи дуго, ексцентрична девојка збаци са себе лепршаву хаљину па загњури своје дивно тело у воду до самих мраморнобелих рамена. Није било лако откачити удицу од букета у који се заплео прут, али стрпљење и труд су учинили своје. После једно четврт сата лепотица је, радосна и срећна, излазила из воде, држећи у руци удицу.

Али зла судбина ју је очекивала! Ниткови који су украли Смичковљево одело, дигли су и њену хаљину и оставили јој само теглу с глистама!

„Шта ћу сад да радим?" заплака девојка. „Зар могу овако гола да идем? Не, никада! Боље је смрт! Сачекаћу док падне мрак! А онда ћу по мраку доћи до тетка-Агафје и послаћу је кући по хаљину... а дотле ће се склонити под мостић".

Бирајући вишу траву и сагињући се, моја јунакиња потрча у правцу моста. Улазећи под мост, угледа тамо голог човека са фризуром музиканта и маљавим грудима, врисну и паде у несвест.

И Смичков се уплаши. У почетку му се учини да је девојка – вила.

„А да ово није речна сирена која је дошла да ме занесе и удави?" помисли он, и та му претпоставка поласка, пошто је одувек био високог мишљења о својој спољашњости. „Ако није сирена, него жена, како онда да објасним ту чудну промену спољашности? И откуд она овде под мостом? И шта се то с њом десило?"

Док је он решавао та питања,

РОМАН С КОНТРАБАСОМ

лепотица је полако долазила к себи.

– Немојте ме убити! – прошапта она. – Ја сам кнегињица Бибулова. Преклињем вас. Добићете много новца! Малочас сам откачивала у води удицу, а некакви лопови су ми украли нову хаљину, ципеле и све!

– Госпођице! – рече Смичков молећивим гласом. – И мени су такође украли одело. Поред тога, са панталонама су ми однели и калафон који је био у џепу.

Сви они што свирају у контрабасе и тромпете обично су несналажљиви; али Смичков је био симпатичан изузетак.

– Госпођице! – рече он мало касније – вас, ја видим, збуњује мој изглед, али ви ћете се и сами сложити да ја не могу отићи одавде из истих разлога као и ви. И ево шта сам смислио: како би било да ви уђете и легнете у кутију од мог

Илустрације: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

контрабаса и да се покријете поклопцем? То би ме заклонило од вас...

Кад то рече, Смичков извуче из кутије контрабас. За тренутак му се учини да, уступајући тако кутију, профанише светињу уметности, али та неодлучност није дуго трајала. Лепотица леже у кутију и згрчи се, а он закопча каише и поче да се радује што га је природа обдарила таквом памећу.

– Сад ме, госпођице, више не видите – рече он. – Лезите ту и будите спокојни. Кад падне мрак, ја ћу вас однети у дом ваших родитеља. А по контрабас могу и касније овамо доћи.

Кад се смркло, Смичков натовари на леђа кутију с лепотицом, па се упути ка вили кнеза Бабулова. План му је био овакав: најпре ће стићи до прве сељачке колибе и наћи какво било одело, а после ће поћи даље...

„Нема зла без неког добра...", размишљао је дижући прашину босим ногама и савијајући се под теретом. „Јер за овако свесрдну помоћ коју сам указао кнегињици, Бибулов ће ме сигурно богато наградити".

– Је ли вам удобно, госпођице? – питао је тоном галантног каваљера који позива даму за кадрил. – Будите љубазни, немојте се снебивати него се осећајте у мојој кутији као у својој кући!

Одједном се Смичкову учини да испред њега иду две људске прилике обавијене тамом. Кад се загледао боље, уверио се да то није оптичка варка: људске прилике су збиља ишле и чак носиле у рукама некакве завежљаје...

„Да ово нису лопови?" сину му у глави. „Они нешто носе! Вероватно наше одело!

Смичков спусти кутију крај пута и полете за њима.

– Стој! – повика он. – Стој! Држите их!

Силуете се окренуше, и кад видеше потеру, почеше да беже... Кнегињица је још дуго чула брзе кораке и узвике: „Стој!"

Најзад се све утишало. Смичков се занео потером, и лепотица би вероватно морала још дуго да лежи згурена у кутији, у пољу крај пута, да није било срећне игре случаја. Десило се да су у то време, тим истим путем пролазили ка Бибуловљевој вили Смичковљеви другови – флаута Жучков и кларинет Размахајкин. Спотакнувши се о кутију, обојица се зачуђено погледаше и раширише руке.

– Контрабас! – рече Жучков. – Охо, па ово је контрабас нашег Смичкова. Вероватно се нешто догодило Смичкову – закључи Размехајкин. – Али како се обрео овде? Или се опио, или су га опљачкали... У сваком случају, не можемо контрабас оставити овде. Да га понесемо.

Жучков натовари на леђа кутију и свирачи пођоше даље.

– До ђавола, како је тешко! – гунђала је целим путем „флаута". – Ни за шта на свету не бих пристао да свирам на оваквом чудовишту... Ух!

Када су стигли у вилу кнеза Бибулова, свирачи оставише кутију на месту одређеном за оркестар, и пођоше у бифе.

У то време у вили су већ палили лустере и свећњаке по зидовима. Младожења, саветник Лакејич, леп и симпатичан чиновник дирекције саобраћаја, стајао је насред сале и с рукама у џеповима разговарао с грофом Школчковом. Причали су о музици.

– Ја сам се, грофе – говорио је Лакејич – у Напуљу познавао с једним виолинистом који је просто чинио чуда. Нећете ми веровати! На контрабасу... на обичном контрабасу! Изводио је такве ђаволске трилере да је то просто страхота! Штраусове валцере је свирао!

– Којешта! То је немогуће... – посумња гроф.

– Уверавам вас! Чак је изводио Листову рапсодију! Становао сам с њим у истој соби, па сам чак, у доколици, научио од њега да и сам на контрабасу свирам. Листову рапсодију.

– Листову рапсодију... Хм!... Ви се шалите...

– Не верујете? – засмеја се Лакејич. – Ја ћу вам одмах доказати! Хајдемо у оркестар!

Младожења и гроф се упутише према оркестру. Пришли су контрабасу и почели брзо да дреше каише... и – о страхоте!

Али док читалац, дајући слободу својој машти, слика свршетак музичког спора – да се сад вратимо Смичкову. Јадни музикант, пошто није стигао лопове, вратио се на оно место где је оставио футролу, и није нашао своје драгоцено бреме!... Губећи се у нагађању, он неколико пута прође горе-доле путем, и кад није нашао кутију, закључи да је погрешио пут...

„Па ово је страшно!" мислио је хватајући се за косу, и сав се охлади. „Она ће се угушити тамо у кутији! Ја сам сад – убица!"

До саме поноћи лутао је Смичков путевима и тражио кутију, и на крају, сав изнемогао, упутио се под онај мостић.

– Потражићу је кад сване – одлучи он.

Тражење у свануће дало је исти резултат, те Смичков одлучи да сачека под мостом још једну ноћ...

– Наћи ћу је! – мрмљао је скидајући цилиндар с главе, и хватајући се за косу. – Макар је годину дана тражио, али ћу је наћи!

Још и данас сељаци, који живе у поменутом крају, причају да се ноћу око мостића виђа некакав човек сав зарастао у длаке и у цилиндру. И понекад се испод мостића чује шкрипа контрабаса.

ИЗ „РОБИЈАШКОГ ЛАНЦА" НИКО НИЈЕ ПОБЕГАО САМ

Априла 1917. године рачуновођа из Њујорка Роберт Елиот Бернс пријавио се за војну службу у далекој Француској. Када се после годину дана службе у саставу америчких експедиционих снага вратио кући, сазнао је да је изгубио посао. Ускоро је установио да нови неће моћи лако да нађе, бар не у Њујорку. Обесхрабрен, почео је да лута земљом на крововима железничких вагона. Прехрањивао се просјачећи.

Фебруара 1922. Бернс се обрео у предграђу Атланте, у Џорџији. Људе који су му понудили „прилику да на лак начин заради мало пара" видео је први пут у животу, али му је бар једно било јасно: били су скитнице као он. Рекли су му да се ради о послу у некој малој бакалници. Када су његови нови компањони извукли пиштоље и уперили их на престрављеног власника радње, Бернс је одбио да покупи новац који се налазио у каси. Другари су посао обавили без њега и побегли. Плен је износио тачно пет долара и осамдесет центи.

Пљачкаши су ухваћени истог дана. За свој удео у пљачки Бернс је осуђен на „шест до десет година тешке робије". Пребацили су га у централни затвор округа Фултон. Шта га тамо чека, знао је и пре него што је стигао озлоглашени „робијашки ланац" и животињско диринчење од праскозорја до мрака.

Око чланака на ногама причврстили су му тешке гвоздене прстенове, а онда кроз алке на њима провукли масивне ланце. Био је сада један од педесеторо робијаша везаних истим тешким ланцима.

Његова група радила је на изградњи пута. Бернс би издржао и прљаво одело, и бараке за спавање које су врвеле од стеница, и црвљиву, недокувану храну коју су им свакодневно давали, чак и рад од јутра до мрака, али не и незаслужене окрутне „порције" кажњавања које су полуписмени „босови" (boss = газда) с очигледним уживањем делили робијашима без обзира да ли су нешто скривили или не.

Већ после неколико дана робијања Бернс је на

Бернс у „робијашком ланцу".

БЕГУНАЦ ЈЕ ШТАМПАО СВОЈ ЛИСТ

ДВАДЕСЕТ И ДВЕ ГОДИНЕ СЕ РОБЕРТ ЕЛИОТ БЕРНС КРИО ОД ЗАКОНА ЗБОГ ПЉАЧКЕ У КОЈОЈ ЈЕ ПЛЕН БИО ПЕТ ДОЛАРА И ОСАМДЕСЕТ ЦЕНТИ, КОЈУ НИЈЕ ПОЧИНИО И ЗА КОЈУ ЈЕ ОСУЂЕН НА „ШЕСТ ДО ДЕСЕТ ГОДИНА ТЕШКЕ РОБИЈЕ".

својој кожи искусио да су и бесомучна бичевања обавезни део робијашког стажа, као и сати и сати у тзв. кутији за презнојавање (сандуци у којима човек није могао ни да стоји ни да легне) и честа употреба страшне справе од дрвета и гвожђа која би усхитила и шпанске инквизиторе.

Све ово имао је Роберт Елиот Бернс на уму када је после два месеца робијања одлучио да ни по коју цену не одлежи своју казну до краја.

Бекство

Нико са „ланца" није побегао сам. Бернсу је у бекству помогао црнац који је пристао да га обичним ковачким чекићем ослободи окова. Маја 1922. наоружани чувари и чопори паса , узалуд су претраживали околину окружног затвора Фултон. Три дана касније било је јасно да је бегунац ван домашаја представника закона државе Џорџија: био је негде у Тенесију, на слободи.

У пролеће те године особа чији је опис одговарао Роберту Елиоту Бернсу настанила се у Чикагу. Неколико следећих година та особа зарађивала је за живот радећи као обични физички радник, не скрећући ничим на себе пажњу.

Ускоро је дошљак имао довољно новца да са физичких послова пређе на далеко уносније изнајмљивање станова, а затим и уштеђевину која му је омогућила да се позабави размишљањима о сопственом послу.

Биће да је четири године после бекства из затвора Роберт Елиот Бернс осећао да више нема потребе да се од било кога крије: 1926. покренуо је лист „Грејтер Чикаго" који се одлично продавао. Ускоро је бивши робијаш постао истакнути члан заједнице, човек од угледа и не баш занемарљивог иметка. При том се ни у једној од узорних чикашких кућа у које је често залазио ништа није знало о његовој прошлости.

Скандал је избио маја 1929. године. Бернсова бивша жена сазнала је где се налази и пријавила га властима Џорџије. Уредник и издавач угледног „Грејтер Чикага" ухапшен је и стрпан у затвор у коме је чекао на изручење. Бернс је намеравао да покрене поступак против изручења, али му је један члан затворске комисије Џорџије чврсто обећао да ће, уколико се добровољно врати у Џорџију и надокнади трошкове екстрадикције, за деведесет дана поново бити слободан.

Бернс се вратио у Атланту, исплатио „издатке" које је због њега имала држава и предао се чуварима централног затвора округа Фултон. Деведесет дана је протекло. Па шест месеци... Година. Налог за ослобађање није стизао.

Поново одметник

Септембра 1929. управник централног затвора округа Фултон морао је да се помири са непријатном чињеницом да му је један затвореник побегао.

Роберт Елиот Бернс одметнуо се од закона по други пут.

Овога пута Бернс се пребацио у Њу Џерси. Уместо да тавори радећи тешке физичке послове, написао је шест новинских чланака о свом робијању и бекствима. Јануара 1932. ти чланци су објављени у књизи под насловом „Побегао сам из џорџијског робијашког ланца". Новембра исте године снимљен је и истоимени филм у коме је главну улогу играо тада славни Пол Муни. Роберт Елиот Бернс постигао је шта је хтео: земља је била шокирана.

У Џорџији су побеснели. Бернсу је обећано да ће га поново ухватити, вратити „у ланац" и учинити све да „зажали што је толико тога напричао о томе како се управља затворима и поступа са осуђеницима".

Овога пута гувернер Њу Џерсија одбио је да бегунца изручи властима Џорџије. Дванаест година касније Џорџија је добила слободоумнијег гувернера и Бернса су саветовали да поднесе захтев за помиловање. Двадесет и две године пошто је осуђен за пљачку коју није починио, 1944, гувернер Елис Арнал поништио је пресуду Роберту Елиоту Бернсу. Нешто раније гувернер је укинуо и злогласне робијашке ланце.

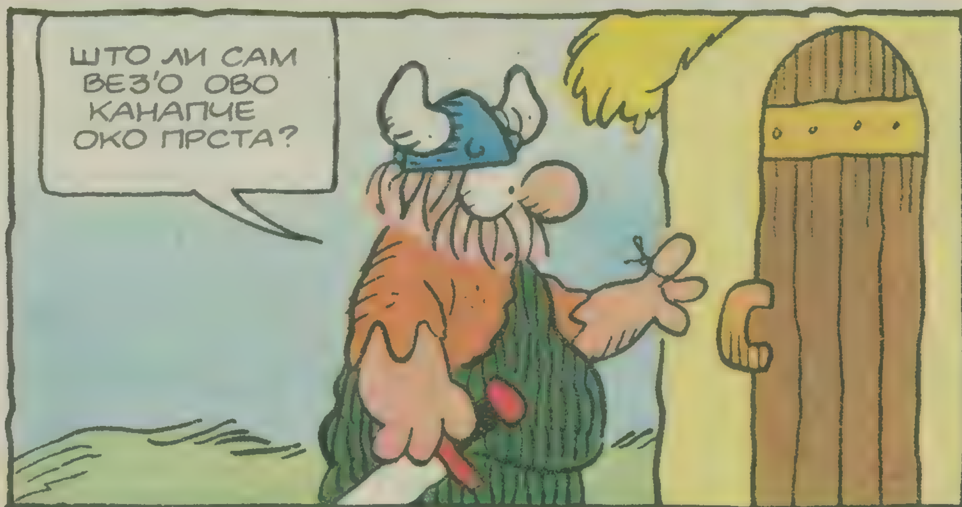
Роберт Бернс умро је 1955. у шездесет и трећој години. У животу је постигао бар две ствари: спрао је љагу са имена и умногоме допринео да се један окрутни затворски систем промени.

М. И.

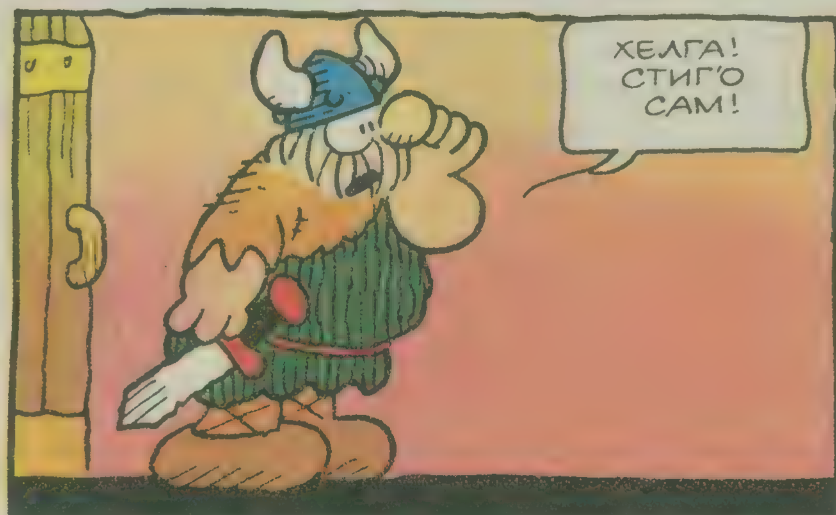

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

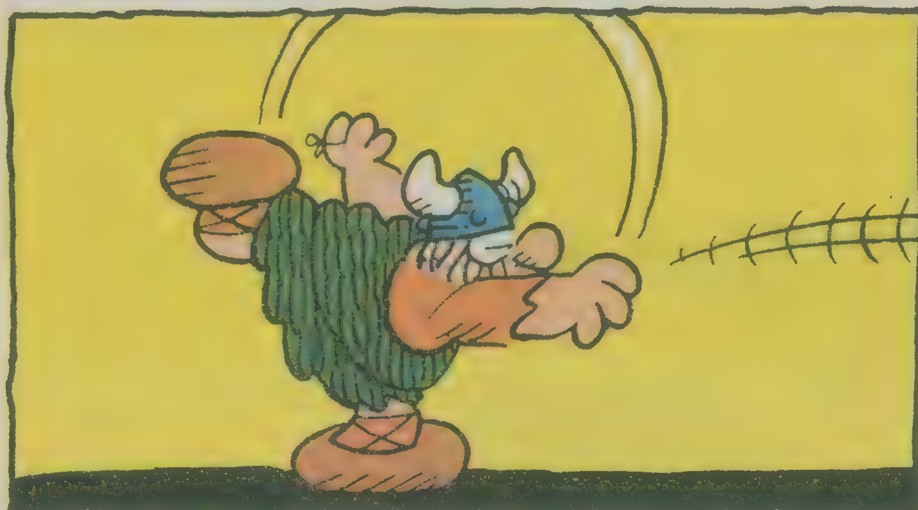
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

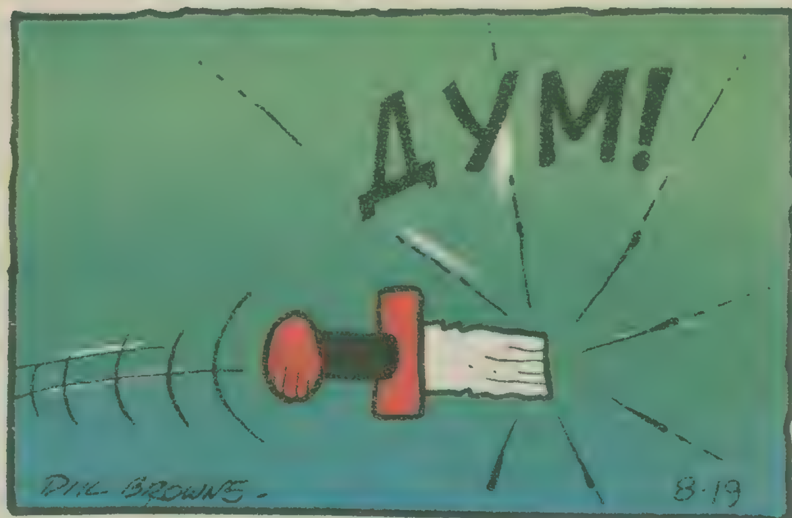

ФУТЛУЗ

Footloose

„Брејкденс" је завладао улицама. Игра је постала више од игре и заборавили смо рок-ен-рол и диско грозницу која нас је годинама тресла. Филмски и музички продуценти започели су, међутим, нову офанзиву освајања милиона.

Упорнији су на видеу видели и слушали „Футлуз", можда и „Битстрит"... пре но што су стигли у биоскоп. Футлуз је најављен као нова посластица за поклонике нове уметности играња. Очекивали смо добру свирку и плес, али...

Док „Флешденс" обилује разноврсном и топлом музиком, а „Брејкденс" електроником и шаренилом, „Футлуз" је нешто треће. Већи део овог филма прогутао је заплет: америчке маме и тате, наставници и свештеници једва успевају да схвате да је игра најбоља замена за бескрајне уличне туче и опасне игре аутомобилима.

У филму „Футлуз" нема праве драме, живот младих је приказан површно и срачунато, док су разне „опасне сцене" (вратоломије с аутомобилима) буквално накалемљене. Филм може, наравно, да се допадне само због музике, али и она је овде помало превазиђена. Све у свему промашај. Или, старе ствари на нов, помало невешт начин.

„Футлуз" је типичан амерички филм који чак ни због тога не може до краја да се допадне младима Старог континента. Ако га гледате и закључите ово исто, подсећамо да стиже „Битстрит" који је бар сличан „Брејкденсу". Главна форма су улични играчи, нова гарнитура оних који су од својих тела направили чудне живе скулптуре.

Д. В.

ЏОН МЕКИНРО – ПРЗНИЦА МЕКОГ СРЦА

JOHN McENROE

ДРУГО ЛИЦЕ ЧУВЕНОГ „СУПЕРБАЛАВЦА", ЈЕДНОГ ОД ПРВИХ ТЕНИСКИХ РЕКЕТА ДАНАШЊИЦЕ

ЦВЕТ ВИМБЛДОНСКЕ ТРАВЕ

Џон Патрик Мекинро. Име је ирско, а Ирци су, кажу, духовити, пргави, пркосни. Поред тих „обавезних ирских" одлика, Мекинро, се служи главом, што се види и по његовој игри. Они који цене технику називају га „цветом вимблдонске траве", и „мајстором Роланд Гароа и Флашинг Медоуа". Много је више оних који памте само његове изливе беса, испаде „лоше васпитаног детета", и његов „баш ме брига" став који га одликује на терену. Због тога је зарадио и други надимак: „супердериште", или још горе: „супербалавац", како га је назвала британска штампа.

Неки новинар је једном написао како је Мекинро једноставно Американац. Он је у ствари, типичан производ „америчког сна" који тера људе да се грчевито боре за успех у такмичењу званом живот.

Тих и раскошан живот у једној од резиденција „Даглас Менора" у Дагластону – отменом предграђу Њујорка – само је део блага које поседује породица Мекинро.

Са осам година Џон постаје члан локалног тениског клуба, да би после кратког времена био примљен у Тениску академију из Порт Вашингтона. Са тридесет је примљен у „Тринити Колеџ" који се налази у срцу Менхетна, и који је декретом енглеске краљице, основан још 1709. године.

Џон је био узорно дете, примеран ученик, добар у математици и латинском језику. Био је добар и у фудбалу (играо је лево крило, и био је најбољи школски голгетер), кошарци, бејзболу и америчком фудбалу. Ипак, најбољи је био у тенису. Са једанаест година, већ је играо у екипи „Нејшнал Бојс Твелвс" на шампионату Сједињених Држава за децу до дванаест година.

Прву титулу је освојио 1977. године, у Роланд Гароу.

Да удовољи родитељима, којима је школа била на првом месту, те исте 1977. уписује се на математику на универзитету „Стенфорд" у Калифорнији. Добар ђак, добар син, и добар спортиста, Џон је и велики патриота: у време када су многа велика имена тениса као продавци на пијаци, преговарали о свом учешћу у „Дејвис Купу", он је изјавио:

„За мене је част да учествујем у „Дејвис Купу", и да представљам своју земљу. Играћу под било каквим условима јер се то очекује од мене."

Откако је 1978. године први пут изабран да брани боје Америке на том такмичењу, сваки пут је учествовао у њему.

Џон Мекинро је познат и по својој доброти. Дао је прилог фонду за издржавање америчке репрезентације на Олимпијским играма. Његове добровољне (и велике) прилоге су добили и њујоршки полицајци и радници на бензинским пумпама. Основао је и буџет Мекинро из кога ће се издвајати средства за школовање њујоршке деце која иначе не би имала услова за то. Да не говоримо о многобројним добротворним вечерима и прилозима за борбу против глади у свету.

Како је једном написао Ричард Еванс, изван мечева и напетости коју они носе, Џон Мекинро је промишљен, смирен и осетљив момак. Добар је и друг: у „дублу" никада није напустио Питера Флеминга иако може да бира с ким ће да игра. Осетљив је и принципијелан: одбио је 80000 долара које су му нудили да одигра један егзибициони меч са прослављеним Бјорном Боргом, јер је требало да се одржи у Јужноафричкој Републици, „а он, Мекинро, не подноси расизам". Уместо тога, учествовао је на једној приредби у Флориди, у корист „Хангер" програма против глади у свету. Ретке часове слободног времена радо проводи у једном дечјем дому („Витас Герулајтис Јат Фондејшн Клиникс") где клинце упућује у тајне тениса.

Џон Мекинро је једном речју, дечак меког срца, великог талента и убојитог рекета. Воли италијанску кухињу и гласну музику коју свирају „Ролингстоунси", Ерик Клептон, „Рокси мјузик" и остали. Почео је да игра тенис зато јер је то тада било „шик". Многима је сада „шик" да гледају Мекинроа како игра тенис.

М. П. П.

НЕШТО МЕ ГУШИ У ДУШИ

ЖИВЕТИ 300 КМ/САТ

ЧОВЕК ЈЕ, БИОЛОШКИ, ПРЕДОДРЕЂЕН ДА ЖИВИ УЗБУДЉИВО ИЛИ ДОСАДНО. ЈОШ КАД БИ САМО УВЕК МОГАО ДА БИРА КАКО ЋЕ ЖИВЕТИ

Ники Лауда навлачи своје беле рукавице па сјајну црвену кацигу са специјалним штитником за очи и седа у свој „Мекларен". Моћна машина „болида" тутњи, док он, на изглед смирено, гледа у семафор и чека знак за старт. На семафору секунде се одбројавају уназад. У њему – осећа – расте напетост. Притајени страх, узбуђење за којим он јури целог живота. Руке му се зноје и подрхтавају, срце бије све јаче. На семафору бројке: три секунде, две, једна секунда, пали се зелено светло, он нагло даје гас и полази. После три секунде већ вози брже од сто на сат, а после још пет секунди – преко двеста километара на сат. У брзини већој од двеста деведесет километара на сат заборавља да свака следећа секунда може да буде последња у његовом животу, заборавља на несрећу коју је преживео пре неколико година, када је једва извукао живу главу, заборавља на буктињу из које су га извукли и која му је спржила кожу половине главе. У тој брзини, писта, гледаоци и све друге ствари пролећу поред њега, од свега остају само он и брзина, и узбуђење које осећа.

Како побећи од досаде

Да ли погађате шта је то, неуобичајено, у овом човеку, тркачу „формуле један"? Шта је то заједничко за њега и још многе, који лутају џунглама Амазона, роне у дубине океана, боре се са ајкулама, убијају тигрове у Индији, и раде многе друге опасне ствари. То је тежња за опасношћу, за узбуђењем, за новим доживљајима, жеља очигледно јача од страха за свој сопствени живот.

Можда сте и ви некада пожелели нешто необично и узбудљиво, нешто „као на филму". Да ли сте се запитали ко су и какви су то људи, који стално траже нешто ОПАСНО? Њима, очигледно, телевизија и филм нису довољни. То су људи који траже да доживе нешто више и другачије него што живот, најчешће, сам по себи пружа.

Њима скупљање марака или лептира, није довољно узбудљиво – иако ће неки други, прелиставајући свој албум с маркама путовати, у машти, уздуж и попреко континената, док ће неки страсни скупљач лептира са својом мрежицом за хватање ових инсеката, јурити за неким примерком који нема у својој збирци као да трчи на живот и смрт, са осећањем веома сличним оном које испуњава возача „формуле 1" на писти Монце или Индијанополиса.

У прошлим вековима су ратови, освајања, јавна погубљења, спаљивања, најразличитије оргије, хранила глад људи за необичним и узбудљивим доживљајима. Међутим, када би освајачи заселили на неко сигурно место, досада је расла, док је брига како ће преживети слабила. Како се под досадом подразумева непријатно осећање, настало због недостатка забаве, то су људи, као лек против досаде, почели да траже нове начине забаве.

Поуздан лек против досаде данас је, наравно, то сви знамо – читање „Политикиног забавника". Међутим, увек има људи који не знају оно што сви други знају, али зато знају готово све о чему други појма немају. Ткао су досаду почели да изучавају научници. Они су, као прво, утврдили да је досада веома значајна за човеков живот. Неки наши мислиоци – теоретичари су чак смислили, не без подсмеха и пакости, да се уметност рађа из досаде. Уметност, разуме се, настаје и из безброј других разлога. Пећински људи сликали су призоре из лова да би тако, према свом веровању, имали успешан лов који је за њих значио живот. Познати француски писац Ромен Ролан говорио је да „уметност не може да измени ништа у стварности", али да она може да утеши нас, појединце". Многи песници са страшћу и жаром борили су се, својим, стиховима, за бољи живот од оног који су живели. Лав Толстој није писао „Рат и мир" зато што није имао телевизију, а Лудвиг ван Бетовен компоновао је неке своје симфоније, које спадају у највећа дела музичког стваралаштва, потпуно глув; он, дакле, није могао ни да чује оно што ће затим 150 година слушати цео свет. Досада је само некима разлог за уметничко стварање, али у тим случајевима, и уметност је досадна.

Научнике је заинтересовало како то да неки људи, тешко подносе досаду, и – само да је „разбију" – ризикују живот тражећи прекомерна узбуђења, док другима досада лако пада као најмекше узглавље.

У воду – постепено или одједном, без оклевања

Један амерички научник, Цукерман, направио је упитник с четрдесетак питања, према коме је класификовао људе у пет категорија – од оних којима је досада одговарајуће стање, па све до оних којима без опасних авантура нема живота. Рецимо само да је једно од питања у анкети: да ли у воду, кад си на купању, улазиш полако, постепено, или ускачеш, одједном, без оклевања? Прво важи за смиренију особу, друго за особу луталицу.

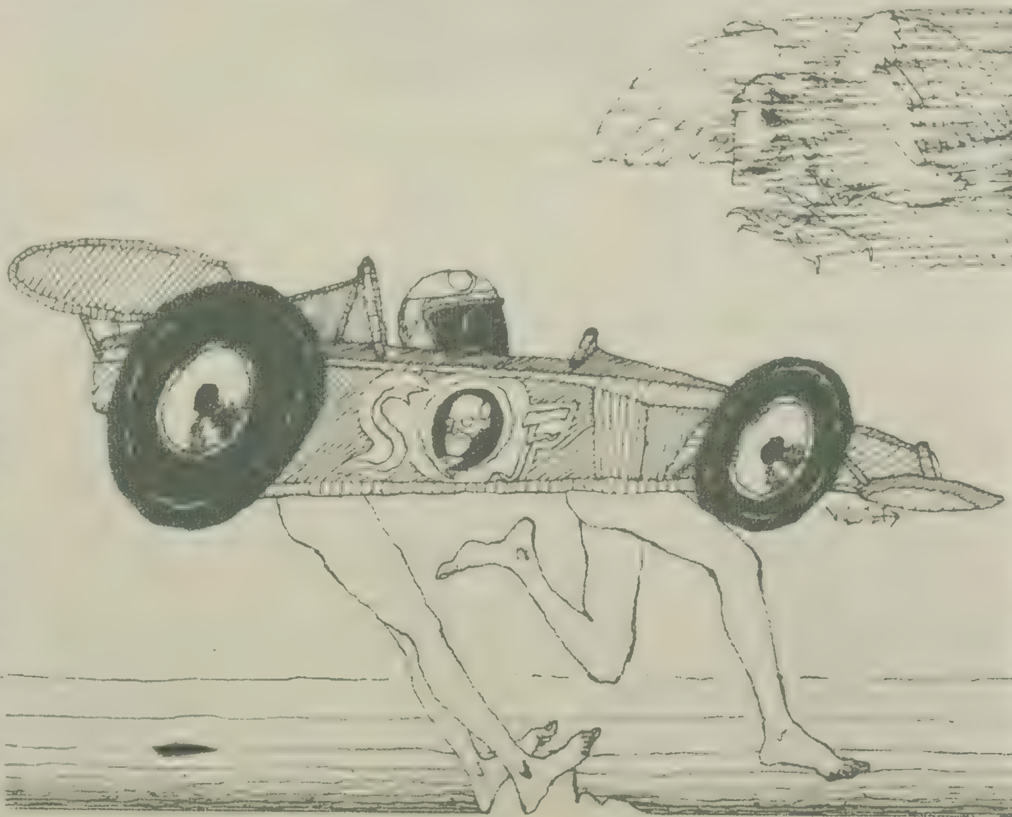
На основу својих истраживања, он је дошао до закључка различитог од својих претходника. Наиме, сличним проблемима бавили су се и други научници пре њега. Отац психијатрије као науке, Сигмунд Фројд је, рецимо, то тражење опасности посматрао као израз скривених сексуалних тежњи, којима је крајњи циљ – смањење напетости, тј. узбуђења. За разлику од њега, Цукерман мисли да особе које траже узбуђење, на тај начин, активирајући сва чула, стимулишу свој мозак, и тако постижу крајњи циљ – подизање напетости, тј. узбуђења. Поред тога, он сматра да је склоност ка узбуђењу једна од основних људских потреба, и да постоји биолошка основа те потребе, тј. да се та склоност делимично наслеђује. А шта је то што се наслеђује и одређује колико ће сваки од нас тражити узбуђења.

У људском мозгу, том најнеиспитанијем делу човековог тела, постоје две основне врсте ћелија – беле и сиве ћелије. Неколико милијарди сивих ћелија (то су оне које мисле) међу собом се споразумевају помоћу електричних надражаја. Ти електрични надражаји се преносе са једне на другу нервну ћелију помоћу посебних преносиоца – неуротрансмитера. Количина електричних надражаја који се преносе, односно количина неуротрансмитера који преносе те надражаје, мозак контролише, као што то ради диспечер у електричној централи. Сматра се да се вишак или мањак неуротрансмитера може наследити. Тај вишак или мањак одређује општу активност мозга, а самим тим и склоност ка лутању и тражењу опасности или узбуђења. Овакве жеље, такође се сматра, може да изазива и наслеђени вишак или мањак мушких или женских полних хормона.

Све је то веома сложен механизам. За нас је важно да знамо да активност човека на послу који обавља веома често није у складу са његовом унутрашњом потребом за лутањем и тражењем опасности, и да се због тога често јавља незадовољство животом и послом који обавља. То може да буде случај са веома активним човеком, жељним авантура, који обавља једноличан посао, или обрнуто.

Када млад човек бира посао којим ће се бавити, претходно треба добро да се подсети да ли га привлаче авантуре, ризик и опасност, истраживање џунгле, роњење у дубину океана, лет у космос. Укратко, треба да процени је ли рођени луталица?

Било би доиста лепо кад би неко могао на то да мисли пре него што се запосли. Али, често, не бира човек посао, већ посао бира човека.

Илустровао Никола Константиновић

Др Александар Љубић

ИЗВИН'ТЕ МОЛИМ ВАС

Белгијска пошта ће ових дана разделити 7.000 писама уз која ће, приде, ићи цедуље са извињењем, јер пошиљке стижу на адресе прималаца са осам година закашњења. Необично складиште писама које тежи 800 килограма откривено је у врту

бившег, повремено запошљаваног поштоноше. Ова лењштина од поштара је 1976. и 1977. године скраћивала радно време, а неподељену пошту брижљиво чувала у својој кући.

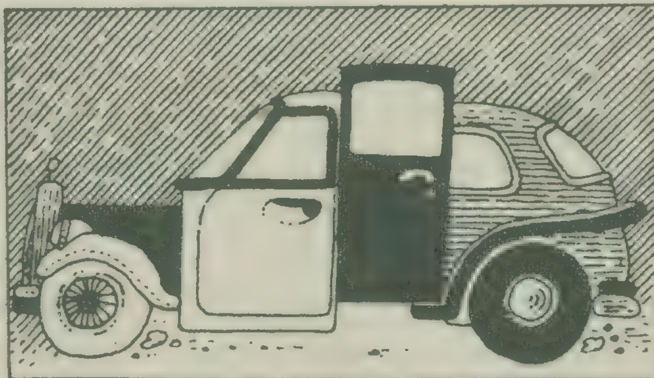
ГРЕШКА ВРЕДНА МИЛИОНЕ

Сигурно се сваком бар једном десило да снима нешто фотографским апаратом и да му снимци не успеју. Човек се изнервира и – ником ништа. Штета и није тако велика. Али када се нешто слично догодило режисеру Аце Браунеру, штета је била равна две милијарде (старих). Шта се догодило?

Браунер је у филму предвидео и сцену у којој цела композиција од 24 вагона лети у ваздух. Експлозив је био постављен, дат је сигнал да воз крене, камере су почеле да зује и...? У лабораторији, кад је филм развијен, испоставило се да су све камере заказале. Експлозија није забележена.

СВЕТЛОСТ ЗА ПРАЊЕ ЗУБА

Зуби се могу прати без икакве пасте! Да, али онда треба имати у руци специјалну четку коју су произвели, ко би други, јапански проналазачи. У пластичну дршку убачена је, као уложак у хемијску оловку, микрошема од титан диоксида. Кад на њега падне светлост, из полупроводника почињу да се емитују електрони који између четкице и зуба стварају електрични набој. А негативно наелектрисани јони скидају са зуба све остатке хране и односе их с водом...

АУТОМОБИЛ 2000. ГОДИНЕ

Конструктори „Фијата" већ су почели да пројектују аутомобил 21. века. Он ће се састојати од два основна дела: шасије и – променљиве каросерије. Захваљујући томе власник ће моћи да мења изглед свог аутомобила. Делови каросерије продаваће се одвојено и сваки ће давати аутомобилу нешто посебно, смањивати га, повећавати, мењати му изглед и боју...

ИМАТИ И НЕМАТИ

Не умире се свуда исто. Према статистикама Светске здравствене организације у богатим високоразвијеним земљама срчане болести и рак односе највише живота док су у сиромашним земљама Африке, Азије и Јужне Америке најчешћи узроци

смрти заразне и паразитарне бољке.

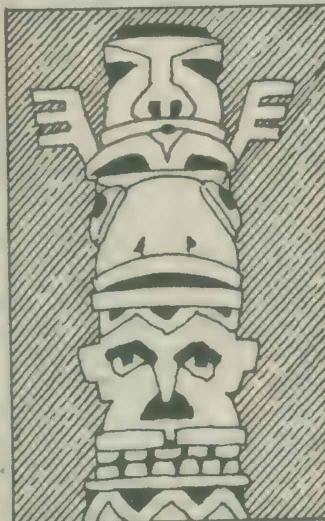
Они који су имали срећу да се роде у богатој земљи могу се надати да ће поживети дуже од седамдесет година.

Сиромашни живе краће. Просечан људски век у беди није дужи од тридесет пет година, а мање од 30 одсто становника трећег света доживеће шездесет пету. Проценат смртности испод петнаесте је 40 одсто, а беба целих 10 одсто.

ЏОН СМИТ ЈЕ СРЕБРНИ ЛОСОС

Индијанци северозападне обале Америке – Хајда, Тлинкити, Цимшиани – своје претке имају уредно поређане на правом правцатом дрвету. Пред сваким шатором стоје тотеми са замршеним цртежима урезаним у дебело стабло кедра. Ако је оснивач породице био човек по имену Мала Жаба, у основи тотема био је приказан жабац, а изнад су се ређале животиње чија су имена носила директни потомци по мушкој линији.

Данашњи Тлинкити и Хајда, као некад њихови преци, резбаре своје тотеме. Али, ако Индијанци сада носе сасвим обична имена као што је, на пример, Џон Смит, јавља се проблем како то представити на тотему. Лепо! Он је Смит за белце, тако пише и у свим његовим документима, али у племену њему дају традиционално име: Усамљени Медвед, Сребрни Лосос, Мали Вук... А Медведа је већ сасвим просто и лако изрезбарити. Па ипак, да би били сигурнији, негде у углу за сваки случај додају ситним словцима – Џон Смит.

МУЗИКАЛНО ДРВО

Сељани су се данима окупљали да виде (и чују) чудо невиђено. Дванаест метара високо дрво које – свира. Додуше, звуци нису били баш разговетни, али сви окупљени могли су се заклети да се из крошње нешто чује. Тако је то трајало данима у селу Ташкимир у Совјетском Савезу. Чак су и из околних места људи долазили да присуствују „дрвном концерту".

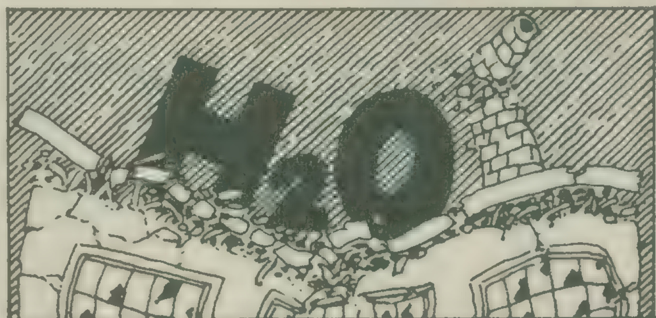
Онда је једном сељанину све то досадило. Одлучио је да испита ствар. Тешком муком успентрао се до врха. Тамо је имао шта да види. Један обичан, најобичнији – транзистор.

Јавио се и власник транзистора. Радио му је вероватно украо орао док се овај купао и испустио га у крошњу. Многима је лакнуло али су многи били и разочарани. Баш су били поносни на своје музикално дрво.

ВОДА ЈЕ ЗА СВЕ КРИВА

У кругу једне даласке фабрике изграђен је индустријски комплекс. Архитекте по чијем је пројекту изграђен нашле су се на списку Америчког архитектонског института за награду. Освојили су прво место.

Све је било у најбољем реду. На свечаности је требало да приме чек на сто хиљада долара. Срећом, пре него што им је уручен, стигла је вест. Зграда се срушила.

Систем за одвод воде се запушио па вода са крова није могла да отиче. Под великом тежином кров је попустио. Да је бар мало сачекао, да људи приме награду.

БОМБОНЕ ИЗДАЈИЦЕ

На једном конгресу психолога саопштена је теорија о вези између боје бомбона и карактера онога ко их једе. Мушкарци који најрадије узму наранџасту бомбону веома су осећајни, али и агресивни. Жене које се определе за исте те бомбоне – несигурне су. Мушкарац који радије узима црвену бомбону воли да се истиче у друштву, док жене које се сладе овим црвеним слаткишима добро знају шта хоће и сигурне су у себе.

Илустровао: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

ЧУДО ОД РЕКЕ

СИБИРСКИ ВИТЕЗ

КАД ЈЕ НА ЈЕНИСЕЈУ ПОПЛАВА, ОНДА ЈЕ ТО ПОТОП; КАД СУ БРЗАЦИ, ОНДА СУ СТРАШНИ; КАД ЈЕНИСЕЈ ХУЧИ ЧУЈЕ СЕ НА ДЕСЕТАК КИЛОМЕТАРА РАЗДАЉИНЕ; РЕКА НАЈБОГАТИЈА ВОДОМ У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ ПУНИХ 320 КМ ТЕЧЕ КРОЗ КАЊОН УЗАК СВЕГА СТОТИНАК, А ВИШИ ОД 400 МЕТАРА

Ионеси – Велика река, тако Јенисеј називају најстарији становници Сибира Евенки (Тунгузи). Зову га и витез Сибира и брат океана, а најчешће сибирски меридијан јер пресеца напола огромно пространство Сибира, делећи га на западни и источни. Лева обала Јенисеја наставља се у непрегледне равнице Зауралја, на десној почиње бескрајна валовита тајга. Од Сајанских планина на јужној граници СССР са Монголијом тече готово потпуно право све до Северног леденог океана, пролазећи кроз све климатске зоне Сибира: у једном истом мајском дану, на југу, поред Јенисеја цветају воћке, а у поларним крајевима на температури од минус тридесет степени Целзијуса над реком бесни мећава. Дужи је од 4.000 километара: брод који плови од горњег тока Јенисеја до ушћа у Карско море не превали ништа мањи пут од брода на линији Лењинград – Лондон.

Од извора до ушћа Јенисеј прими у себе воде 20.000 притока!

Окупај се ако смеш

Сматра се да Јенисеј почиње на месту где се спајају два његова извора. Велики Јенисеј (Биј-Хем) и Мали Јенисеј (Каа-Хем), а то је тачно на месту где је подигнут обелиск на коме пише „центар Азије". Две речице које су се сјуриле из прозрачних језера Сајанских планина срећу се овде готово под правим углом. У горњем току Јенисеј (Улу-Хем) већ је дубок 4–12 метара а врло брз: тешко ће се ко усудити да се окупа у овој реци јер она буквално обара с ногу. Чак и у свом средњем току тече брзином од 7–10 km/сат. Тек пред самим ушћем, кад у себе прими воде огромних притока (Ангара, Подкаменаја, Горња и Доња Тунгуска) Јенисеј се смирује. Сваке године у Карско море он унесе 548 кубних километара воде!

Јенисеј је река пуна крајности. Кад у пролеће навале поплаве, онда су то прави потопи, кад су брзаци, онда су то слапови, водопади... Посебан утисак оставља кањон дуг 320 километара који је Јенисеј просекао кроз Западне Сајанске планине. Лева литица уздиже се окомито увис и до 400 метара! Река која је по богатству воде прва у Совјетском Савезу (чак испред Амура, Лене и Оба) овде је широка једва стотинак метара. Стиснута каменим стенама, она хучи и пени се ваљајући испред себе огромно камење од којег се стварају препреке, а преко њих онда брзаци (најопаснији је Велики брзак дуг 300, а широк 70 метара). Хук Јенисеја одјекује на даљину од десет километара.

За пашњаке овде нема места. Стари сибирски народи који овде живе – Тунгузи, Тувинци, Хакаси живе од лова, секу шуму, баве се риболовом.

У средњем току реке планине се разилазе и пуштају реку да се разлије слободно – 5 до 10 километара у ширину. Воде Јенисеја ваљају се крај тамних борових шума, пролазе поред честих села.

Дах Арктика

Најшири је и највеличанственији је Јенисеј у свом доњем току. Између обала удаљених често и по двадесет километара тече мирна и глатка вода. Овде Јенисеј прима своју највећу притоку Ангару, брзу и водом богату „кћи Бајкала". Од ушћа Ангаре, па до краја његовог пута Јенисеј прати тајга. Високе јеле, чувени ангарски бор, па украс и понос тајге – кедар, и вечно тисово дрво које је све боље што дуже траје (темељи палата у Венецији, подигнути пре 15 векова на тисовом дрвету, као да су се у води „скаменили" – ни секира, ни тестера им не могу ништа).

Што се даље иде на север, све се јаче осећа дах Арктика. Тајга се проређује. Сиво камење стеновитих обала покрива само маховина... Пуних деветсто километара у доњем току Јенисеј тече иза Северног поларног круга. То је област вечитог мраза где летње беле ноћи смењује сумрак поларне зиме... Ближећи се ушћу, река достиже ширину од 40 километара, друга обала нестаје у плавичастој измаглици. Кад дуне ветар, таласи се дижу и до три метра увис, а после 72. паралеле почиње да се осећа утицај плиме и осеке, а вода Јенисеја добија сланкаст укус. Овде се завршава Велика река, почиње Јенисејски залив Карскога мора који је део Северног леденог океана.

Људи су од давних времена насељавали долине Јенисеја и његових притока – то је огромно пространство које обухвата 2.707 хиљада квадратних километара (по пространству слива Јенисеј је пети на свету). Откопавајући гробове у горњем току реке археолози су пронашли статуу од глине неког божанства чија је старост процењена на 15.000 година. Камене скулптуре откривене у пределу средњег Јенисеја старије су од чувених фигура с Ускршњих острва!

Преци данашњих Тувинаца и Хакаса, који живе у јужном делу Сибира крај обала Јенисеја, бавили су се ловом, риболовом, сточарством и земљорадњом и знали су за наводњавање. Доњи Јенисеј и његове притоке Подкаменаја и Доња Тунгуска пресецају Евенкијску аутономну област. Овде је настањен најстарији сибирски народ Евенки (Тунгузи) који је у прошлости створио своју цивилизацију, живео номадски и гајио јелене. Иза поларног круга Јенисеј улази у Тајмирску аутономну област где живе мали северни народи: Селкупи, Ненци, Долгани, Нганасани, Енци. Они насељавају простор који по величини одговара Француској и Италији заједно. На целом том пространству до пре шездесет година није било ниједног јединог града! Обале Јенисеја су и данас пусте, у поређењу с обалама Волге. Чак су и најстарији сибирски градови релативно млади: међу њима нема ниједног старијег од 4000 година. Главни град пријенисејског Сибира Красноjарск подигнут је средином 17. века. Некадашња сибирска провинција, коју су због некалдрмисаних улица звали још и „ветропрашинска", постала је један од најзначајнијих културних и индустријских центара Сибира.

Од Краснојарска, на исток и запад, између градова Ачинск и Канск, на простору од осамсто километара леже огромне залихе угља. Између непрегледних комплекса шуме, плавих језера и брзих речица овде се подиже највећи систем термоелектрана на свету.

У доњем току Јенисеја, иза поларног круга, у пределима вечног мраза, подигнут је пре педесет година град Игарка који називају морским вратима источног Сибира. Одавде до ушћа реке има још 700 километара, али реком на целој тој дужини плове поморски бродови. У великом пристаништу Игарке под заставама разних земаља укотвљени су бродови који возе дрво. „Политикин забавник" се понекад штампа на хартији произведеној од сибирског четинара.

На Јенисеју све је велико. Само рибе у њему нису веће него што јесу.

В. М. С.

ПОВРАТАК ЏЕДАЈА: МИСИЈА НА ЕНДОРУ 2 ДЕО

ПО ПРИЧИ: ЏОРЏА ЛУКАСА (GEORGA LUCASA) А. ГУДВИН (A GOODWIN) ЦРТА: А. ВИЛИАМСОН (A WILLIAMSON) К. ГАРЗОН (C GARZON) Р. ФРЕНЦИ (R FRENZI) Т. ПАЛМЕР (T PALMER)

САЛАСТ - МЕСТО ГДЕ СУ СЕ ЛОВЦИ И БОРБЕНЕ КРСТАРИЦЕ ОКУПЉАЛИ У ВЕЛИКОМ БРОЈУ ДОГОВАРАЈУЋИ СЕ О БОРБИ ПРОТИВ ТИРАНСКЕ ГАЛАКТИЧКЕ ИМПЕРИЈЕ...

НА ЈЕДНОМ ОД НАЈВЕЋИХ БРОДОВА, КОЈИ ЈЕ СЛУЖИО КАО КОМАНДНА ЛЕТЕЛИЦА, САЗВАН ЈЕ ОДЛУЧУЈУЋИ САСТАНАК...

ПОДАЦИ КОЈЕ СУ ПРИКУПИЛИ ПОВЕРЉИВИ БОТАНСКИ ШПИЈУНИ СУ ГОВОРИЛИ: ИМПЕРАТОР ЈЕ НАЧИНИО КРИТИЧНУ ГРЕШКУ. БИО ЈЕ ТО ПРАВИ ТРЕНУТАК ЗА НАПАД...

ПОГЛЕДАЈ ГА, ЧУИ... ГЕНЕРАЛ! РЕКАО САМ ИМ ДА СИ БИО ПОШТЕН ПИЛОТ, ЛАНДО... НИСАМ ЗНАО ДА ТРАЖЕ ВОЂУ ЗА ТАЈ ЛУДИ НАПАД!

ЧУДНО.. **НЕКО** ИМ ЈЕ РЕКАО ЗА МОЈ МАЛИ МАНЕВАР У БИЦИ ЗА ТАНАБ! НЕ МОГУ РЕЋИ ДА НИСАМ ЗАДОВОЉАН!

ЖАО МИ ЈЕ, ДРУЖЕ, АЛИ СЕ МОЖЕ ДОГОДИТИ ДА КРАТКО ВРЕМЕ БУДЕШ ГЛАВНОКОМАНДУЈУЋИ!

ЧУДИ МЕ ДА НИСУ ЗАХТЕВАЛИ ДА ТО БУДЕШ **ТИ**!

МОЖДА И ЈЕСУ, АЛИ ЈА НИСАМ ЛУД! **ТИ** УЖИВАШ ДОБАР УГЛЕД, ЗНАШ ЛИ?

ХАН ОСТАЈЕ СА МНОМ НА КОМАНДНОМ БРОДУ! ОБОЈЕ СМО ВАМ ЗАХВАЛНИ НА ОНОМ ШТО ЧИНИТЕ..И **ПОНОСНИ**!

СОБА ЈЕ ЗАТИМ УТОНУЛА У ТАМУ И ТИШИНУ, А ПОЈАВИЛА СЕ ХОЛОГРАФСКА СЛИКА ИМПЕРИЈАЛНЕ БОРБЕНЕ СТАНИЦЕ. МОН МОТМА, ВРХОВНИ ВОЂА ПОБУЊЕНИЧКОГ САВЕЗА, ПОЧЕО ЈЕ ДА ГОВОРИ...

ОВО ЈЕ НОВА БОРБЕНА СТАНИЦА ИМПЕРИЈЕ... ЊЕНИ ОРУЖАНИ СИСТЕМИ ЈОШ НИСУ ЗАВРШЕНИ! ИМПЕРИЈАЛНА ФЛОТА ЈЕ РАШТРКАНА ПО ГАЛАКСИЈИ У ПОТРАЗИ ЗА НАМА...

СТАНИЦА ЈЕ РЕЛАТИВНО НЕЗАШТИЋЕНА! НАША ШПИЈУНСКА МРЕЖА САЗНАЛА ЈЕ ДА ИМПЕРАТОР ЛИЧНО НАДГЛЕДА ИЗГРАДЊУ!

КАДА СЕ УЗБУЂЕЊЕ СТИШАЛО, АДМИРАЛ АКБАР ИЗ СВЕТА МОН КАЛАМАРИ УЗЕО ЈЕ РЕЧ...

ОВА ЗВЕЗДА СМРТИ НИЈЕ САСВИМ БЕЗ ОДБРАНЕ! ШТИТИ ЈЕ ЕНЕРГЕТСКО ПОЉЕ СА МЕСЕЦА ЕНДОРА!

КРОЗ ЊЕГА НЕ МОЖЕ ДА ПРОДРЕ НИ БРОД НИ ОРУЖЈЕ! ПОЉЕ МОРА ДА СЕ ДЕЗАКТИВИРА ПРЕ НАПАДА!

КАДА СЕ ТО ПОСТИГНЕ, НАШИ БРОДОВИ ЋЕ УЛЕТЕТИ У НЕЗАВРШЕНУ СУПЕРСТРУКТУРУ СТАНИЦЕ И ПОКУШАТИ ДА ПОГОДЕ ЊЕН ГЛАВНИ РЕАКТОР! ЗА ТАЈ НАПАД, КАО ВОЂА, ПОНУДИО СЕ ГЕНЕРАЛ **КАЛРИСИЈАН!**

ЖЕЛИМ ТИ СРЕЋУ, ДРУГАР... БИЋЕ ТИ ПОТРЕБНА!

ЛАНДО ЈЕ У ТОЈ РЕЧЕНИЦИ ОСЕТИО ПОШТОВАЊЕ, А ЗАТИМ ЈЕ УСМЕРИО ПАЖЊУ НА СЛЕДЕЋЕГ САГОВОРНИКА -ГЕНЕРАЛА **МЕДАЈНА...**

МИ СМО ЗАРОБИЛИ ЈЕДАН МАЛИ ИМПЕРИЈАЛНИ ШАТЛ! ЊИМЕ ЋЕ СЕ УДАРНА ГРУПА СПУСТИТИ НА ЕНДОР, САВЛАДАТИ ПОСАДУ БУНКЕРА И ДЕЗАКТИВИРАТИ ГЕНЕРАТОР ЗАШТИТНОГ ПОЉА!

ХАНЕ, ПИТАМ СЕ КОГА СУ НАШЛИ ЗА ТАЈ ПОСАО?

ГЕНЕРАЛЕ СОЛО, ЈЕ ЛИ ВАША УДАРНА ГРУПА КОМПЛЕТИРАНА?

ПОШТО ЈЕ ИЗДРЖАО НЕКОЛИКО СУМЊИЧАВИХ ПОГЛЕДА КОЈИ СУ ПРЕШЛИ У ДИВЉЕЊЕ, НОВИ ВОЂА СЕ СЛОЖИО...

М-МОЈА ГРУПА ЈЕ СПРЕМНА, АЛИ МИ ТРЕБА КОМАНДНА ПОСАДА ЗА ШАТЛ!

ВАРРРОУХ!

НЕ ЉУТИ СЕ, ЧУИ! ОВО ЋЕ БИТИ ГАДНО! НИСАМ ХТЕО ДА ГОВОРИМ У ТВОЈЕ ИМЕ! ОВО ЈЕ ЈЕДАН ЧЛАН!

ЈА САМ ДРУГИ! НЕЋУ ТЕ ОПЕТ ПУСТИТИ ИЗВАН МОГ ПОГЛЕДА, ГЕНЕРАЛЕ!

И **ЈА** САМ СА ВАМА!

СВИ СУ СЕ ОКРЕНУЛИ... И ЗАЧУЛИ СУ СЕ ПОЗДРАВИ ПРИДОШЛИЦИ...
ТО СУ ТРОЈИЦА!
У ОПШТОЈ РАДОСТИ ЗБОГ ПОНОВНОГ СУСРЕТА САМО ЈЕ ЈЕДНА ОСОБА ОСЕТИЛА ПРОМЕНУ У ЛУКУ СКАЈВОКЕРУ...
ШТА ЈЕ С ТОБОМ?
НИШТА, ЛЕИА! РЕЋИ ЋУ ТИ ЈЕДНОГ ДАНА!
УСКОРО СУ СЕ СВИ БАЦИЛИ НА ПРИПРЕМЕ ЗА ПРЕДСТОЈЕЋИ СУКОБ...
ДОИСТА ТО МИСЛИМ, ЛАНДО! УЗМИ **СОКОЛА**, ДОНЕЋЕ ТИ СРЕЋУ! ТО ЈЕ НАЈБРЖИ БРОД У ФЛОТИ!
ЗНАМ ШТА ТИ ЗНАЧИ, ХАНЕ... ПОШТО СИ ТОЛИКО ВРЕМЕНА БИО БЕЗ ЊЕГА! ВРАТИЋУ ТИ ГА БЕЗ ОГРЕБОТИНЕ!
ДРЖИМ ТЕ ЗА РЕЧ – БЕЗ ОГРЕБОТИНЕ!
КРЕНИ ОДМАХ! ВИДЕЋЕМО СЕ УСКОРО!
И МИСИЈА ЈЕ ПОЧЕЛА...
НЕ ЗНАМ, ЛЕИА... ИМАМ ЧУДНО ОСЕЋАЊЕ ДА **СОКОЛА** ВИШЕ НЕЋУ ВИДЕТИ...
МА ХАЈДЕ, КАПЕТАНЕ... БОЉЕ ДА ПОЛЕТИМО!

ХАН СОЛО ЈЕ ТО И УЧИНИО... УПРКОС ЧУБАКИНОЈ ЖАЛОПОЈЦИ ДА ИМПЕРИЈА НИЈЕ МИСЛИЛА НА ВУКИЈЕ КАД ЈЕ ПРАВИЛА ШАТЛ, УПРКОС МЕХАНИЧКОЈ СВАЂИ ИЗМЕЂУ ТРИПИЈА И АРТУ-ДИТУА И УПРКОС СВОЈОЈ ВЛАСТИТОЈ УЗНЕМИРЕНОСТИ. УСКОРО, ПРИБЛИЖИЛИ СУ СЕ СВОМ ОДРЕДИШТУ...

ШАТЛ, ПОШАЉИ ЛОЗИНКУ ЗА ПРОЛАЗАК КРОЗ ДЕФЛЕКТОРСКО ПОЉЕ!

САД ЋЕМО ВИДЕТИ ДА ЛИ ШИФРА ВРЕДИ ОНОЛИКО КОЛИКО ЈЕ ЗА ЊУ ЖРТВОВАНО!

ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ НА КОМАНДНОМ БРОДУ!

МА, ХАЈДЕ, ЛУК... САМО СИ НЕРВОЗАН! ЧУИ, ДРЖИ РАСТОЈАЊЕ, АЛИ ДА ТО НЕ ПРИМЕТЕ!

НА ПАЛУБИ ВЕЛИКЕ ИМПЕРИЈАЛНЕ ЛАЂЕ ШИФРА ЈЕ ОБРАЂЕНА...

ИМАМ НЕКИ ЧУДАН ОСЕЋАЈ О ТОМ БРОДУ!

КОРИСТЕ СТАРИЈУ ШИФРУ, ЛОРДЕ ВЕЈДЕР, АЛИ ОДГОВАРА ЛОЗИНЦИ! ДА ИХ ЗАДРЖИМ?

НЕ! ПУСТИ ИХ ДА ПРОБУ! ЛИЧНО ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ЊИХ!

ЕНДОР. ВИСОКО ДРВЕЋЕ САКРИЛО ЈЕ ШАТЛ. УДАРНА ГРУПА КРЕНУЛА ЈЕ КА СВОМЕ ЦИЉУ...

ТРИПИО ЈЕ УЋУТКАН...

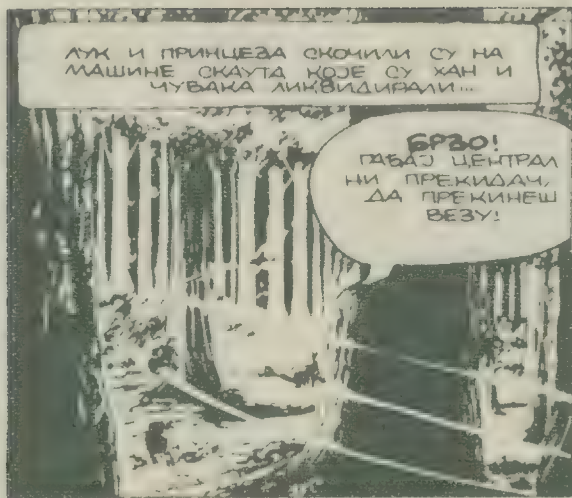

КОРЕЛИЈАНАЦ И ЊЕГОВ ОФИЦИР ВУКИ БИЛИ СУ ДОРАСЛИ ПРОТИВНИЦИМА. АЛИ КАДА СУ ЛУК И ЛЕИА ПОТРЧАЛИ, ИЗБИЛА ЈЕ ЛАСЕРСКА ВАТРА...

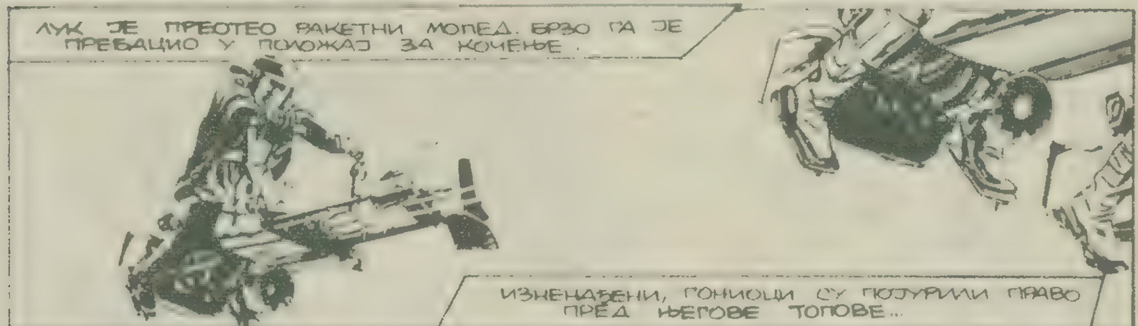
ЈОШ ДВОЈИЦА СТИЖУ ПРЕКО ЧИСТИНЕ!

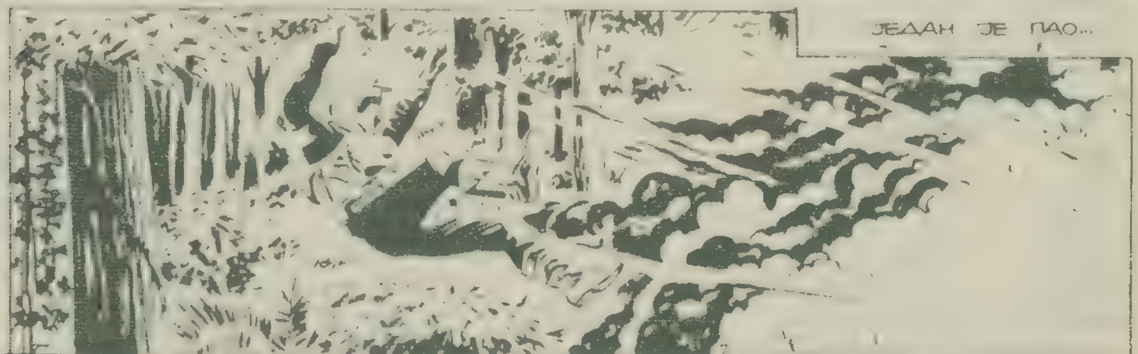
ТРЧЕ ПРЕМА СВОЈИМ ВОЗИЛИМА! МОРАМО ИХ ЗАУСТАВИТИ!

ЛУК И ПРИНЦЕЗА СКОЧИЛИ СУ НА МАШИНЕ СКАУТА КОЈЕ СУ ХАН И ЧУВАКА ЛИКВИДИРАЛИ...
БРЗО! ГАЂАЈ ЦЕНТРАЛНИ ПРЕКИДАЧ, ДА ПРЕКИНЕШ ВЕЗУ!

АЛИ, ДОК СУ СМАЊИВАЛИ РАСТОЈАЊЕ ВРЛУДАЈУЋИ ИЗМЕЂУ СТАБАЛА...
ЛУК! СТИЖУ НАС!

ЛАСЕРСКА ВАТРА ЖЕСТОКО ЈЕ ОКРЗНУЛА ЛУКА...
НАСТАВИ ЗА ВОЗОМ! ЈА ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ДРУГУ ДВОЈИЦУ!

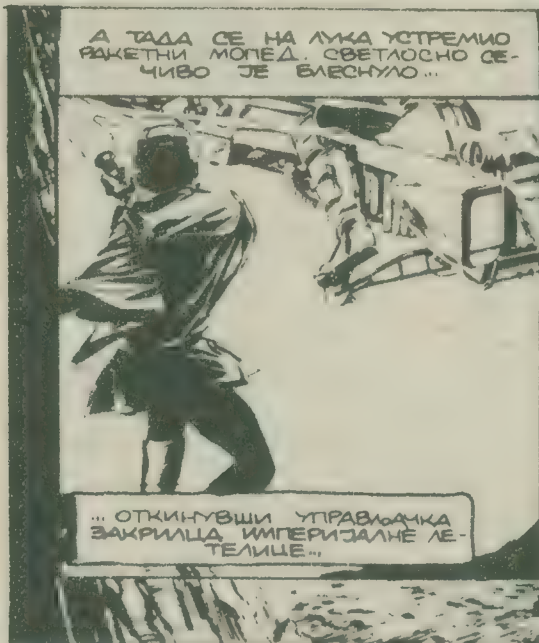

ЛУК ЈЕ ПРЕОТЕО РАКЕТНИ МОПЕД. БРЗО ГА ЈЕ ПРЕБАЦИО У ПОЛОЖАЈ ЗА КОЧЕЊЕ.
ИЗНЕНАЂЕНИ, ГОНИОЦИ СУ ПОЈУРИЛИ ПРАВО ПРЕД ЊЕГОВЕ ТОПОВЕ...

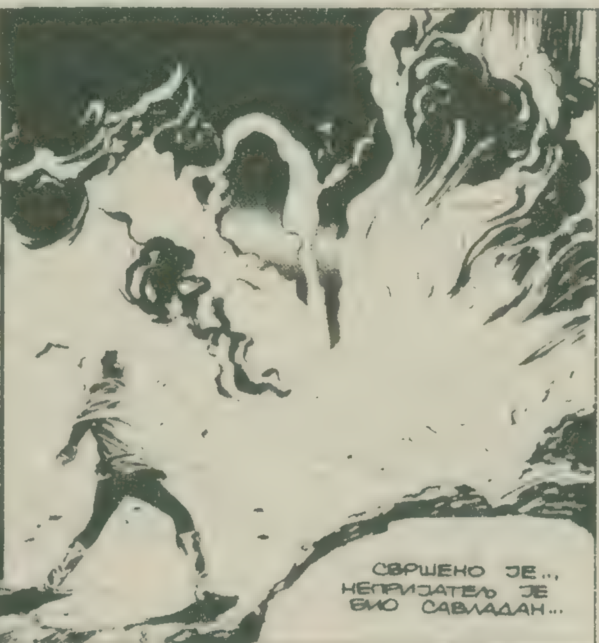

ЈЕДАН ЈЕ ПАО...

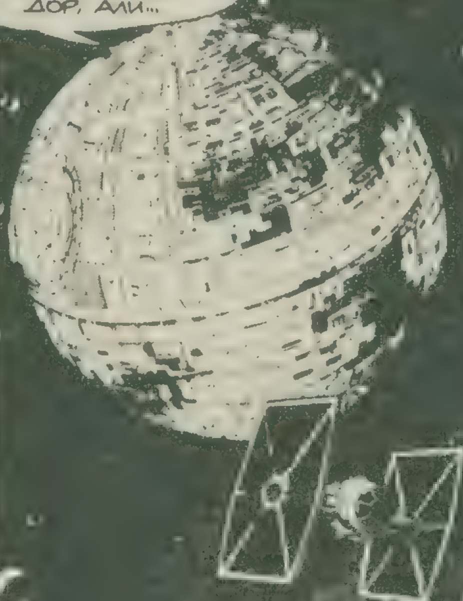

АЛИ, КРИВУДАВИ ЛЕТ ДРУГОГ ГОТОВО ЈЕ ДОКРАЈЧИО ЛУКА...
УДАРАЦ ЈЕ БИО НЕИЗБЕЖАН...

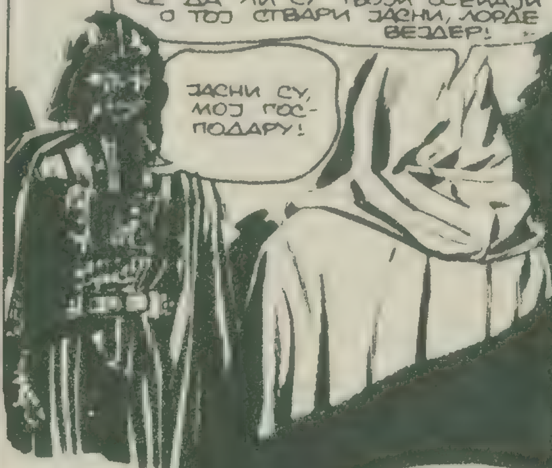

...ПОСКОЧИВШИ, ЛУК ЈЕ ВИДЕО КАКО ПРИСТИЖЕ ДРУГИ...

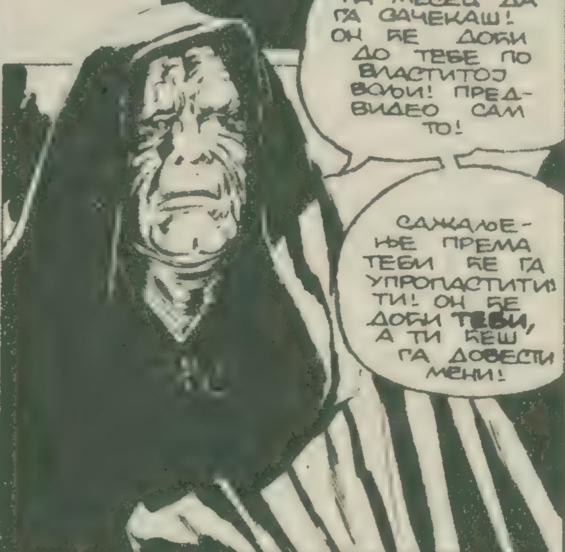

СВЕТЛОСНА САБЉА ОДБИЛА ЈЕ ЛАСЕРСКУ ВАТРУ...

А ТАДА СЕ НА ЛУКА УСТРЕМИО РАКЕТНИ МОПЕД. СВЕТЛОСНО СЕЧИВО ЈЕ БЛЕСНУЛО...
... ОТКИНУВШИ УПРАВЉАЧКА ЗАКРИЛЦА ИМПЕРИЈАЛНЕ ЛЕТЕЛИЦЕ...

СВРШЕНО ЈЕ..., НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ БИО САВЛАДАН...

...ЛУК ЈЕ ПОЖУРИО ДА СЕ САСТАНЕ СА ПОБУЊЕНИЧКОМ ГРУПОМ, НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ ЛЕИА НАЋИ ПУТ ДО ЊИХ. А ИЗНАД ШУМОВИТОГ МЕСЕЦА...
...У ОРБИТАЛНОЈ ЗВЕЗДИ СМРТИ, ИМПЕРАТОР ЈЕ ПРИМИО ПОСЕТИОЦА...
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН, МОЈ ПРИЈАТЕЉУ? ЗНАМ ДА СЕ МАЛА ПОБУЊЕНИЧКА ГРУПА ПРОБИЛА КРОЗ ПОЉЕ И СПУСТИЛА НА ЕНДОР, АЛИ...
МОЈ СИН ЈЕ СА ЊИМА... ОСЕТИО САМ ТО, ГОСПОДАРУ!

ЧУДНО ДА ЈА НИСАМ! ПИТАМ СЕ ДА ЛИ СУ ТВОЈИ ОСЕЋАЈИ О ТОЈ СТВАРИ ЈАСНИ, ЛОРДЕ ВЕЈДЕР!
ЈАСНИ СУ, МОЈ ГОСПОДАРУ!

ОНДА МОРАШ НА МЕСЕЦ ДА ГА САЧЕКАШ! ОН ЋЕ ДОЋИ ДО ТЕБЕ ПО ВЛАСТИТОЈ ВОЉИ! ПРЕДВИДЕО САМ ТО!
САЖАЉЕЊЕ ПРЕМА ТЕБИ ЋЕ ГА УПРОПАСТИТИ! ОН ЋЕ ДОЋИ ТЕБИ, А ТИ ЋЕШ ГА ДОВЕСТИ МЕНИ!

ЕНДОР. ПОТРАГА ЗА ЛЕИОМ... СЕ НАСТАВЉА... НАИШЛИ СУ НА ТРАГОВЕ БОРБЕ...
ЗНАМ ДА ЈЕ ТО ЊЕНА КАЦИГА, ГЕНЕРАЛЕ СОЛО, АЛИ АРТУОВИ СЕНЗОРИ НИСУ ОТКРИЛИ НИ ТРАГА ОД ПРИНЦЕЗЕ!
ИПАК, НАДАМ СЕ ДА ЈЕ У БЛИЗИНИ!

ПОТРАГА ЈЕ НАСТАВЉЕНА...
СИГУРНО ЈЕ ДА ЈЕ ЛЕИА ПРЕЖИВЕЛА УДЕС... ЕВО ЈОШ ДВОЈИЦЕ ИМПЕРИЈАЛНИХ ВОЈНИКА НА КОЈЕ ЈЕ НАЛЕТЕЛА...
ПО ТОМЕ КАКО ИЗГЛЕДАЈУ, МОРА ДА ЈЕ ОНА ДОБРО! АЛИ, ГДЕ ЈЕ САДА?

НЕШТО У ВАЗДУХУ НАВЕЛО ЈЕ ХАНОВОГ ПАРТНЕРА ДА СЕ ПРОБИЈЕ КРОЗ РАСТИЊЕ... ДРУГИ СУ ГА СЛЕДИЛИ...
ХРАНА! МОЖДА ЈЕ НЕКО ТУ ОСТАВИО, ИЛИ...
ЧУБАКА! ЧЕКАЈ! НЕ ДИРАЈ...

КАКВА ГРЕШКА, ВУКИ... МИСЛИТИ СТОМАКОМ... НАЈСТАРИЈА ЗАМКА У ГАЛАКСИЈИ...
ПОЛАКО, ХАНЕ, ДА ВИДИМО МОЖЕ ЛИ НЕКО ДА ДОХВАТИ МОЈ СВЕТЛОСНИ МАЧ.. ТРИПИО?
НЕ МОГУ, ГОСПОДАРУ! МОЖДА АРТУ МОЖЕ ДА ПРОСЕЧЕ...

АЈЈЈ! ТИ БЕДНА РБО! МОГАО СИ ДА НАС УПОЗОРИШ ДА СИ ВЕЋ ПРОСЕКАО!

АЛИ, КАД СУ СЕ ПРИДИГЛИ И ПОГЛЕДАЛИ...
ОХ, МИСЛИМ ДА СМО НАШЛИ КО ЈЕ ПОСТАВИО ЗАМКУ... ИЛИ СУ ОНИ НАШЛИ НАС!
ПОГЛЕД НА ЗЛАТНОГ ДРОИДА ИЗАЗВАО ЈЕ УЗБУЂЕЊЕ КОД МАЛИХ СТВОРЕЊА С КОПЉИМА...

...КОЈА СУ БИЛА МАЊЕ ИМПРЕСИОНИРАНА ОСТАЛИМ ЗАРОБЉЕНИЦИМА...

СКЛОНИ ТО КОПЉЕ СА МЕНЕ, ИЛИ ЋУ...

НЕМОЈ, ХАНЕ, БИЋЕ СВЕ У РЕДУ! ТРИПИО, МОЖЕШ ЛИ ДА РАЗУМЕШ ШТА КАЖУ?

ПОКУШАЋУ, ГОСПОДИНЕ... КОРИСТЕ САСВИМ ПРИМИТИВАН ДИЈАЛЕКТ! ИЗГЛЕДА ДА МЕ СМАТРАЈУ НЕКОМ ВРСТОМ БОЖАНСТВА!

ПА ШТО ОНДА НЕ УПОТРЕБИШ СВОЈ БОЖАНСКИ УТИЦАЈ ДА НАС ИЗВУЧЕШ ОДАВДЕ?

ТО НЕ БИ БИЛО ИСПРАВНО, КАПЕТАНЕ СОЛО! ИМИТИРАЊЕ БОЖАНСТВА ЈЕ ПРОТИВНО МОМЕ ПРОГРАМУ!

ИСПРАВНО?! ЧУЈ, ТИ ГОМИЛО КЛИНОВА... АКО НЕ...

ПРИТИСАК КОПАЉА ПРИМОРАО ЈЕ ХАНА ДА ОДУСТАНЕ ОД СВОЈЕ НАМЕРЕ...

...И УСКОРО ЈЕ ПОВОРКА КРЕНУЛА. ТРИПИО ЈЕ СМЕШТЕН У НОСИЉКУ, СИМБОЛ ЊЕГОВОГ НОВОГ СТАТУСА...

ДРУГИ СУ ЗАВЕЗАНИ И ПОНЕСЕНИ МАЊЕ ОБЗИРНО... КАО ТЕК УЛОВЉЕНА ДИВЉАЧ...

КОНАЧНО, УЗАНИМ ШУМСКИМ СТАЗАМА ДОСПЕЛИ СУ У СЕЛО СКРИВЕНИМ ВИСОКИМ СТАБЛИМА ЕНДОРА, ГДЕ СУ СЕ ЧУДНИ СТАНОВНИЦИ, ПРЕДВОЂЕНИ ВРАЧЕМ СЈАТИЛИ ДА ИХ ВИДЕ...

ТРИПИО, ВРЕМЕ ЈЕ ДА КАЖЕШ НЕШТО У НАШУ КОРИСТ!

РЕЗУЛТАТ НИЈЕ БИО ОХРАБРУЈУЋИ ХАНА СОЛОА СУ БАЦИЛИ НА ЛОМАЧУ...

ПА... ШТА КАЖУ?

САСВИМ САМ ЗБУЊЕН, КАПЕТАНЕ! ИЗГЛЕДА ДА ТРЕБА ДА БУДЕТЕ ГЛАВНО ЈЕЛО НА ГОЗБИ У МОЈУ ЧАСТ! ВРАЧ ЋЕ БИТИ ВЕОМА УВРЕЂЕН АКО ПРЕДЛОЖИМ НЕШТО ДРУГО!

СЛУШАЈ, СВЕТЛООКИ, БОЉЕ ЈЕ ДА КАЖЕШ ТОМ МАЛОМ...

РЕЦИ ИМ ДА СТЕ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ, ТРИПИО... И ДА МОРАЈУ ДА ВАС ОСЛОБОДЕ!

ЛЕИА! К-КАКО?

ЈЕДАН ОД ОВИХ МАЛИХ ЉУДИ ИВОКСА НАШАО МЕ ЈЕ ПОСЛЕ СУКОБА СА ВОЈНИЦИМА! И ИВОКСИ НЕ ВОЛЕ ИМПЕРИЈУ!

АЛИ, ИМАТИ ЗАЈЕДНИЧКЕ НЕПРИЈАТЕЉЕ НИЈЕ БИЛО ДОВОЉНО ДА ОДВРАТИ ВРАЧА ОД ЖЕЉЕ ДА УКАЖЕ ПОЧАСТ НОВОМ БОЖАНСТВУ ПЛЕМЕНА...

ТРИПИО, КАЖИ ИМ ДА ЋЕШ БИТИ ЉУТ АКО ТЕ НЕ ПОСЛУШАЈУ И ДА ЋЕШ УПОТРЕБИТИ МАГИЈУ!

КАКВУ МАГИЈУ? ЈА НЕ...

КАЖИ ИМ!

В-ВЕЋ ЈЕСАМ, ГОСПОДАРУ, АЛИ МИ НЕ ВЕРУЈУ! КАО ШТО САМ ВАМ РЕКАО...

ЛУК ВИШЕ НИЈЕ СЛУШАО. ЗАТВОРИО ЈЕ ОЧИ И КОНЦЕНТРИСАО СЕ... УСКОРО...

НЕ ЗНАМ ЗАШТО... ШТА СЕ ОВДЕ ДОГАЂА?! АРТУ, ПОМОЗИ МИ!

ИВОКСИ СУ ПОЖУРИЛИ ДА ОСЛОБОДЕ ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

ХВАЛА, ТРИПИО!

Н-НИСАМ ЗНАО ДА СЕ ТО КРИЈЕ У МЕНИ, ГОСПОДАРУ ЛУК!

УСЛЕДИО ЈЕ САСТАНАК У КОЛИБИ ПОГЛАВИЦЕ. ТРИПИО ЈЕ ОБЈАСНИО ЦИЉ ПОБУЊЕНИЧКЕ МИСИЈЕ ПРОТИВ ИМПЕРИЈЕ...

ИМИТИРАЈУЋИ СКВИЧАВ ДИЈАЛЕКАТ ИВОКСА ИЗЛОЖИО ЈЕ КРАТКУ ИСТОРИЈУ ГАЛАКТИЧКОГ ГРАЂАНСКОГ РАТА...

ПОСЛЕ МНОГИХ АРГУМЕНАТА, РАСПРАВА И ГОВОРА...

МИ СМО САДА ДЕО ПЛЕМЕНА, КАПЕТАНЕ! ПОГЛАВИЦА ЈЕ ОБЕЋАО ДА ЋЕ НАМ ПОМОЋИ ДА ЊЕГОВУ ЗЕМЉУ ОСЛОБОДИМО ОД ЗЛИХ!

ТО САМ ОДУВЕК ЖЕЛЕО! ПА И МАЛА ПОМОЋ БОЉА ЈЕ НЕГО НИКАКВА!

АЛИ, НИСУ СВИ БИЛИ СПРЕМНИ ДА ЗАБОРАВЕ УВРЕДЕ...

БРАДДАП!

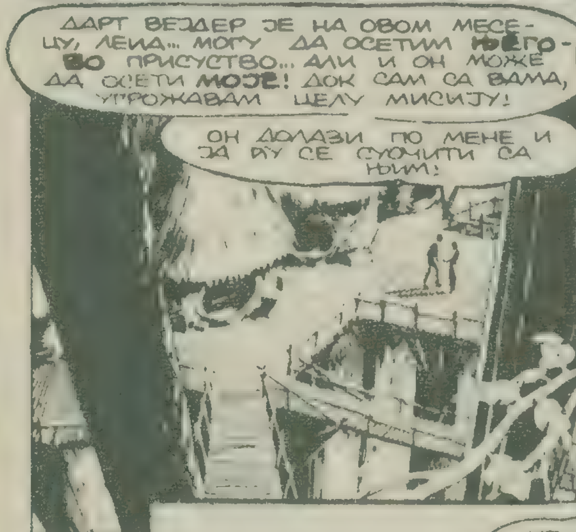
САСТАНАК СЕ ПОСТЕПЕНО ПРЕТВОРИО У СЛАВЉЕ... ЛУК СКАЈВОКЕР СЕ ТИХ ИСКРАО У МРАК. АЛИ ЊЕГОВ ИЗЛАЗАК НИЈЕ ПРОШАО НЕЗАПАЖЕНО...

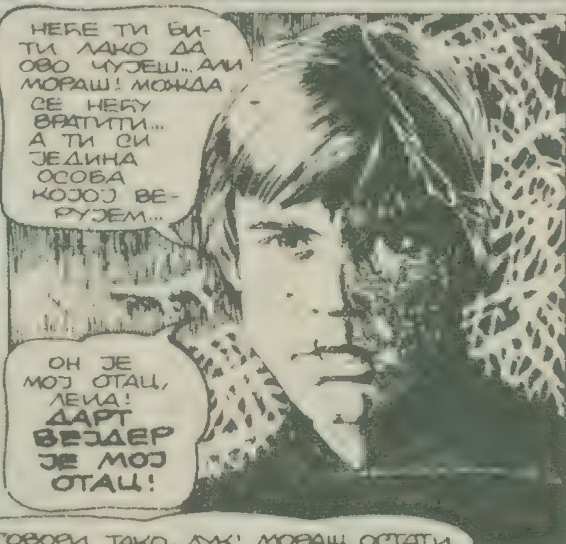
ЛУК... ЈЕ ЛИ НЕШТО ЛОШЕ?

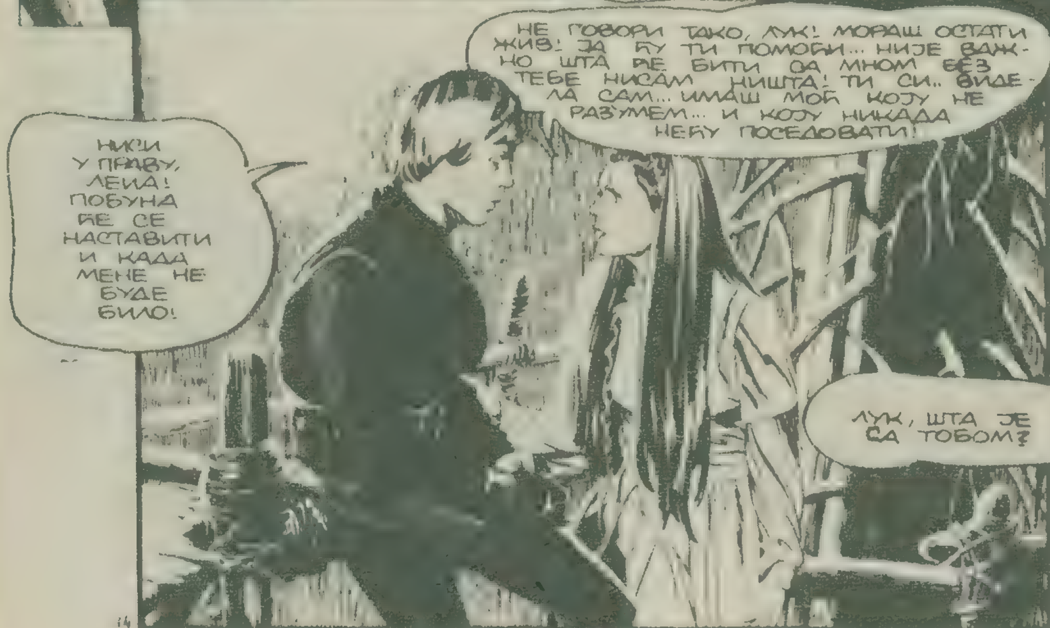
БОЈИМ СЕ! МОЖДА ЋЕ СТВАРИ ПОСТАТИ ЈАСНИЈЕ...

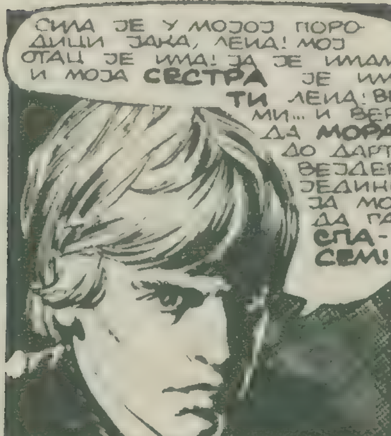

ЛЕИА... СЕЋАШ ЛИ СЕ СВОЈЕ МАЈКЕ? СВОЈЕ ПРАВЕ МАЈКЕ? ЧЕГА СЕ СЕЋАШ, РЕЦИ МИ...
У-УМРЛА ЈЕ КАДА САМ БИЛА ВЕОМА МЛАДА! СЕЋАМ СЕ САМО.. СЛИКА! БИЛА ЈЕ ВЕОМА ЛЕПА, БЛАГА И ЉУБАЗНА... АЛИ ТУЖНА: ЗАШТО МЕ ТО ПИТАШ?

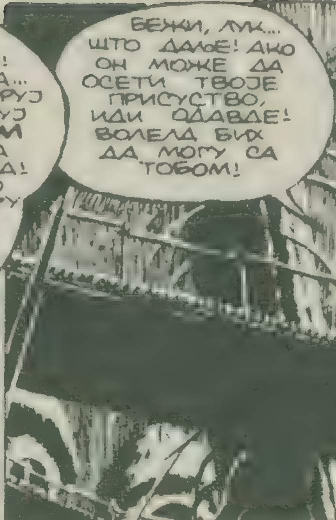

ЈА СЕ НЕ СЕЋАМ СВОЈЕ! НИСАМ ЈЕ ПОЗНАВАО!
ЛУК, РЕЦИ ШТА ТЕ МУЧИ?

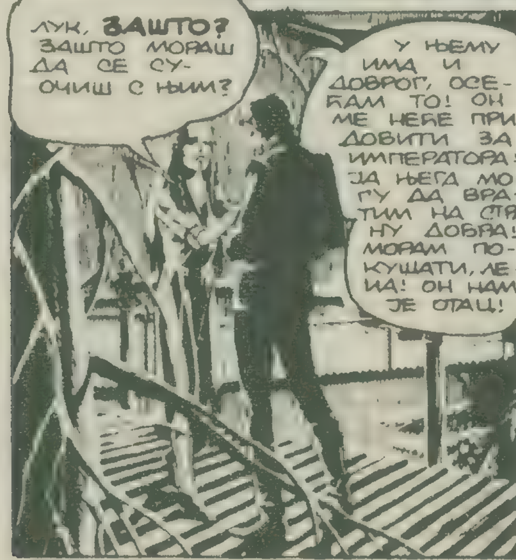

ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ НА ОВОМ МЕСЕЦУ, ЛЕИА... МОГУ ДА ОСЕТИМ **ЊЕГОВО** ПРИСУСТВО... АЛИ И ОН МОЖЕ ДА ОСЕТИ **МОЈЕ**! ДОК САМ СА ВАМА, УГРОЖАВАМ ЦЕЛУ МИСИЈУ!
ОН ДОЛАЗИ ПО МЕНЕ И ЈА ЋУ СЕ СУОЧИТИ СА ЊИМ!

НЕЋЕ ТИ БИТИ ЛАКО ДА ОВО ЧУЈЕШ... АЛИ МОРАШ! МОЖДА СЕ НЕЋУ ВРАТИТИ... А ТИ СИ ЈЕДИНА ОСОБА КОЈОЈ ВЕРУЈЕМ...
ОН ЈЕ МОЈ ОТАЦ, ЛЕИА! **ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ МОЈ ОТАЦ!**

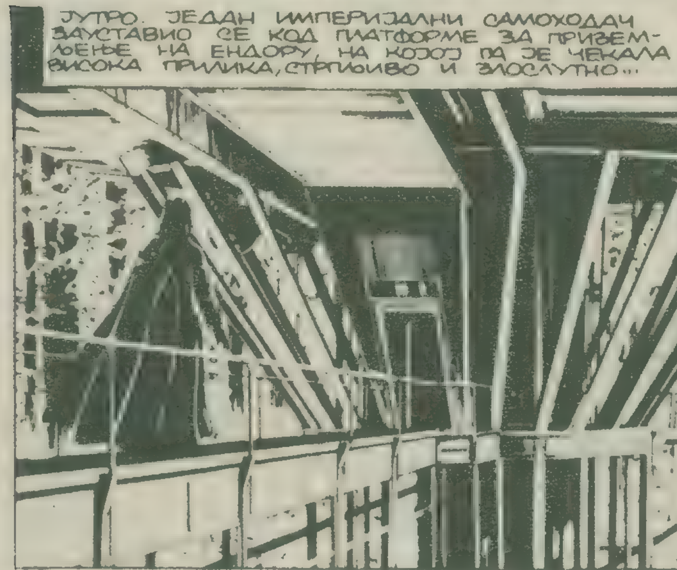

НЕ ГОВОРИ ТАКО, ЛУК! МОРАШ ОСТАТИ ЖИВ! ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ... НИЈЕ ВАЖНО ШТА ЋЕ БИТИ СА МНОМ БЕЗ ТЕБЕ НИСАМ НИШТА! ТИ СИ.. ВИДЕЛА САМ... ИМАШ МОЋ КОЈУ НЕ РАЗУМЕМ... И КОЈУ НИКАДА НЕЋУ ПОСЕДОВАТИ!
НИК'И У ПРАВУ, ЛЕИА! ПОБУНА ЋЕ СЕ НАСТАВИТИ И КАДА МЕНЕ НЕ БУДЕ БИЛО!
ЛУК, ШТА ЈЕ СА ТОБОМ?

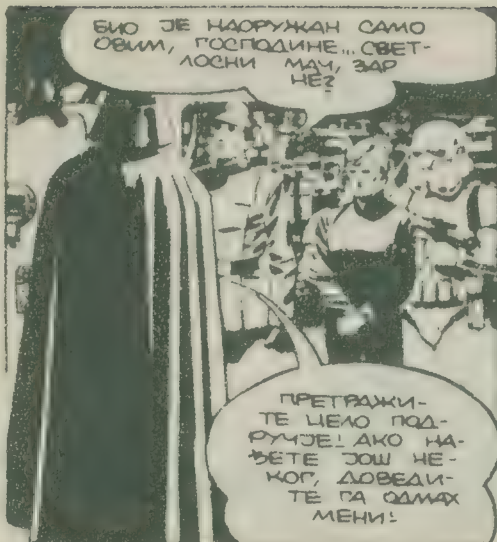

СИЛА ЈЕ У МОЈОЈ ПОРОДИЦИ ЈАКА, ЛЕИА! МОЈ ОТАЦ ЈЕ ИМА! ЈА ЈЕ ИМАМ! И МОЈА **СЕСТРА** ЈЕ ИМА... **ТИ** ЛЕИА! ВЕРУЈ МИ... И ВЕРУЈ ДА **МОРАМ** ДО ДАРТА ВЕЈДЕРА! ЈЕДИНО ЈА МОГУ ДА ГА **СПАСЕМ!**
ДОК ЈЕ ГЛЕДАЛА У ЛУКОВЕ МИРНЕ ОЧИ, ЛЕИА ЈЕ ЗНАЛА ДА ОН ГОВОРИ ИСТИНУ...

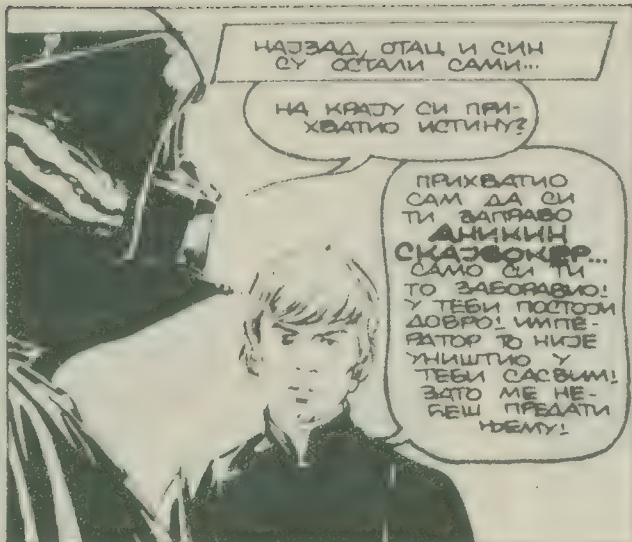

БЕЖИ, ЛУК... ШТО ДАЉЕ! АКО ОН МОЖЕ ДА ОСЕТИ ТВОЈЕ ПРИСУСТВО, ИДИ ОДАВДЕ! ВОЛЕЛА БИХ ДА МОГУ СА ТОБОМ!
НЕ, ЛЕИА! ТИ НИКАД НИСИ КЛОНУЛА! КАД СМО ХАН И ЈА И ДРУГИ СУМЊАЛИ, ТИ СИ БИЛА ЈАКА... НИКАД НИСИ БЕЖАЛА ОД ОДГОВОРНОСТИ!
ПА, САДА ОБОЈЕ ТРЕБА ДА ИСПУНИМО СВОЈУ СУДБИНУ!

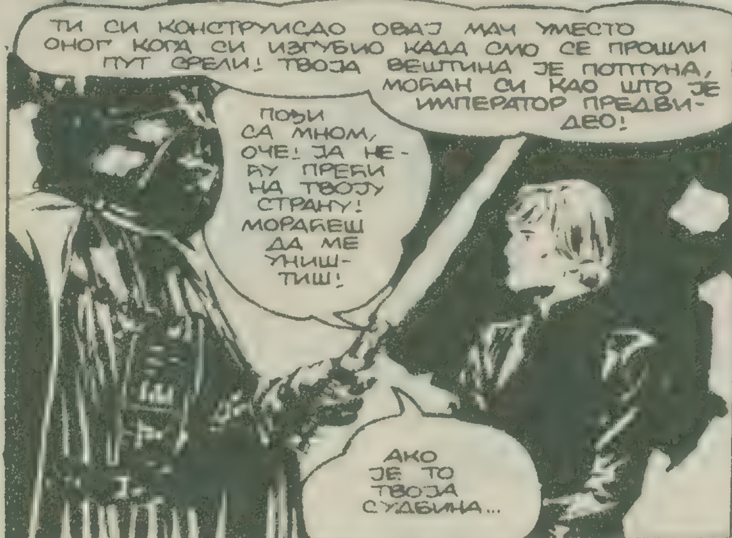

ЛУК, **ЗАШТО?** ЗАШТО МОРАШ ДА СЕ СУОЧИШ С ЊИМ?
У ЊЕМУ ИМА И ДОБРОГ, ОСЕЋАМ ТО! ОН МЕ НЕЋЕ ПРИДОБИТИ ЗА ИМПЕРАТОРА! ЈА ЊЕГА МОГУ ДА ВРАТИМ НА СТРАНУ ДОБРА! МОРАМ ПОКУШАТИ, ЛЕИА! ОН НАМ ЈЕ ОТАЦ!

У ПРИНЦЕЗИНИМ ОЧИМА ЗАСВЕТЛУЦАЦЕ СУ СУЗЕ. АЛИ, ЗНАЛА ЈЕ ДА НЕМА ШТА ВИШЕ ДА СЕ КАЖЕ...
ЗБОГОМ, МОЈА ЛЕИА!
ЗАТИМ ЈЕ ИШЧЕЗАО...

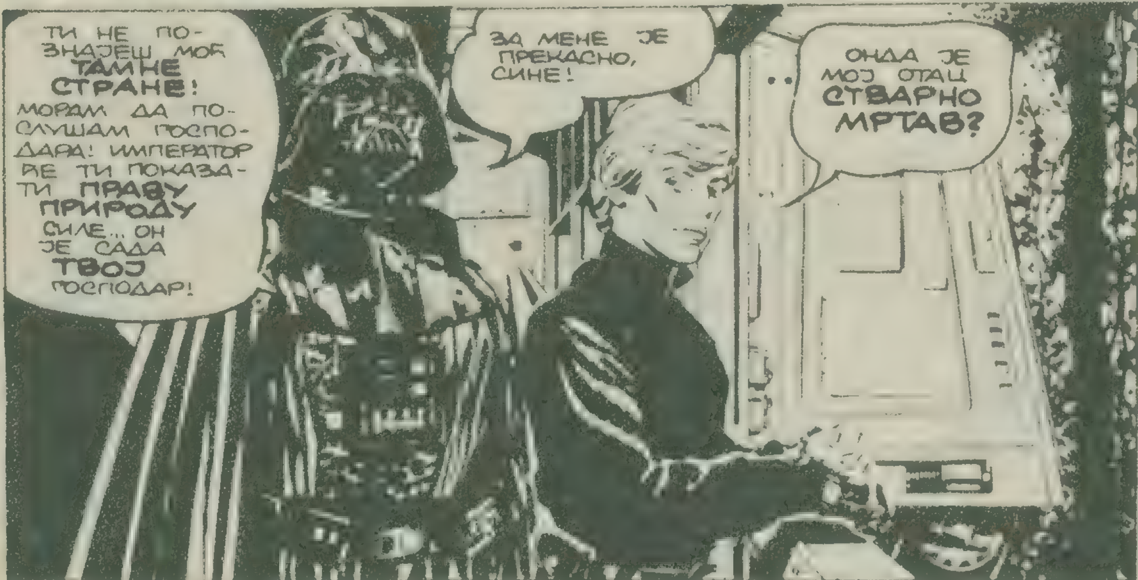

ЈУТРО. ЈЕДАН ИМПЕРИЈАЛНИ САМОХОДАЧ ЗАУСТАВИО СЕ КОД ПЛАТФОРМЕ ЗА ПРИЗЕМЉЕЊЕ НА ЕНДОРУ, НА КОЈОЈ ГА ЈЕ ЧЕКАЛА ВИСОКА ПРИЛИКА, СТРПЉИВО И ЗЛОСЛУТНО...
ЛОРДЕ ВЕЈДЕР! ИМАМО ПОБУЊЕНИКА КОЈИ СЕ ПРЕДАО! ОН ТО ПОРИЧЕ, АЛИ МОРА ДА ИХ ЈЕ ВИШЕ!

БИО ЈЕ НАОРУЖАН САМО ОВИМ, ГОСПОДИНЕ... СВЕТЛОСНИ МАЧ, ЗАР НЕ?
ПРЕТРАЖИТЕ ЦЕЛО ПОДРУЧЈЕ! АКО НАЂЕТЕ ЈОШ НЕКОГ, ДОВЕДИТЕ ГА ОДМАХ МЕНИ!

НАЈЗАД, ОТАЦ И СИН СУ ОСТАЛИ САМИ...
НА КРАЈУ СИ ПРИХВАТИО ИСТИНУ?
ПРИХВАТИО САМ ДА СИ ТИ ЗАПРАВО АНИКИН СКАЈВОКЕР... САМО СИ ТИ ТО ЗАБОРАВИО! У ТЕБИ ПОСТОЈИ ДОБРО! ИМПЕРАТОР ТО НИЈЕ УНИШТИО У ТЕБИ САСВИМ! ЗАТО МЕ НЕЋЕШ ПРЕДАТИ ЊЕМУ!

ТИ СИ КОНСТРУИСАО ОВАЈ МАЧ УМЕСТО ОНОГ КОГА СИ ИЗГУБИО КАДА СМО СЕ ПРОШЛИ ПУТ СРЕЛИ! ТВОЈА ВЕШТИНА ЈЕ ПОТПУНА, МОЋАН СИ КАО ШТО ЈЕ ИМПЕРАТОР ПРЕДВИДЕО!
ПОЂИ СА МНОМ, ОЧЕ! ЈА НЕЋУ ПРЕЋИ НА ТВОЈУ СТРАНУ! МОРАЋЕШ ДА МЕ УНИШТИШ!
АКО ЈЕ ТО ТВОЈА СУДБИНА...

ПРЕИСПИТАЈ СВОЈА ОСЕЋАЊА, ОЧЕ! НЕ МОЖЕШ ТО УРАДИТИ!
ОСЕЋАМ СУКОБ У ТЕБИ! ЗАБОРАВИ СВОЈУ МРЖЊУ!
НЕКО ТИ ЈЕ НАПУНИО ГЛАВУ ГЛУПИМ ИДЕЈАМА, МЛАДИЋУ! БЕН ЈЕ ЈЕДНОМ МИСЛИО ТАКО!

ТИ НЕ ПОЗНАЈЕШ МОЋ ТАМНЕ СТРАНЕ! МОРАМ ДА ПОСЛУШАМ ГОСПОДАРА! ИМПЕРАТОР ЋЕ ТИ ПОКАЗАТИ ПРАВУ ПРИРОДУ СИЛЕ... ОН ЈЕ САДА ТВОЈ ГОСПОДАР!
ЗА МЕНЕ ЈЕ ПРЕКАСНО, СИНЕ!
ОНДА ЈЕ МОЈ ОТАЦ СТВАРНО МРТАВ?

ПОСЛЕДЊИ ОБРАЧУН

ПОБУЊЕНИЧКА ФЛОТА, ЧИТАВА АРМИЈА САВЕЗНИКА, ОКУПИЛА СЕ ЗА ОДЛУЧНУ БИТКУ. НА ЊЕНОМ ЧЕЛУ ВОЂА ЕСКАДРОНА ХИЉАДУГОДИШЊИ СОКО ЗА УПРАВЉАЧЕМ, СА ПОТПУНО НОВОМ ПОСАДОМ - ЛАНДО КАЛРИСИЈАН...

КАДА ЈЕ ЛАНДО ЗАВИО СТАЊЕ ИНСТРУМЕНАТА, ЗАЧУО СЕ ГЛАС АДМИРАЛА АКВАРА СА МОН КАЛАМАРСКОГ БРОДА...

НА МОЈ ЗНАК, СВИ БРОДОВИ ПОЧИЊУ СКОК У ХИПЕР-ПРОСТОР! НЕКА НАС ЧУВА БОГ СИЛА!

СЛЕДЕЋА СТАНИЦА ЗВЕЗДА СМРТИ! НЕ БРИНИ, ДРУГАР, ХАН ЈЕ ВЕЋ ТАМО... ОН ЋЕ НА ВРЕМЕ СКЛОНИТИ ОДБРАМБЕНО ПОЉЕ!

ИЛИ ЋЕ ОВО БИТИ НАЈКРАЋА ОФАНЗИВА СВИХ ВРЕМЕНА...

ИВЕКС ПО ИМЕНУ ВИКЕТ СЕ ПРВИ СПРИЈАТЕЉИО СА ПРИНЦЕЗОМ ЛЕИОМ. ОН ЈЕ СВОЈЕ НОВЕ САВЕЗНИКЕ ПОВЕЗАО СА ГЛАВНОМ УДАРНОМ ГРУПОМ И ДОВЕО ИХ ДО БУНКЕРА СА ИМПЕРИЈАЛНИМ ГЕНЕРАТОРОМ ЗАШТИТНОГ ПОЉА...

ХЕЈ!

...А САДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ОДВУЧЕ ЧУВАРЕ ОД УЛАЗА...

ТРИ ОД ЧЕТИРИ СКАУТА УЛЕТЕЛА СУ ЗА УКРАДЕНИМ МОПЕДОМ. А ЧЕТВРТИ...

НИЈЕ ЛОШЕ ЗА ЛОПТИЦУ! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ УМЕТИ ДА СЕ УЗВЕРЕ УЗ НАЈБЛИЖУ **ЛОЗУ** И ОСТАВИ ВОЈНИКЕ ДА ЛОВЕ ПРАЗАН МОПЕД!

АЛИ, БРИГА ЗА ВИКЕТА ОСТАЛА ЈЕ У ДРУГОМ ПЛАНУ... УШЛИ СУ БРЗО И ТИХО...

КАСНИМО, ХАНЕ! ФЛОТА ЋЕ УСКОРО ИЗИЋИ ИЗ ХИПЕРПРОСТОРА!

НЕМА ПРОБЛЕМА, ВИСОЧАНСТВО! ДОСАД ЈЕ ТО БИЛО ЛАКШЕ НЕГО ОВОРИТИ ВАНТУ!

ПОД ЛАСЕРСКОМ ПАЉБОМ, ВРАТА СУ СЕ РАСПРСЛА...

НИ МАКАЦ! СВИ УНУТРА! ТРЕБА БРЗО ДА ПОСТАВИМО ЕКСПЛОЗИВ!

АЛИ, АКО ЈЕ ЗА ПОБУЊЕНИКЕ НА ЕНДОРУ СВЕ ТЕКЛО ДОБРО, НА ЗВЕЗДИ СМРТИ БИЛО ЈЕ ДРУГАЧИЈЕ...

ДОБРО ДОШАО, МЛАДИ СКАЈВОКЕРУ! ОЧЕКИВАО САМ ТЕ! РАДОВАО САМ СЕ ЗАВРШЕТКУ ТВОЈЕ ОБУКЕ!

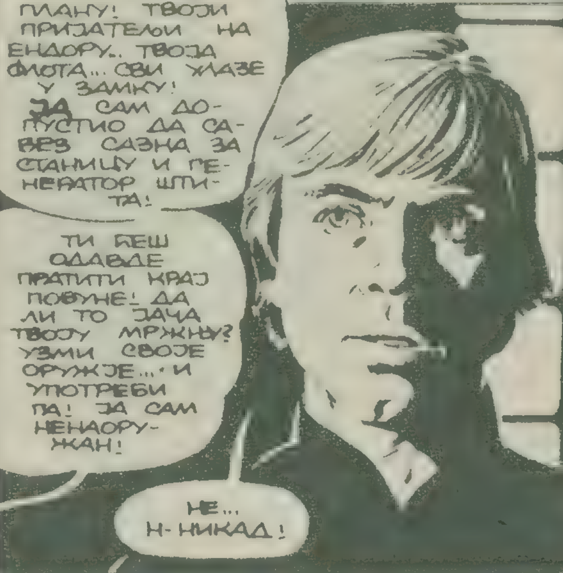
НЕГДЕ У ВЕЛИКОЈ БОРБЕНОЈ СТАНИЦИ ЈЕДАН КВРГАВИ ПРСТ ЈЕ НАПРАВИО ПРВИ ПОКРЕТ...

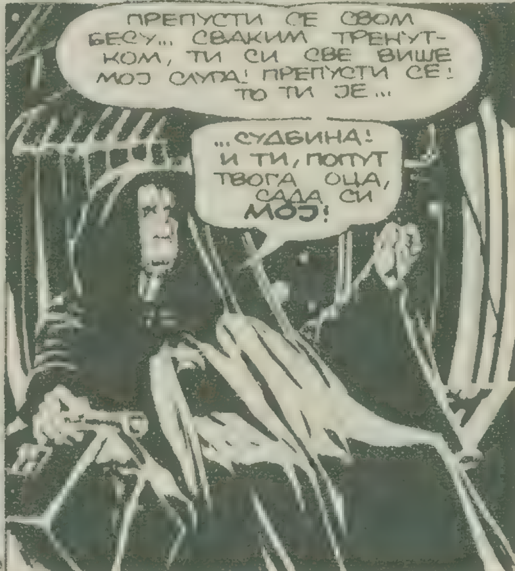

...И ВЕЗЕ СА ЛУКОВИХ ЗГЛОБОВА ПАЛЕ СУ НА ПОД. ЛУК ЈЕ СТАЈАО СЛОБОДАН ПРЕД ВИЂЕМ КОЈЕ ВИ ВИШЕ НЕГО ИЈЕДНО ДРУГО У ГАЛКСИЈИ ВОЛЕО ДА ВИДИ УНИШТЕНО...
АКО ВЕРУЈЕТЕ ДА ЋУ ВАС ЈЕДНОМ ЗВАТИ ГОСПОДАРЕМ, СТРАШНО ГРЕШИТЕ! НЕЋЕТЕ МЕ ПРЕОБРАДИТИ КАО МОГА ОЦА!

ОТКРИЋЕШ, МОЈ МЛАДИ ЦЕДАЈ, ДА ГРЕШИШ У МНОГИМ СТВАРИМА!

АХ... ТВОЈ СВЕТЛОСНИ МАЧ, ОРУЖЈЕ ЦЕДАЈА, КАО КОД ТВОГ ОЦА! МОРА ДА СИ СЕ ДОСАД УВЕРИО ДА СЕ ОН НИКАД НИЈЕ ОДВОЈИО ОД МРАЧНЕ СТРАНЕ! ТАКО ЋЕ БИТИ И СА ТОБОМ!
НИКАД! УСКОРО ЋУ УМРЕТИ, А И ВИ СА МНОМ!

МИСЛИШ НА ПРЕДСТОЈЕЋИ НАПАД ПОБУЊЕНИЧКЕ ФЛОТЕ? УВЕРАВАМ ТЕ ДА СМО ОВДЕ СИГУРНИ!
ПРЕКОМЕРНО САМОПОУЗДАЊЕ ВАМ ЈЕ СЛАБОСТ!
ВАША ВЕРА У ПРИЈАТЕЉЕ ЈЕ ВАША СЛАБОСТ!

СВЕ СЕ ОДВИЈА ПРЕМА МОМ ПЛАНУ! ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ НА ЕНДОРУ.. ТВОЈА ФЛОТА... СВИ УЛАЗЕ У ЗАМКУ! ЈА САМ ДОПУСТИО ДА САВЕЗ САЗНА ЗА СТАНИЦУ И ГЕНЕРАТОР ШТИТА!
ТИ ЋЕШ ОДАВДЕ ПРАТИТИ КРАЈ ПОБУНЕ! ДА ЛИ ТО ЗАЧА ТВОЈУ МРЖЊУ? УЗМИ СВОЈЕ ОРУЖЈЕ... И УПОТРЕБИ ГА! ЈА САМ НЕНАОРУЖАН!
НЕ... Н-НИКАД!

ПРЕПУСТИ СЕ СВОМ БЕСУ... СВАКИМ ТРЕНУТКОМ, ТИ СИ СВЕ ВИШЕ МОЈ СЛУГА! ПРЕПУСТИ СЕ! ТО ТИ ЈЕ...
...СУДБИНА! И ТИ, ПОПУТ ТВОГА ОЦА, САДА СИ МОЈ!

ПОДАЉЕ ОД ЗВЕЗДЕ СМРТИ, ПОБУЊЕНИЧКА ФЛОТА ИЗБИЛА ЈЕ ИЗ ХИПЕР-ПРОСТОРА. НА ЧЕЛУ, У **ХИЉАДУГОДИШЊЕМ СОКОЛУ,** ЛАНДО КАЛРИСИЈАН ЈЕ ОДМАХ ОСЕТИО ДА НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ...

ИНСТРУМЕНТИ НИШТА НЕ ПОКАЗУЈУ, ЈЕР НАС НЕКО ОМЕТА! ОНИ ЗНАЈУ ДА МИ ДОЛАЗИМО!

ПРЕКИНИТЕ НАПАД! СЛЕДИТЕ МЕ... ТО ПОЉЕ ЈЕ ЈОШ ТАМО!

КАДА ЈЕ ФЛОТА КРЕНУЛА ЗА ЛАНДОМ...

АДМИРАЛЕ АКБАР! ИЗА МЕСЕЦА СТИЖУ НЕПРИЈАТЕЉСКИ БРОДОВИ! ПРЕСЕЦАЈУ НАМ ПУТ! ШАЉУ ЛОВЦЕ!

ЗАМКА! ЛАНСИРАЈТЕ СВЕ ПРЕСРЕТАЧЕ! УДВОСТРУЧИТЕ СНАГУ ГЛАВНЕ БАТЕРИЈЕ!

САМО ЊИХОВИ ЛОВЦИ НАПАДАЈУ? ШТА ЧЕКАЈУ РАЗАРАЧИ?!

ОДГОВОР ЈЕ СТИГАО...

... СА **ЗВЕЗДЕ СМРТИ** ДОШАО ЈЕ У ОБЛИКУ ПУЦКЕТАВОГ ЕНЕРГЕТСКОГ ЗРАКА КОЈИ ЈЕ ПРОСЕКАО КРОЗ ПОБУЊЕНИЧКУ ФЛОТУ И БОЈНУ КРСТАРИЦУ ПРЕТВОРИО У ПАРУ...

НАШИ ОБАВЕШТАЈЦИ СУ ПОГРЕШИЛИ! СТАНИЦА ЈЕ У ПУНОМ ОПЕРАТИВНОМ СТАЊУ! ПРИПРЕМИТЕ СЕ ЗА ОДСТУПАЊЕ!

АДМИРАЛЕ, НЕ МОЖЕМО ПОБЕЋИ! НЕЋЕМО ИМАТИ ДРУГУ ПРИЛИКУ! ХАН ЋЕ РАЗБИТИ ПОЉЕ... ТРЕБА ДА МУ ДАМО ВИШЕ ВРЕМЕНА!

ПРЕОКРЕТ СЕ ДЕСИО ЗАПАЊУЈУЋОМ БРЗИНОМ. ХАН, ЛЕИА И ОСТАЛИ ЗАРОБИЛИ СУ ПОСАДУ АЛИ БУНКЕР ЗА КОНТРОЛУ ШТИТА ИСПУЊЕН ЈЕ ИМПЕРИЈАЛНИМ ВОЈНИЦИМА КОЈЕ ЈЕ ИМПЕРАТОР СМЕСТИО НА ЕНДОР...

ДА! УПАЛИ ГА! УДАРИ СВОМ СВОЈОМ МРЖЊОМ! НЕКА ТВОЈЕ ПУТОВАЊЕ ДО МРАЧНЕ СТРАНЕ БУДЕ ПОТПУНО!

МЛАДИ ЏЕДАЈ ЈЕ БЕЗ РАЗМИШЉАЊА КРЕНУО У АКЦИЈУ...

У МЕЂУВРЕМЕНУ НА ЕНДОРУ...

ХЕЈ! ОВАМО! ЈЕСТЕ ЛИ НАС ЗАБОРАВИЛИ?

АЛИ, ВОЈНИЦИ КОЈИ СУ ЗАШЛИ У ШИБЉЕ ЗА ДВОЈИЦОМ ДРСКИХ ДРОИДА, УМЕСТО ЊИХ НАШЛИ СУ...

...ИВОКСЕ. ПАДАЛИ СУ ОДАСВУД, ОБАРАЈУЋИ ВОЈНИКЕ И ОТИМАЈУЋИ ОРУЖЈЕ...

А ИЗНЕНАДНА ГУЖВА БИЛА ЈЕ БАШ ОНО ШТО ИМ ТРЕБА...

РОУРРРК!

ЛЕИА! ЗГРАБИ БЛАСТЕР!

НА БУНКЕР! ЕКСПЛОЗИВ ЈЕ ЈОШ ТАМО! МОЖЕМО ГА УПОТРЕБИТИ!

ДОК СУ СЕ БЕГУНЦИ БОРИЛИ СА СВОЈИМ ГОНИОЦИМА ИЗБЛИЗА, ХОДАЧ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ УПОТРЕБИ...

ДАЛЕКО ОД ЕНДОРА, У ДУБИНИ СВЕМИРА, ЛАНДО И АДМИРАЛ АКБАР ПРИМЕНИЛИ СУ СЛИЧНУ ТАКТИКУ, АЛИ У ВЕЋИМ РАЗМЕРАМА...

АКО СМО У ДОМЕТУ ОВИХ ЗВЕЗДАНИХ РАЗАРАЧА, НЕЋЕМО ИМ СЕ ДУГО ОПИРАТИ!

АЛИ ТАДА ЋЕМО СЕ ДУЖЕ ОПИРАТИ ЗВЕЗДИ СМРТИ... ЈЕР НЕ МОЖЕ ДА ГАЂА НАС А ДА НЕ ПОГОДИ СВОЈЕ БРОДОВЕ!

22

НА ЗВЕЗДИ СМРТИ ОТАЦ И СИН ТУКЛИ СУ СЕ БЕЗ МИЛОСТИ. ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ БРУТАЛНО И АГРЕСИВНО НАПАДАО МЛАДИЋА...

АЛИ, ЗА РАЗЛИКУ ОД ЊИХОВОГ ПРВОГ ДУЕЛА У КОМОРИ СА СМРЗНУТИМ УГЉЕНИКОМ У ОБЛАЦИМА БЕСПИНА...

...ОВО ЈЕ БИЛА БОРБА ЈЕДНАКИХ...

МЛАДИ ЏЕДАЈ ЈЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ САЗРЕО...

ТО ЈЕ ТО! УПОТРЕБИ СВОЈА АГРЕСИВНА ОСЕЋАЊА, МОМЧЕ! НАПАДАЈ! НЕКА МРЖЊА ТЕЧЕ КРОЗ ТЕБЕ!

АЛИ, ИМПЕРАТОРОВЕ РЕЧИ УПОЗОРИЛЕ СУ ЛУКА ДА НЕШТО УЖАСНО БУЈА У ЊЕМУ. СТАО ЈЕ... И СПУСТИО СВЕТЛОСНИ МАЧ...

Н-НЕЋУ СЕ БОРИТИ ПРОТИВ ТЕБЕ, ОЧЕ! ЕВО... УЗМИ ОРУЖЈЕ!

ЛОРД ТАМЕ СЕ ПОДИГАО, ДОХВАТИО МАЧ КОЈИ СЕ КОТРЉАО И ЗАКАЧИО ГА ЗА ОПАСАЧ...

НЕ ПОТЦЕЊУЈ МОЋ **МРАЧНЕ СТРАНЕ**, ТО ЈЕ ЈЕДИНИ НАЧИН ДА СПАСЕШ ПРИЈАТЕЉЕ! ДА, МИСЛИ СУ ТЕ ОДАЛЕ! ОСЕЋАЊА ПРЕМА ЊИМА СУ ЈАКА! НАРОЧИТО ПРЕМА...

НЕ!

...**ЛЕИИ!** ДА... **ОСЕТИО** САМ ТО! ТВОЈА СЕСТРА БЛИЗНАКИЊА! ОБИ ВАН БИО ЈЕ МУДАР ДА ЈЕ САКРИЈЕ... АЛИ ТВОЈА ОСЕЋАЊА СУ ТЕ ОДАЛА! АКО СЕ ТИ НЕ ОПРЕДЕЛИШ ЗА МРАЧНУ СТРАНУ, ОНА ВЕРОВАТНО ХОЋЕ!

ОДБАЧЕНО ОРУЖЈЕ БИЛО ЈЕ ПОНОВО У РУКАМА СВОГ ГОСПОДАРА...

НИКАД!

И ПОНОВО ЈЕ ПОЧЕО ДВОБОЈ ОЦА И СИНА, ЖЕШЋИ НО ИКАД...

ЛУК ЈЕ БИО ПОГОНСКА СНАГА, ОБУЗЕТ БЕСОМ КОЈИ КАО ДА ГА ЈЕ САТИРАО...

НА ЕНДОРУ ЈЕ ПОЧЕО ПРАВИ РАТ. ПРЕМДА ЈЕ ИМПЕРИЈА БИЛА У ТОМЕ ВИЧНА, ЊЕНЕ ТРУПЕ НА ОВО НИСУ БИЛЕ ПРИПРЕМЉЕНЕ...

ЊЕНИ ПРОТИВНИЦИ СУ МАЛИ, БРЗИ И ЛУКАВИ. ОНИ НАПАДАЈУ ГРУБИМ НЕОБИЧНИМ ОРУЖЈЕМ. ТАКТИКА КОЈА НИЈЕ ВАШ НАЈБОЉА...

...АЛИ СЕ НА СКУЧЕНОМ ШУМСКОМ ТЕРЕНУ ПОКАЗАЛА ВЕОМА ЕФИКАСНОМ...

ПОТПОМОГНУТИ ПОБУЊЕНИЧКИМ КОМАНДОСИМА И СТРАШНИМ ВУКИЈЕМ, ИВОКСИ СУ НАПРЕДОВАЛИ. КОД БУНКЕРА СА ГЕНЕРАТОРОМ ШТИТА, ГДЕ СУ СЕ ДРОИДИ ПРИДРУЖИЛИ ХАНУ И ЛЕИИ...

ВА-ДИИИТ!

О, НЕ! КАПЕТАНЕ СОЛО... АРТУ ЈЕ ПОГОЂЕН!

ДОК СЕ МАЛИ ДРУГАР ОПОРАВИ, БИЋЕ ПРЕКАСНО ДА САВЛАДА МЕХАНИЗАМ ЗА ИСКЉУЧЕЊЕ!

ДАЈ МИ РУКУ, ЛЕИА! МОЖДА МОГУ ДА ЗАВАРИМ ОВО... ЛЕИА? ЧУЈЕШ ЛИ МЕ?

НАГЛИ БЛЕСАК ЛАСЕРСКЕ ВАТРЕ И ПРИНЦЕЗА ЈЕ БРЗО ПУЦАЛА...

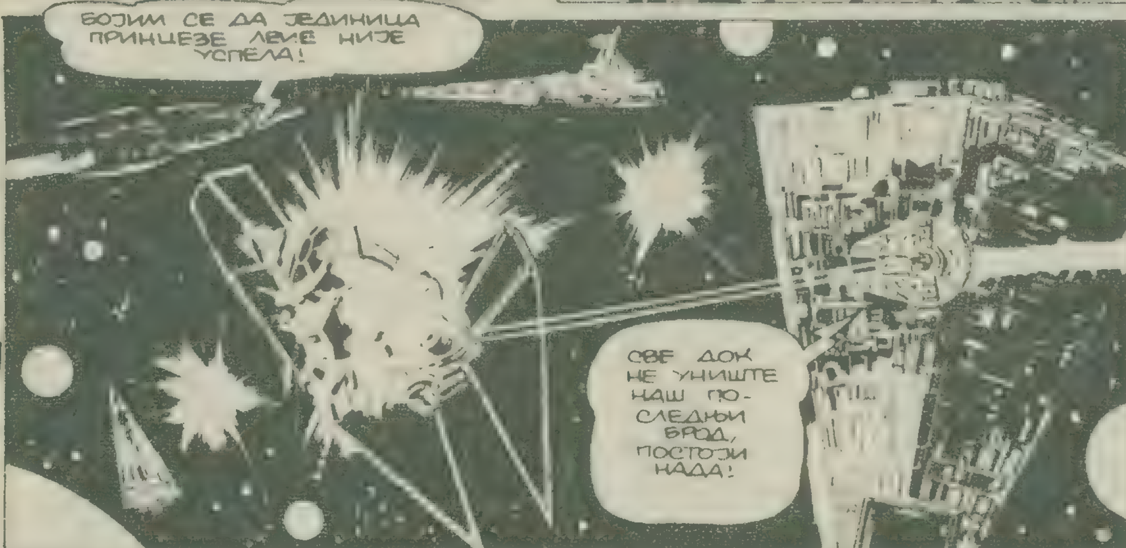
...АЛИ...

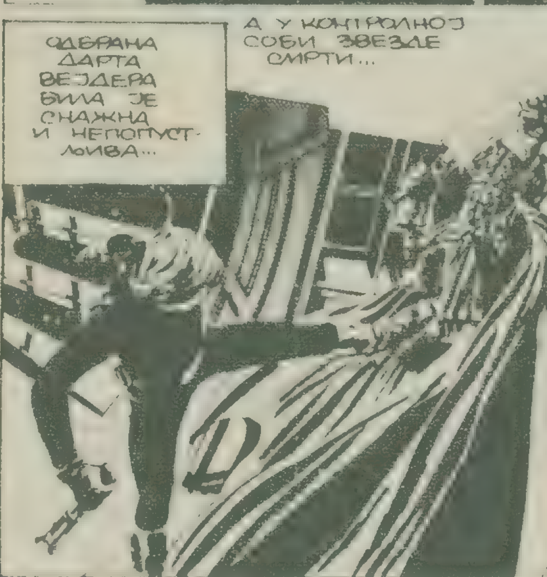
ЛЕИА! ЗНАШ ДА ТЕ ВОЛИМ... НЕМОЈ...

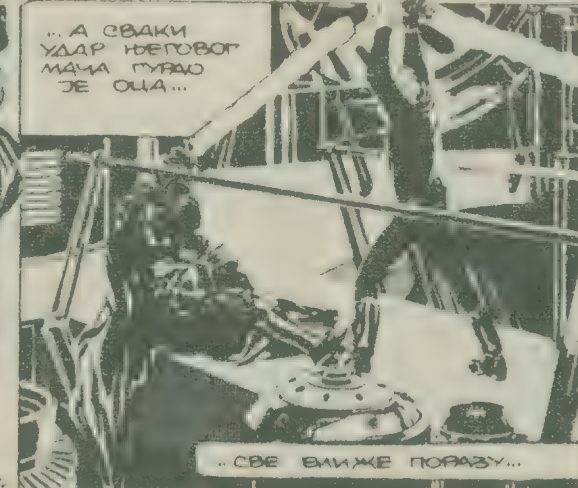
ХВАЛА НА БРИЗИ, ГЕНЕРАЛЕ... АЛИ ТО ЈЕ САМО РУКА, И БОЈИМ СЕ...

...ДА ИМАМО ВЕЋЕ ПРОБЛЕМЕ!
ОДЈЕДНОМ, ОДНЕКУД ЈЕ ИСКРС-НУО ИЗВИЂАЧКИ ХОДАЧ СА ТО-ПОВИМА УПЕРЕНИМ У БУНКЕР...

ДОТЛЕ, У СВЕМИРУ, ЛАНДО КАЛРИСИЈАН СЕ БОРИО ДА САЧУВА СВОЈЕ ЛОВЦЕ ПРЕД НАПАДИМА СА ЗВЕЗДЕ СМРТИ...
ОВДЕ АДМИРАЛ АКБАР, ГЕНЕРАЛЕ! ОМЕТАЊЕ ЈЕ ПРЕСТАЛО! ОЧИТА-ВАМО ШТИТ КОЈИ ЈЕ ЈОШ ТАМО!

БОЈИМ СЕ ДА ЈЕДИНИЦА ПРИНЦЕЗЕ ЛЕЈЕ НИЈЕ УСПЕЛА!
СВЕ ДОК НЕ УНИШТЕ НАШ ПО-СЛЕДЊИ БРОД, ПОСТОЈИ НАДА!

А У КОНТРОЛНОЈ СОБИ ЗВЕЗДЕ СМРТИ...
ОДБРАНА ДАРТА ВЕЈДЕРА БИЛА ЈЕ СНАЖНА И НЕПОПУСТ-ЉИВА...

КОРАК ПО КОРАК, ЛУК ЈЕ ДАРТА ВЕЈДЕРА ДОВЕО НА ПЕШАЧКИ ПРОЛАЗ ИЗНАД ОКНА ГЛАВНОГ ЛИФТА СТАНИЦЕ...
...А СВАКИ УДАР ЊЕГОВОГ МАЧА ГУРАО ЈЕ ОЦА...
..СВЕ БЛИЖЕ ПОРАЗУ...

СВЕ ДОК...

ШРРААААAK!

...ВЕЈДЕРОВ МАЧ НИЈЕ ОДЛЕБДЕО У ВЕЗДАНО ОКНО, А ИЗ МЕХАНИЧКОГ ПАТРљКА, КОЈИ ЈЕ РАНИЈЕ ДРЖАО њЕГОВУ ДЕСНУ РУКУ, СЕВАЛЕ СУ ВАРНИЦЕ. ИМПЕРАТОРОВ СМЕХ ИСПУНИО ЈЕ СОБУ...

УБИЈ ГА! МРЖЊА ТЕ ЈЕ УЧИНИЛА МОЋНИМ! ИСПУНИ СВОЈУ СУДБИНУ И ЗАУЗМИ МЕСТО СВОГА ОЦА ПОРЕД МЕНЕ!

ЛУКОВО СВЕТЛОСНО СЕЧИВО ПОИГРАВАЛО ЈЕ НА ГРЛУ ПРИЛИКЕ КОЈА ЈЕ ЛЕЖАЛА ПРЕД ЊИМ. ПОГЛЕДАО ЈЕ У КРУПНО ТЕЛО СА ВИШЕ МЕХАНИКЕ НЕГО ЖИВОГ ТКИВА... А ЗАТИМ У СВОЈУ РУКУ У ЦРНОЈ РУКАВИЦИ... ОСЕТИО ЈЕ СТРАХ ОД ОНОГА ШТО ЈЕ ПОЧЕО ДА ПОСТАЈЕ...

НИКАД! НИКАД СЕ НЕЋУ ОКРЕНУТИ МРАЧНОЈ СТРАНИ! ОМАНУЛИ СТЕ, ВИСОСТИ! ЈА САМ ЏЕДАЈ, КАО ШТО ЈЕ БИО МОЈ ОТАЦ!

МЛАДА БУДАЛО! САДА ЋЕ ТИ ВАЉДА ПОСТАТИ ЈАСНО КАКВА СЕ СНАГА КРИЈЕ У МРАЧНОЈ СТРАНИ! ЕВО ТИ...

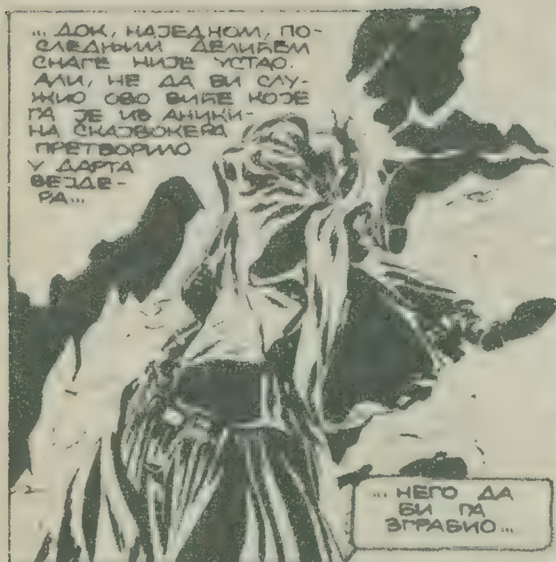
ЗА ТРЕНУТАК ОН ЈЕ УСПЕО. А ЗАТИМ ЈЕ ДОШАО БОЛ... И СТРАШНА МОЋ ОД КОЈЕ СЕ ГРЧИО...

ЛУК ЈЕ ПОКУШАО ДА УПОТРЕБИ СИЛУ ДА БИ ОДБИО ЗАСЛЕПЉУЈУЋЕ МУЊЕ ЕНЕРГИЈЕ КОЈЕ СУ ГА ПОГАЂАЛЕ...

НЕКА БУДЕ ТАКО, ЏЕДАЈ... АКО НЕЋЕШ ДА СЕ ПРЕОБРАТИШ, ОНДА ЋЕШ БИТИ УНИШТЕН!

ПОСЛЕДЊИ УЖАС ЗА ЛУКА БИО ЈЕ ПОГЛЕД НА ОЦА КОЈИ ЈЕ ПУЗИО ПРЕМА ИМПЕРАТОРУ... КАО УМИРУЋА ЖИВОТИЊА КА СТОПАЛИМА СВОГ ГОСПОДАРА...

ОВО ЈЕ КРАЈ, МЛАДИ СКАЈВОКЕР!

...СВЕ ДО ИВИЦЕ АМБИСА...

ИМПЕРАТОР ЈЕ БЕСПОМОЋНО ПОЛЕТЕО У ПОНОР, УДАРАЈУЋИ У ЧЕЛИЧНЕ ЗИДОВЕ ОКНА...

...ДА БИ ЕКСПЛОДИРАО НЕГДЕ ДОЛЕ, ШАЉУЋИ КА ВРХУ ЈАМЕ ФИЈУК ДЕМОНСКОГ ВЕТРА...

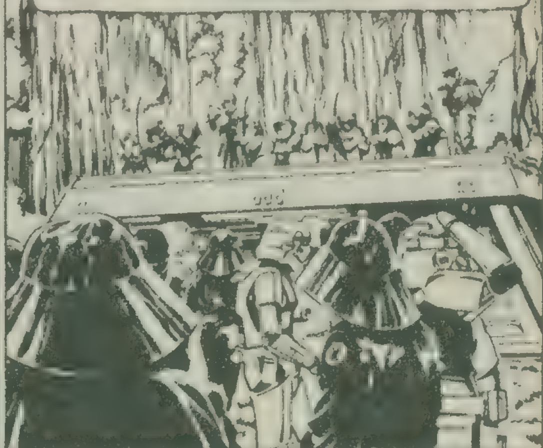
...ВЕТРА КОЈИ ЈЕ ГОТОВО ОДУВАО КРУПНОГ РАТНИКА ЗА ЊЕГОВИМ РАНИЈИМ ГОСПОДАРОМ ДА ГА НИСУ ЗАДРЖАЛЕ РУКЕ СИНА...

НА КРАЈУ, ОБОЈИЦА СУ КЛОНУЛИ...

О-ОЧЕ!

БЕЗБЕДНА ИЗА НЕПРОБОЈНИХ ВРАТА У БУНКЕРУ НА ЕНДОРУ, ИМПЕРИЈАЛНА КОНТРОЛНА ГРУПА ЧЕКАЛА ЈЕ ИСХОД БИТКЕ КОЈА СЕ ВОДИЛА НАПОЉУ. ЗАТИМ, НА ЕКРАНУ СЕ ПОЈАВИО ИЗВИЂАЧКИ ХОДАЧ...

...КОЈИ ЈЕ КОРИСТИО КОМУНИКАТОР У ХОДАЧУ ШТО СУ ГА ЗАРОБИЛА ДВА ИВОКСА И ЧИНОВСКИ ВУКИ...

ПОШТО СУ СЕ САВЕЗНИЦИ И ЊИХОВИ ЗАРОБЉЕНИЦИ ПОБУНИЛИ, НОВИ ПОБУЊЕНИЧКИ ГЕНЕРАЛ И ДУГОГОДИШЊИ ДРУГ ДОВЕЛИ СУ МИСИЈУ...

РЕЗУЛТАТ ЊИХОВОГ ПОДУХВАТА УБРЗО ЈЕ ОПАЖЕН У ПОБУЊЕНИЧКОЈ ФЛОТИ...

КАЛРИСИЈАНЕ! УСПЕЛИ СУ! ОДБРАМБЕНО ПОЉЕ ЗВЕЗДЕ СМРТИ ЈЕ УКЛОЊЕНО!

УВЕШЋУ СВОЈЕ ТРУПЕ УНУТРА, АДМИРАЛЕ! ДРЖИТЕ ВЕЛИКЕ БРОДОВЕ ШТО ДАЉЕ ОД НАШИХ ЛЕЂА... ИДЕМО НА ГЛАВНИ РЕАКТОР!

МНОШТВО ИМПЕРИЈАЛНИХ ЛОВАЦА ПОДИГЛО СЕ ДА ИХ ЗАУСТАВИ...

НЕЗАВРШЕНА СТРАНА БОРБЕНЕ СТАНИЦЕ БИЛА ЈЕ СМРТОНОСНИ ЛАВИРИНТ КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО САВЛАДАТИ НА КРАЈУ ДВЕ ЛЕТЕЛИЦЕ СУ УСПЕЛЕ... И ПРЕД ЊИМА СЕ ПОЈАВИО ГЛАВНИ РЕАКТОР.

Ц-ЦИЉ ЈЕ ПРЕВЕЛИК, ЛАНДО... МОЈА ПРОТОНСКА ТОРПЕДА НЕЋЕ ГА ЧАК НИ УЛУБИТИ!

КРЕНИ КА РЕГУЛАТОРУ СНАГЕ НА ЊЕГОВОМ СЕВЕРНОМ ТОРЊУ, ВЕЦ... ЈА ЋУ ПРЕУЗЕТИ ГЛАВНИ РЕАКТОР! МИ НОСИМО ПОТРЕСАЈУЋЕ ПРОЈЕКТИЛЕ, КОЈИ ТРЕБА ДА ЗАПОЧНУ ЛАНЧАНУ РЕАКЦИЈУ!

ПОЖУРИ! КАДА ИХ ИСПАЛИМ, НЕЋЕМО ИМАТИ МНОГО ВРЕМЕНА, ВЕЦ! ПРЕЖИВЕО СИ ПРВУ ЗВЕЗДУ СМРТИ... НЕ БИХ ВОЛЕО ДА ТЕ ИЗГУБИМ У ОВОЈ!

„СОКО" СЕ ОБРУШИО ОПАСНО БЛИЗУ СВОМ МАСИВНОМ ЦИЉУ. БИВШИ КОЦКАР ЗА ЊЕГОВИМ УПРАВЉАЧЕМ НИЈЕ МОГАО ДА ПРОМАШИ...

ДИРЕКТАН ПОГОДАК! А САДА ТЕЖИ ДЕО- ОДЛАЗАК СА ОВОГ МЕСТА!

САДА НИЈЕ САМО ТРЕБАЛО ПРОЋИ КРОЗ ЛАВИРИНТ СУПЕРСТРУКТУРЕ НЕГО И ПОБЕЋИ ИСПРЕД ЕКСПЛОЗИВНЕ ЛАНЧАНЕ РЕАКЦИЈЕ...

ДЕЈСТВО ЛАНЧАНЕ РЕАКЦИЈЕ ПОЧЕЛО ЈЕ ДА СЕ ОСЕЋА КРОЗ ЧИТАВУ ЗВЕЗДУ СМРТИ, ЖАЛУЧУЈУЋИ И ПАЛУБУ ЗА СПУШТАЊЕ... ГДЕ СУ СЕ ДВЕ ПРИЛИКЕ БОЛНО ПОКРЕНУЛЕ...

ИДИ, СИНЕ... ОСТАВИ МЕ...

НЕ! И ТИ ЋЕШ СА МНОМ, ОЧЕ! СПАСИЋУ ТЕ!

ВЕЋ ЈЕСИ, ЛУК! А САДА, ПОМОЗИ МИ ДА СКИНЕМ ОВУ МАСКУ... САМО ЈЕДНОМ ДА ТЕ ВИДИМ БЕЗ ЊЕ.

УМРЕЋЕШ...

НИШТА МЕ ВИШЕ НЕ МОЖЕ ДА СПРЕЧИ! ПУСТИ ДА ТЕ ВИДИМ ВЛАСТИТИМ ОЧИМА...

ПОЛАКО, ОКЛЕВАЈУЋИ, ЛУК ЈЕ ПОСЛУШАО... И ПОГЛЕДАО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ, МАДА МОДРО И ПУНО ОЖИЉАКА, ПОВРАТИЛО СВОЈ ЉУДСКИ ЛИК. ЧУДОВИШНО ЗЛО ЈЕ ИЗБЛЕДЕЛО... АЛИ ЈЕ ЦЕНА БИЛА ВИСОКА...

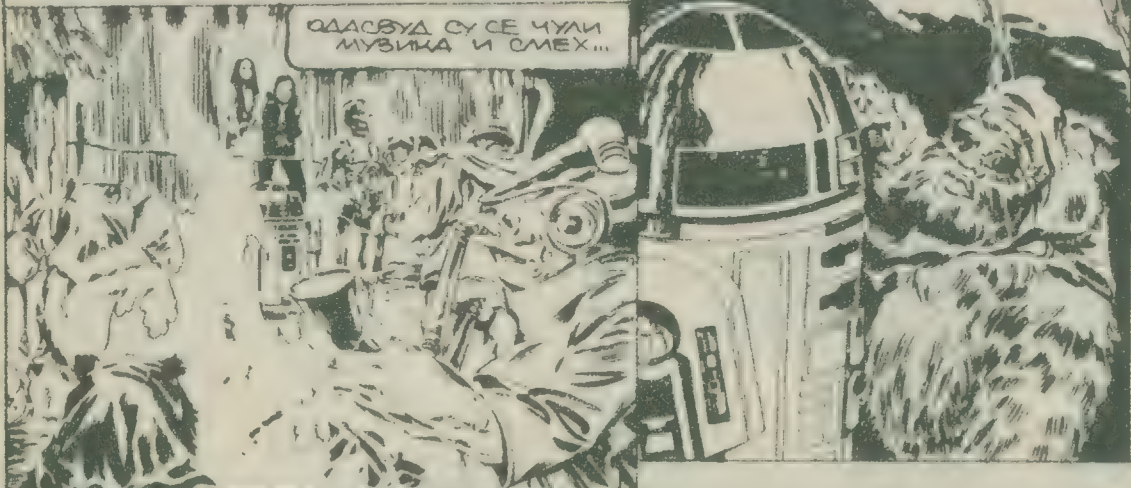
П-ПРЕКАСНО ЈЕ, ЛУК... ПРЕ... КА... СНО... ЈЕ...

И ДАРТ ВЕЈДЕР, АНИКИН СКАЈВОКЕР, ЛУКОВ ОТАЦ ЈЕ УМРО...

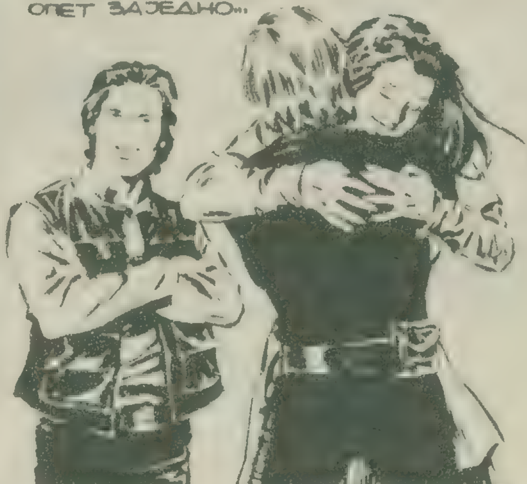
ПОСЛЕДЊИ ЏЕДАЈ ЈЕ ПОЈУРИО КРОЗ ВАТРУ И ДИМ КОЈИ СУ ГА РАЗДВАЈАЛИ ОД ЈЕДНОГ ИМПЕРИЈАЛНОГ ШАТЛА...

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ ЗВЕЗДА СМРТИ ЈЕ БУКНУЛА. НАЈВЕЋИ ДЕО ИМПЕРИЈАЛНЕ ФЛОТЕ-ЗАПРАВО САМА ИМПЕРИЈА- РАСПАО СЕ СА ЊОМ. РАЗАРАЊЕ ЈЕ БИЛО ПОТПУНО...

НЕКОЛИКО МАЈУШНИХ БРОДОВА ИМАЛО ЈЕ СРЕЋУ ДА ОДЛЕТИ ОД ЏИНОВСКЕ СТАНИЦЕ ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА...

НОЋ НА ЕНДОРУ. СЕЛО ИВОКСА ПОСТАЛО ЈЕ СРЕДИШТЕ ВЕЛИКОГ СЛАВЉА. ПОБУЊЕНИЦИ И ЊИХОВИ САВЕЗНИЦИ УЖИВАЛИ СУ У ТОПЛОТИ ОГРОМНЕ ВАТРЕ...
ОДАСВУД СУ СЕ ЧУЛИ МУЗИКА И СМЕХ...
СТАРА СУПАРНИШТВА И НЕСПОРАЗУМИ БИЛИ СУ ЗАБОРАВЉЕНИ...

...А ПРИЈАТЕЉИ СУ СЕ ПОНОВО НАШЛИ...

...СРЕЋНИ ШТО СУ ОПЕТ ЗАЈЕДНО...

ПА, И АКО ЈЕ КАСНИЈЕ, ДОК ЈЕ СЛАВЉЕ ОКО ЛОГОРСКЕ ВАТРЕ РАСЛО, ЈЕДАН ОД ПРИСУТНИХ СТАЈАО ЈЕ ПОСТРАНИ...
...ОН ИПАК НИЈЕ БИО САМ...

ЈЕР, БИО ЈЕ ТУ НЕКО ДА СВОГА БРАТА УЗМЕ ЗА РУКУ И ПОВЕДЕ ГА ДО ОСТАЛИХ... НАТРАГ У КРУГ ТОПЛОТЕ И ЉУБАВИ...
КРАЈ

ОБУЦИТЕ ЛУ

ЛУ ЗАЛЕПИТЕ НА ТАЊИ КАРТОН И ИСЕЦИТЕ. ХАЉИНЕ НЕ ТРЕБА ЛЕПИТИ, САМО ИХ ИСЕЦИТЕ.

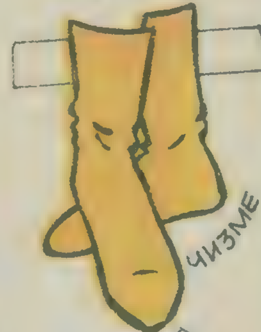

Зизин кутак

NEDELJNI ZABAVNIK НА ТЕЛЕВИЗИЈИ И У ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ

МИ ПИТАМО – ВИ ОДГОВАРАТЕ

Овога пута, на вама је да откријете како се правилно изводи један трик. За то вам је потребна новчаница. Положите је испред себе тако да цифре стоје нормално. Сада новчаницу савијете надоле, затим на једну страну, па на другу страну. Кад сте тако лепо новчаницу спаковали, пажљиво је растворите. Шта ћете приметити? Приметићете да су сада цифре, тј, цела новчаница у обрнутом положају. Унатрашке!

Да ли вам је овај трик успео од прве? Уколико није, покушајте поново и сада нарочито обратите пажњу при савијању новчанице на страну. Од тога све зависи! Водите рачуна да та новчаница треба још да служи – да се за њу нешто купи.

НАПОЛЕОНОВИ КОЊИ

За време освајачких ратова које је водио, Наполеон је имао шездесет коња, а осамнаест њих је убијено с Наполеоном у седлу. Наполеонови коњи су увек били бели и арапске пасмине, а добијали, су имена по биткама. Најомиљенији му је био зеленко, кога је набавио за време похода на Египат, а звао се Маренго. Њега је Наполеон јахао у бици код Ватерлоа. После битке у којој је био лакше рањен у бок, Маренго се нашао у рукама лорда Петруа који га је одвео у Енглеску и продао једној фарми која је узгајала пастуве. Маренго је тамо и угинуо 1821. г. Његов скелет је однет у Војни музеј а остало што је припадало Маренгу смештено је у Паризу, уз друге ствари које су припадале Наполеону.

ЈАЈЕ НАД ЈАЈИМА

Највеће јаје међу јајима излеже ној. Дугачко је 15–20 cm а широко 10–15 cm. Тешко је 1,65–1,78 kg што отприлике одговара тежини два туцета кокошијих јаја. Да би се тврдо обарило, једно нојево јаје треба кувати 40 минута.

МАТЕМАТИЧКИ ГЕНИЈЕ

Карл Фридрих Гаус родио се 1777. год. Већ за живота сматрали су га за „принца у царству математике". Када је у основној школи деветогодишњем Гаусу и његовим друговима учитељ задао да саберу све бројеве од 1 до 100, Гаус се није збунио, нити је провео много времена над овим проблемом. Установио је да је збир првог и

последњег броја, другог и претпоследњег итд. увек исти: 1 + 100 = 101, 2 + 99 = 101, 3 + 98 = 101... Таквих комбинација је било 50. Дакле, 50 × 101 = = 5050.

РЕЦЕПТ АУТОРА „ТРИ МУСКЕТАРА"

Александар Дима Отац, писац популарне књиге „Три мускетара", био је изванредан кувар. У кухињи је био прави уметник; измишљао је нова јела, смело додавао зачине, правио најнеочекиваније комбинације. До најситнијих детаља сећао се сваког рецепта за који би сазнао на

својим многобројним путовањима.

Када су питали овог славног литерату откуд му смисао за кулинарство, он је одговорио: „Талентом за кување као и за писање обдарила су ме небеса. Писање је било предодређено да ме уништи а кулинарство да од мене учини богатог човека..." Говорио је: „Једнога дана моје ће књиге бити заборављене, док ће моји рецепти живети вечито. То је једино право наслеђе које остављам својој деци! Са задовољством перо замењујем варјачом".

Ево једног Диминог рецепта за сладолед са занимљивим уводом, који им је обично претходио.

сладолед ■

У 16. веку употреба леда у Француској је била потпуно непозната. Када је краљ Франсоа I отишао је у Ницу, на састанак са Папом Павлом III и Светим Римским Императором Чарлсом V, његов доктор је био запа-

њен видевши да је вино хлађено ледом донетим са оближње планине.

Фирентинац Прокоп први је, 1660. године, понудио ледено-слатке напитке савременицима Луја XIV. Нека од њих, као рецимо, ледена кафа служе се и данас.

сладолед од лимуновог цвета ■

Узмите литар слатке павлаке, осам жуманаца, 367 gr шећера и 60 gr лимуновог цвета који сте истуцали у прах. Све ово помешајте и скувајте на пари. Процедите и заледите.

И друго цвеће можете успешно употребити на исти начин!

ЦВЕЋЕ У ЉУСКАМА ОД ЈАЈА

Сакупите љуске од јаја које су бар до пола читаве и добро их оперите. Затим на дну иглом избушите неколико рупица. Сада љуске можете споља обојити, као и кутију у којој се држе јаја. Када се боја осуши, напуните љуске хранљивом земљом. У њу посадите коштице лимуна, поморанџе или мандарине које сте дан-два држали у води.

Вратите љуске у кутију, која ће вам сада служити као сандучић за цвеће и ставите је негде ближе светлу да би биљке могле да проклијају. Заливајте их, али умерено. Биљке ће се развијати на ваше очи.

ДЕЖУРСТВО ЉУБЕ ВРАПЦА

КАД СЕ ЧАРШИЈА СМЕЈАЛА

УПРАВНИК ГРАДА ЈЕ ХТЕО ДА ПАДНЕ У НЕСВЕСТ КАД ЈЕ ЧУО ДА СУ КРАЉА МИЛАНА СА САКСИЈОМ ЦВЕЋА НАМЕРАВАЛИ ДА ПРИВЕДУ У КВАРТ КАО ПРОТУВУ. МАЛИ ПОЛИЦИЈСКИ ЧИНОВНИК, ЧИЈЕ ПРАВО ИМЕ НИКО НИЈЕ ЗНАО, А СВИ СУ ГА ГЛЕДАЛИ КАО ЖИВАХНОГ ЦИВЦАНА, ДОСОЛИО ЈЕ И МИЛАНОВОМ СИНУ, АЛЕКСАНДРУ ОБРЕНОВИЋУ

Презименом га је ретко ко ословљавао. Уосталом, оно је било познато само родбини и пријатељима. За Београђане је био кратко Љуба Врабац. Сви су га знали, чак и деца. Где год се појавио претварао је нерасположење у веселост, а тугу у ведрину.

Надимак је добио због ниског раста и живахности.

Тешко би прошао улицом да неког не поткачи: досетке су му падале на ум у трену. Уживао је, а на радост Стевана Сремца и Бране Нушића, да насамари познате личности. „Зврчке" је волео и глумац Чича–Илија Станојевић па су њих двојица били као лонац и поклопац.

Велике школе није имао. То му није сметало. О његово друштво отимали су се глумци, књижевници, адвокати... Кафеџије и бербери настојали су пошто-пото да га придобију за муштерију знајући да ће за њим да нагрне буљук људи жељних смеха.

Ко се то смуца

Љуба Врабац је живео крајње уредно. Имао је и кућу и породицу. Ипак, већи део времена проводио је на улици и у кафани. Рано је ступио у државну службу. Примили су га за нижег чиновника у полицији. „Што нисам глупљи, далеко бих догурао!", вајкао се. Далеко није догурао, неколико пута је најурен с посла. Први пут кад је стао на жуљ краљу Милану Обреновићу!

Српски владар је био ожењен лепом Наталијом, али је облетао око жена. Тако се заљубио и у пуначку Артемизу Христић, пореклом Гркињу. Госпођи Христић памет и женственост нису биле јача страна, али ни Милан није био баш избирљив. Штавише љубав га је толико освојила да је својој изабраници долазио скоро сваке друге вечери носећи испод руке дар – кутију ратлука или саксију са цвећем!

Београђани су осуђивали понашање лакомисленог владара и сажаљевали Наталију. Киван је био и Љуба Врабац. Полиција, која је иначе верно служила краља, пазила је Гркињу као државно добро. Управник града је о томе издао полицији и посебно упутство.

Скадарска улица са кафаном „Вук Караџић" (десно) у којој је Љуба Врабац често седео. Споља на зиду била је окачена табла са Вуковим ликом.

Краљ је долазио Артемизи кришом, обично заогрнут пелерином и са капуљачом преко главе. Како нико у двору није смео да зна куда одлази, мрачним улицама се кретао тихо и без пратње.

Али, једне вечери... Владар је хитао својој драгани и натрапао на патролу у којој су били Љуба Врабац и два жандарма.

– Стани, бре, ко си ти?! – зауставио је Љуба владара иако га је препознао.

Краљ Милан се нашао на муци. Шта да каже? Нервозно је пребацио саксију са цвећем из једне у другу руку и смакао незнатно капуљачу с главе верујући да ће га полицијски чиновник препознати и устукнути. Љуба се правио невешт. Намргодио се и оштро рекао:

– Слушај ти, протуво, хајде у кварт да видимо зашто се смуцаш у ово недоба!

Краља је спопао бес. Зар овај чиновнички мољац, њему, тако... Збацио је капуљачу с главе, исрсио се и издрао:

– Иди ти у кварт! И реци тамо да те је отпустио из службе Милан Обреновић!

Кад је сутрадан чуо шта се догодило, управник града је хтео да падне у несвест.

Београђани су се слатко смејали Љубиној ујдурми. Уз помоћ пријатеља убрзо је враћен у службу, али није дуго мировао. Опет се „сударио" с краљем, овог пута Милановим наследником – Александром Обреновићем.

У Сурдулицу и Брзу Паланку

За разлику од оца, Александар је имао само једну миљеницу – Драгу Машин. С њом се касније и оженио, али је Београђани никад нису волели. И не само они. Драга је живела у одвојеној кући, а с младим краљем се тајно састајала у гарсоњери која се налазила на месту где је данас музичка школа „Станковић". Управник града Бадемлић наредио је полицији да будно мотри на гарсоњеру и чува Драгу. На његову несрећу, писар у кварту у којем се налазила Драгина кућа смртно се заљубио у владареву милосницу.

Једне лепе летње вечери краљ Александар је послао по дворском момку Драги писмо којим је позива на вечеру. Када је поверљиви гласоноша хтео да закорачи у Драгину кућу, из мрака је искочио писар и шчепао га. Ко је, где иде, зашто је огрнут жандармеријским огртачем...

Младић је ћутао као заливен. Писару је све било јасно, али је хтео да искали бес због Драгине равнодушности према њему. Ухватио је курира за уво и тако га довукао у кварт где је те ноћи дежурао Љуба Врабац.

Љуби је момак дошао као наручен. Са писарем је почео да га риба. Он је само превртао очима молећи да га ништа не питају јер не сме да говори.

Краљ је чекао драгану до поноћи, а онда подигао из кревета управника града. Био је љут као рис. Управник је трчао од кварта до кварта распитујући се ко је све те вечери приведен. Ухватио се за главу када је затекао Љубу Врапца и писара како преслишавају већ клонулог момка.

Чувши шта се догодило, владар је направио џумбус. Истог јутра старешина Врапчевог кварта је пензионисан, Љуба најурен из службе, а сви писари у кварту премештени у Сурдулицу и Брзу Паланку.

Љуба није жалио – краљу је загорчао живот бар за неколико часова! За то задовољство био је спреман да плати и више.

Запослио се као адвокатски писар. Затим се опет обрео у државној служби, али далеко од полиције. Пензионисан је 1903. Имао је педесет седам година. Кажу, проживео је још десетак. Када је умро, цео Београд се стекао на сахрани. Његов пријатељ адвокат Стеван Аћимовић цело пре подне је нудио деци по банку за сваког живог врапца кога донесу.

У подне, док су у Вазнесенској цркви попови држали Љуби опело, адвокат Аћимовић је са црквеног хора пустио врапце из кавеза. Они су летели по цркви, ударали крилима о зидове и полилеје, надлетали попове и ковчег!

Љубу Врапца, љубимца Београђана, испратили су врапци.

М. Тодоровић

РАЗБОЈНИЦИ У ИМЕ ДРЖАВЕ

И ГУСАРИ ИМАЈУ ИСТОРИЈУ

ПРОШЛОСТ СВАКОГ ПОМОРСКОГ НАРОДА, ПА И НАШЕГ, ПУНА ЈЕ ПРИЧА О ГУСАРИМА И О ЊИХОВИМ ХРАБРИМ ПОДВИЗИМА. ПРЕ СВЕГА, ГУСАРЕ ТРЕБА РАЗЛИКОВАТИ ОД ПИРАТА КОЈИМА ЈЕ ПЉАЧКА БИЛА ЈЕДИНИ ЦИЉ

Требало је заиста имати много храбрости и дрскости па напасти шпанску галију с благом које је Фернандо Кортес запленио од Монтесуме, последњег владара Астека. Чувени гусар Жан Флери, познатији као Флорен, имао је и дрскости и храбрости напретек.

Тог летњег дана 1522, док су незапослени спавали или се међусобно забављали, стражари су пажљиво мотрили. Ишчекивали су да се појаве једра шпанског брода. Данима су већ крстарили бескрајном пучином, а ниједног једрењака на видику. Већ је почело да их издаје стрпљење кад се бродом разлегао стражарев повик:

- Једра на видику!

Тог трена, гусари, до зуба наоружани, нашли су се на ногама и окупили око свог капетана. Чим се овај уверио да је брод шпански, гусари су, према обичају, један од другог затражили опроштај за увреде, а затим се помолили за победу и богат плен. После тога су сви полегали на палубу, сем крмара који је морао да држи правац према шпанском броду. Његов задатак је био да непрестано мења правац кретања како би Шпанцима отежао нишањење.

Чим се растојање између два брода толико смањило да је сваког тренутка могло да дође до судара, Флоренови гусари су поскакали на ноге и на нападнути брод пребацили специјалне куке. Затежући ужад, гусари су привукли свој брод, а онда, уз дивљу дреку и са исуканим сабљама и ноževима поскакали на шпански брод. На нападнутом једрењаку настала је неописива гужва, вика, гушање, очајна борба на живот и смрт. Шпанци, немоћни да се одупру јачем и борбенијем непријатељу, а да би извукли живу главу, предали су се.

Чим је брод освојен, лекар са гусарског брода почео је да прегледа рањенике и да превија и гусаре и Шпанце. Мртви су бачени у море, а бродови су се упутили најближој обали да заробљенике искрцају на копно.

Када су гусари прегледали товар, њиховом одушевљењу није било краја. Поред злата и сребра у плену се нашао и смарагд велик као песница.

За поделу плена постојала су строга правила против којих се нико није бунио. Прво је издвојен део за оног о чијем трошку је гусарски поход организован. У овом случају то је била Француска и њен краљ Франсоа I. Сви гусари добили су једнаке делове, са изузетком капетана, првог официра и лекара, који су добијали нешто више. Више су добили и они за које су сви тврдили да су при нападу показали већу храброст и више се изложили опасности.

Још у бронзано доба

Гусари, које многи замишљају са ножем у зубима, црним завојем преко ока и мртвачком главом на застави, у ствари су били прави поморски ратници. Историја сваког поморског народа пуна је прича о храбрим подвизима гусара, па тако и наша. Познати су подвизи неретљанских, омишких и улцињских гусара, као и ускока о чијем јунаштву говоре и наше народне песме.

Гусарство је старо колико и морепловство. По-

УСКОЦИ – ГОСПОДАРИ ЈАДРАНА

Тежак живот на голим и кршевитим пределима нашег приморја и израбљивање становништва нагнали су многе да се отискују на море и гусаре. Иако је гусарство у суштини разбојништво, оно у нашим условима представља посебан вид отпора поробљивачима наше земље.

Јадранско море је било поприште бројних гусарских окршаја од најранијих дана.

Поткрај 6. и почетком 7. века ка Јадрану су надирали Авари и словенска племена. Историјски још није сасвим утврђено, али се претпоставља да су словенски досељеници већ познавали технику израде бродова. Трговина је у то време била веома развијена, па су морем увелико пловили богати транспорти робе. Није онда ни чудо што се тада јавља и прво право организовано гусарство. Из тога доба чувени су неретљански гусари.

Када су у 11. веку највећим делом Јадранског мора загосподарили Млечани, снажан отпор пружили су им гусари из Омиша. Неприлике које су Омишани наносили Венецији и онима који су пловили Јадраном потрајале су све до 15. века.

Познати гусари били су и Улцињани. Никада није потпуно тачно установљено када је почела њихова организована активност, али је највише маха узела око 1665. када нападају млетачке и турске бродове. Крстарили су и нападали Јадранским морем све до Бечког конгреса 1815. када је Аустрија заузела целу јадранску обалу.

Најснажнији гусарски покрет на Јадрану јавља се у 16. веку; то су ускоци. Ускоци, избеглице из Босне и Херцеговине, бежећи пред Турцима, нашли су уточиште прво у Клису, а онда у Сењу. Сењски ускоци су се врло брзо тако добро организовали и створили јаку флоту да су постали страх и трепет на читавом Јадрану и за Млечане и за Турке. Господарили су морем, својим малим брзим бродовима, пуних 70 година, а онда су присиљени Мадридским миром, морали да напусте обалу 1617. године. Најпознатији сењски ускоци опевани су у народним песмама: Сењанин Иво, Сењанин Тадија, Сењанин Јуриша и др.

јавило се у исто време кад су и први бродови запловили морима. Али, о томе је у историји забележено веома мало.

У сачуваним записима гусари се први пут помињу у првом веку пре наше ере кад је римски војсковођа и државник Помпеј ратовао против јаких и добро организованих гусарских дружина. Од времена пропасти Рима па до седмог века, гусарење постаје све жешће и постепено се проширује на Мароко, Алжир, Тунис и Триполис, у чему су се нарочито истицали Сарацени. На северу Европе у 9, 10. и 11. веку страх и трепет су Викинзи.

Највећи замах, захваљујући значајним и бројним географским открићима, гусарство је добило од 15. до 18. века. Када је Колумбо 1492. открио острво Сан Доминго и назвао га Хиспаниола (Мала Шпанија), одмах га је прогласио шпанским и на њему подигао јако утврђење. Острво је тада било настањено Индијанцима.

Шпанци су завладали не само тим острвом него и другим областима Средње и Јужне Америке где су наишли на неизмерно богатство у злату, сребру и драгом камењу, у плодовима и зачинима. Шпанцима су се придружили Португалци, а да би се између две државе избегли неминовни сукоби, папа Александар VI издао је своју познату повељу, о начину расподеле откривених земаља између Шпаније и Португалије.

Одговор на повељу

Велике поморске силе Француска, Енглеска и Холандија биле су огорчене папином одлуком и француски краљ Франсоа I, као одговор на повељу, даје овлашћење својим морепловцима да организују експедиције које ће нападати шпанске и португалске бродове на путу од Америке до Европе и на све могуће начине ометати пловидбу њихових бродова. Та овлашћења лично је издавао и потписивао француски краљ.

Али, гусарење се у том периоду све више оријентише на пљачку, па се поред гусара ратника, којих је све мање, јављају многе групе пустолова, кријумчара и трговаца робљем. Они више не воде рачуна о било чијим интересима, већ пљачкају само за свој рачун. То је и навело историчаре и језикословце да ове морепловце раздвоје у две групе: на гусаре који превенствено препадају противничке бродове у рату између две земље, и на обичне пирате, морске разбојнике, којима је пљачка једини циљ.

Тек крајем 18. века, када су поморске државе међусобно развиле трговину, јављају се први покушаји да се гусарство потпуно забрани и силом онемогући. То је најзад постигнуто 1856. Париском декларацијом коју су потписали Енглеска, Француска, Аустрија, Русија и Турска, и које су касније прихватиле и друге државе.

У хаотичним приликама првог и другог светског рата, тога закона се придржавало веома мало међусобно зараћених страна. Специјално наоружани бродови, с увежбаним посадама, крстарили су светским морима и нападали трговачке бродове противничке стране.

Гусарства више нема, али пиратство никада није престајало. Било га је у Средоземном мору и duж афричке обале све до средине прошлог века, а и сада га има у Јужном кинеском мору и Индијском океану.

Светлана Ивановић

ИЗ ГУСАРСКОГ КОДЕКСА

Живот морнара на гусарском броду био је регулисан уговором који је сваки члан посаде морао да потпише ступањем на брод. Ево неколико тачака тог уговора:

– Сваки гусар својим гласом учествује у решавању тренутних проблема.

– Свако има једнака права у деоби свежих намирница и жестоких пића.

– Онај ко напусти своје стражарско место или брод за време напада кажњава се смрћу.

– Свако присуство жене или детета на броду најстроже је забрањено. Ако се испостави да је било који морнар завео неку жену и повео је собом на брод прерушену у мушкарца, кажњава се смрћу.

– Сваки обрачун на броду најстроже је забрањен. Све свађе и размирице морају да се окончају на копну, ножем или пиштољем, али се завађени претходно позивају на измирење.

– Коцкање је најстроже забрањено.

– Крађа се кажњава одсецањем носа или ува, или остављањем на неко пусто острво.

– Све светиљке и свеће морају да се погасе у 8 увече.

ХИТ

ВЕЧЕРАС (TONIGHT)

Музика и текст: Дејвид Боуви и Иги Поп
Изводи: Dejvid Bouvi

Everything will be alright tonight
Everything will be alright tonight
No one moves
No one talks
No one thinks
No one walks tonight
Tonight
Everyone will be alright tonight
Everyone will be alright tonight
No one moves
No one talks
No one thinks
No one walks tonight
Tonight

I am gonna love you till the end
I will love you till I reach the end
I will love you till I die
I will see you in the sky
Tonight

ВЕЧЕРАС БОУВИ

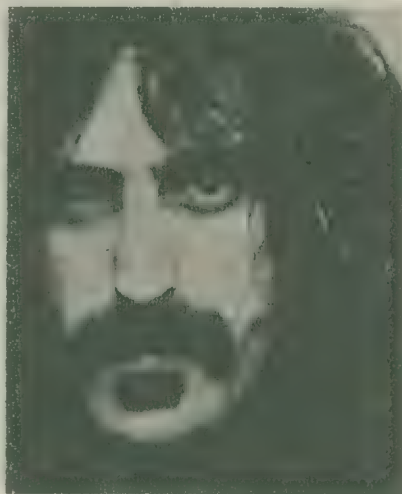
У издању диско-куће Југотон недавно се појавила плоча Дејвида Боувија „Tonight" (Вечерас). Његов претходни албум „Let's Dance" постигао је велики успех. Оне који од њега увек очекују нешто ново, Боуви ни овога пута није разочарао, јер, помало занемарујући ауторство (неколико песама са албума су обраде старих нумера и углавном написане у сарадњи са Игијем Попом), он је направио праву „певачку плочу" – албум „Tonight" отпевао је боље него иједан у својој дугој каријери. Наша песма недеље је насловна песма албума, сјајан дует Боувија и вечите Тине Тарнер.

ФЕСТИВАЛ НАД ФЕСТИВАЛИМА

У јануару 1985. одржаће се, у Бразилу, највећи рок спектакл у последњих 15 година, тачније од 1969. и Вудстока. Учесници ове манифестације заиста су имена: Queen, Yes, AC/DC, Iron Maiden, Def Leppard, Scorpions, The B – 52's, Џорџ Бенсон, Ози Озборн, Џејмс Тејлор, Нина Хаген... „Рок у Рију" припрема се пажљиво већ годину дана. Одржаће се на простору који може да прими 350 хиљада посетилаца, а позорница је већа од њујоршке Метрополитен опере. Продаја карата сигурно неће моћи да покрије трошкове, али организатори се надају приходу од филма, видео-касета и плоча које ће се снимати.

СВИРАЈ ПОНОВО, ФРЕНК!

Ветеран рок сцене, легендарна (у правом смислу те речи) личност „лудих шездесетих" година Френк Запа још се не предаје. Његова недавна турнеја по Европи била је најава за нови, тридесет четврти (!) албум старог мајстора „Them Or Us". Али, критика има све мање стрпљења за чика-Френкија и његову каријеру па му амерички новинари чак предлажу да приступи, као гитариста, групи коју предводи његова ћерка Мун. Како сад ствари стоје, вероватније је да ће се Мун одлучити за другог гитаристу, свог брата Двизила. Све, наравно, остаје у породици

МУЗИЧКИ ПОЈМОВНИК

ТАКТ
основна групација метричких елемената у оквиру једног ритмичког тока. Такт може бити прост и сложен.

ТАМБУРЕ
народни трзалачки инструмент источњачког порекла који су Турци донели на Балкан током 14. и 15. века. Састоји се из три дела: трупа, врата и главе. Има широку употребу у народној музици.

ТАНГО
врста модерне окретне игре умереног темпа. Игра се у паровима. Из Јужне Америке долази у Европу почетком овога века.

ТЕНОР
највиши мушки глас. Према боји гласа тенори се деле на драмске и лирске.

ТОН
звук одређене висине која се физички изражава одређеним, константним бројем вибрација звучног извора. Тонови употребљени у музици имају и друга својства која се у музичким структурама међусобно комбинују: трајање, јачину, боју, волумен. Тонови јесу основни градивни елемент музичких дела, али она се не морају састојати искључиво од њих.

ТРУБА
лимени дувачки инструмент са кружно савијеном цилиндричном цеви која се завршава левкастим отвором. Била је позната још Египћанима. Некада се употребљавала у војсци и богослужењима а као оркестарски инструмент од 17. века. Данас је у широкој употреби као солистички и камерни инструмент.

УСАМЉЕНИ КОСТЕЛО

После напорне турнеје са групом The Attractions која га прати, Елвису Костелу ипак није било до одмора. Уследила је нова турнеја по Британији, али на њој је „човек са наочарима" био потпуно сам. Костело је током концерата певао своје песме уз пратњу клавира и гитаре понављајући тако програм који је први пут изводио током лета на кратком путешествију по САД. Неки заиста не умеју да стану.

ДЕО ТЕЛА КОЈИ ИГРА ВЕЛИКУ УЛОГУ У ЖИВОТУ

РЕП ГЛАВУ ЧУВА

Порашће ти реп! – плаше децу кад траже да пију црну кафу. Има малишана који су ипак сркнули црну течност из шољице, али бар засад, није познато да је некоме од њих израстао реп.

Реп, ипак, игра велику улогу у животу. Већина животиња би тешко опстала без њега. Научним језиком речено, реп испуњава механичку, физиолошку и комуникативну функцију.

Кенгуру служи као ослонац при трчању, скакању. Код риба и китова он је покретач и кормило, код ракова весло или нога. Веверице такође управљају репом док скачу – лете с дрвета на дрво.

У југоисточној Азији, екваторијалној и јужној Африци живе панголини, животиње чије је тело прекривено чврстим рожнатим љуштурама па зато личе на огромну јелову шишарку. Панголини се хране мравима и термитима. Ова животиња најчешће може да се види како виси репом окачена о дебелу грану неког дрвета и дугачким повијеним ноктима предњих шапа руши кућу термита. Следи чашћење богатим уловом. Такозвани земни или приземни панголини руше мравињак предњим шапама ослоњени на задње ноге и неизбежни реп.

Краве и коњи репом се бране од насртљивих мува.

Физиолошка улога репа још је разноврснија. Многи љускари имају необичну способност да одбацују реп, што спада у њихов природни нагон самоодржања. Омиљена дечја игра је лов на гуштере који се сунчају. Најчешће се дешава да у рукама остане реп, а гуштер је шмугнуо у траву или међу стене. Ову појаву научници објашњавају физиолошком грађом гуштера чији се реп при затезању кида на једном пршљену, такозваном „слабом месту". Слична особина среће се и код неких сисара. Шумски мишеви, на пример, могу да се ослободе само коже са врха, а не и читавог репа. Природњаци су код готово половине уловљених шумских мишева утврдили да су се они већ једном спасли смрти оставивши у канџама или зубима непријатеља врх репа.

> **СЛУЖИ КАО ПОКРИВАЧ, ПРОСТИРКА, ПОДУПИРАЧ, БУНКЕР, МАГАЦИН, ЗА СПОРАЗУМЕВАЊЕ...**

У Африци живи посебна врста миша чији је реп саздан тако да има више „слабих места" (више пута може да се кида). То овим животињама омогућава да неколико пута побегну грабљивици губећи увек по парченце репа.

Илуструвово Љубомир Милојевић Љубац

Веверици реп служи и као јорган, јер спава у удобној кућици, најчешће дупљи дрвета, покривена рођеним, великим, топлим репом. Мравоједи користи свој велики крзнени реп као простирку. Када му се задрема, распростре га и лежи на њему.

Реп се често користи и као заштита од непријатеља. Већ поменути панголини на доњој страни репа имају чврсти рожнати гребен. Кад јој запрети опасност, ова животиња се склупча у реп и осећа се безбедно – тако блиндирано клупко не могу да отворе ни двојица снажних људи.

Има животиња којима реп служи као складиште хране. На Мадагаскару живе лемури – врста полумајмуна који личе на мишеве. У кишном периоду они у репу скупљају залихе масти од којих живе кад наступе суше. Сушне периоде лемури преспавају склупчани у дупљама дрвећа или гнездима од траве и лишћа.

Поменуте улоге репа заиста су необичне, али он служи животињама и за споразумевање. Пас може да лаје, али ако истовремено и маше уздигнутим репом то је поуздан знак да му не пада на памет да уједе. Напротив, тако показује радост што среће господара или добронамерног човека. Реп је барометар расположења и код вукова. По његовом положају и покретима ове звери знају намере својих рођака.

Недавно су научници растумачили сигнале којима се у међусобном споразумевању користе калифорнијске веверице. Змије су за њих највећа опасност. Када угледају свог крвника, веверице не беже нити испуштају крике. Напротив, неколико веверица примиче се змији опкољавајући је. Заједно су увек јаче, једна сама била би сигуран плен змије. Фронтални напад траје све док змија не схвати опасност која јој прети и одустане од првобитне намере. Док се нападајући змију бране, веверице се споразумевају реповима: три замаха репом знак су за почетак оштрог напада, два продужетак напада, један – опасност је прошла.

Стадо јелена мирно пасе на пропланку. Један је обавезно на стражи. Кад осети опасност, стражар подиже главу, чуљи уши, а кад је сигуран да се, још невидљиви, непријатељ опасно приближио, подиже реп откривајући светлији део длаке испод њега – као огледало. То је знак за узбуну. Стадо нестаје у шуми...

Није нам познато да су неки научници испробали дејство кафе на репове животиња, што се поновног израстања тиче. Ако би било благотворно, сигурно је да би животиње биле захвалне човеку. Кад остану без репа – попиле би шољицу кафе!

Што се човека тиче, од разних опасности и многих непријатеља (од којих је, многе, сам створио) ни реп га не би извадио.

Али, људима реп, зато, служи да један другоме стану на њега. Тај реп код човека, се, истина, не види, али се о њему често чује: стао му на реп, подвио је реп (уплашио се), диже реп (прави се важан)...

Тешко је с репом (људима); тешко је и без репа (животињама).

Д. Ч.

НАЈПОГИБЕЉНИЈА

ПАРДУБИЦЕ -КОЊОУБИЦЕ

Овако изгледа доскок после Таксиса. Мало који коњ успе да се дочека на ноге.

Победници овогодишњег стипл-чеза. Ко је исцрпљенији?

СВАКОГ ОКТОБРА ЧЕШКИ ГРАД ПАРДУБИЦЕ ЈЕ ПОПРИШТЕ СТИПЛ-ЧЕЗА КОМЕ ПО ТЕЖИНИ СТАЗЕ – А И ПОСЛЕДИЦАМА – НЕМА ПРЕМЦА

На ивици столетне храстове шуме – два надгробна споменика. Туда пролази стаза пардубичког хиподрома. Како се осећају џокеји на том месту? То су гробови њихових колега – јахача који на неком претходном стипл-чезу нису успели да прескоче Таксис.

Таксис је посебна прича. То је природна препрека, на изглед не тако страшна за једног расног ата. Састоји се од „живе ограде", у ствари жбуња високог метар и осамдесет, али иза њега се отвара јаруга широка пет метара и дубока такође метар и осамдесет. То, успева само ретко ком коњу!

Џокеји који се усуђују да учествују на пардубичком стипл-чезу овде крше једно „свето", неписано правило које налаже да се коњу мора показати стаза пре трке. Они знају да би већина ових паметних и племенитих животиња запамтила Таксис па затим, на трци, једноставно одбила да преко њега скаче! Зато на октобарском такмичењу сваки коњ тек кад већ лети преко живице, угледа јаму

Таксис није једина препрека на овој стази дугој 6,5 километара коју, према правилима, треба прећи за двадесет минута, иначе прети дисквалификација. Има укупно тридесет препрека, па иако нису као Таксис, нису нимало лаке.

Тако се и догађа да после сваког стипл-чеза, који се овде одржава од 1874, по један или више коња заврше с метком у чело (кад коњ сломи ногу мора бити убијен). Било је година кад ниједан учесник није стизао до циља и замашне награде која данас износи 100 хиљада круна.

На овогодишњем стипл-чезу у Пардубицама учествовало је деветнаест такмичара. Само четири коња прескочила су Таксис, а међу џокејима који нису успели шест је озлеђено, а двојица су задржана у болници. Једног коња однели су у нарочити ветеринарски камион. Имао је сломљен врат.

На циљ су стигла три коња, засопљена белом пеном, вратних жила као да ће да попуцају, испаравајући задихана тела. Џокеју-победнику низ лице су се сливале сузе помешане са знојем. Плакао је што од узбуђења, што од напора.

М. К.

живот је пређа пређа је живот

НА САНТИ „РОС"

Децембра 1982. године пошао сам са ТВ водитељем Хагом Даунсом и осталим члановима наше видео екипе, да направим репортажу о једној америчкој истраживачкој мисији на Антарктику. До станице Мекмардо, највеће америчке базе на Јужном полу, путовали смо најпре авионом, затим хеликоптером и најзад теренским возилом.

На први задатак смо кренули већ следећег јутра. Требало је да снимимо прилог за краткo предавање о томе – како преживети у случају незгоде. Инструктори су били двојица искусних алпиниста, Дејв Ласорса и Тони Паркер. Са нама су пошли и Џек Ренири, шеф истраживачке екипе америчког Националног удружења научника, и Френк Вилијамс, шеф научне екипе истог удружења.

Санта по имену „Рос" је од станице била удаљена 16 километара. Била је дуга око 800 и широка 650 километара. Полако је клизила према мору, притиснута глечерима који су се спуштали са Јужног пола. На месту на коме смо се ми „укрцали" на њу, била је дебела око 300 метара. Била је прекривена пукотинама.

Коњи који остану неозлеђени покушавају да се подигну, а у општој гужви џокеји настоје да пронађу свог коња и наставе трку...

Ова два ата наставила су – без јахача.

Судбина овог лепотана је неминовна: рањен је и добиће метак у чело.

Срећни су они џокеји који прођу само с лакшим озледама!

Екипа лекара и болничког особља неопходна је на сваком пардубичком стипл-чезу.

Илустровао: Драгутин Њежић

Неке од њих, прекривене слојем снега, биле су веома опасне.

Дејв и Тони пошли су у потрагу за пукотином крај које бисмо могли да снимамо. Испитујући снег испред себе дугачком шипком, Дејв је ускоро открио рупу, и снимање је могло да почне. Хаг је прочитао кратки пасус из приручника „Како преживети":

„Ако човек није привезан, његов пад у рупу је готово увек фаталан, јер, чак и ако преживи пад, већ за неколико часова умире услед губитка телесне топлоте."

Упоредо са текстом ишло је и снимање: на мој знак један члан екипе је нестао у пукотини, да га остали одмах затим здравог и читавог, извуку из ње. Пошто смо снимили неколико сличних сцена, приближили смо се оближњој леденој хридини, где је требало да снимимо пењање уз литицу.

На путу по хридини испречила се пукотина, чије је ивице повезивала нека врста снежног мостића. Френк, Хаг и ја нисмо били привезани, пошто нисмо намеравали да се пењемо. Хаг и ја смо се приближили мостићу када је Френк већ закорачио на њега. За тренутак се зауставио да ме упита да ли је по мом мишљењу мостић сигуран. Нисам стигао да му одговорим – у том тренутку упао је у пукотину. Следећег тренутка, сва моја пажња била је усмерена на руку у вуненој рукавици која се грчевито држала за ивицу.

Видео сам да ће склизнути, и бацио сам се да је задржим. Не знам како сам успео да га ухватим за руку али једно је сигурно: ни тренутка нисам размишљао. То је било прилично несмотрено, јер да сам пао на мост, обојица бисмо били мртви.

Хаг се, видевши шта се догодило, бацио потрбушке према нама и после краћег клизања зауставио се на самој ивици. Успео је да дограби Френково раме. И поред свег нашег труда, Френк је полако клизио. Говорио сам му да није ништа страшно, да ћемо га одмах извући.

Тада су пристигли и Дејв Ласорса и Тони Паркер, Дејв је ухватио колегу за руку и почео, ослањајући се само једном ногом на ивицу, да се нагиње према Френку. После много мука успео је да му набаци омчу око паса. При том је дошао у тако незгодан положај, да су сви морали њега да извлаче.

Предавање „Како преживети" приредили смо сами себи. Било је кратко и, очигледно, веома упечатљиво.

Џ. Х.

НАПАД ДИВЉИХ АУТОМОБИЛА

РОЏЕР ЗЕЛАЗНИ

ЏЕНИ ЈЕ БИЛА НАЈБОЉИ АУТОМОБИЛ КОЈИ ЈЕ ЗНАО...

ИСПОД ЊЕНЕ КАРОСЕРИЈЕ БИЛЕ СУ СМЕШТЕНЕ АТОМСКЕ РАКЕТЕ, 50-КАЛИБАРСКЕ ЦЕВИ...

Мердок је јурио Великом Равницом Западног Пута. Огромно сунце пекло је изнад хоризонта. Нигде није застао, није смањивао брзину. Џенине очи су виделе све неравнине терена, камење и удубљења пре него што би им се приближили и тачно кориговала правац кретања. Светло сунца Равнице било је толико јако да је жмиркао очима. Чврсто је држао волан и чинило му се да управља неком врло брзом лађом која плови по језеру сребрнастог пламена.

– Зашто се мало не одмориш? Дозволи ми да сама возим. Одремај мало и остави ми волан – зачуо је.

– Не, хоћу да возим!

– У реду – одговори Џени – хтела сам само да ти олакшам.

Радио је почео тихо да свира.

– Искључи то! Рећи ћу ти кад будем желео да слушам музику.

Џени је била најбољи аутомобил од свих које је знао. Била је направљена тако да изгледа као елегантни, светлоцрвени спортски ауто, а испод њене каросерије биле су смештене атомске ракете, испод рефлектора 50-калибарске цеви, а у пртљажнику резервоар експлозивног гаса. Јер, Џени је била ауто специјално направљен за њега.

Пала је ноћ. Наслонио се на седиште и затворио очи. Цео дан и целу ноћ јурили су степом и тражили Њега.

Пробудио га је лаки потрес фотеље.

– Разбуди се Сам. Пре двадесетак минута чула сам на радију обавештење. У близини је опет био напад дивљих аутомобила. Одмах сам променила правац. Већ смо близу тог места.

– Зашто ме ниси одмах пробудила?

– Сан ти је био потребан, а до сада ниси могао ништа да учиниш.

– Вероватно си у праву. Шта су јавили?

– Непознат број дивљих аутомобила направио је заседу у коју је упало шест кола. Наравно сва та кола су размонтирана, делови и бензин однети а путници убијени. О, гледај то је то место!

– Ја ћу погледати да ли је неко жив а ти разгледај трагове, да бисмо знали где су побегли. Нашла си нешто?

– Неки трагови воде на север.

– Вози за њима!

Једно време су јурили ћутећи. Одједном Џени је рекла:

– Знаш, у њиховом конвоју је било осам аутомобила, а изгледа да су и два нападнута аутомобила прешла на њихову страну!

– Прикључили су се нападу? Шта је било са њиховим возачима?

– Вероватно су их укрутили пре него што су се прикључили банди.

Мердок је припалио цигарету. Његове руке су дрхтале.

– Џени како се догађа да аутомобил подивља и пристане уз банду? Зна да после бега нигде неће добити ни гориво ни резервне делове. Зашто то чини?

– Не знам, Сам. Никада о томе нисам размишљала.

– Знаш, пре пет година шеф банде дивљих аутомобила, Ђаволски Кадилак, убио је мог брата за време напада на његову бензинску станицу. Од тада га јурим. Тражио сам га пешице, различитим превозним средствима и разним аутомобилима. Возио сам са собом оружје и ракете, али он је увек био бржи и јачи. Тада сам од најбољих и најсмелијих конструктора наручио да ми направе тебе, нисам питао за цену.

– Знала сам да га мрзиш и да га јуриш, али никада нисам знала тачно због чега.

– Ти си бржа и снажнија од њега, ти си једина која може да се мери с њим. Морам га се дочепати Џени!

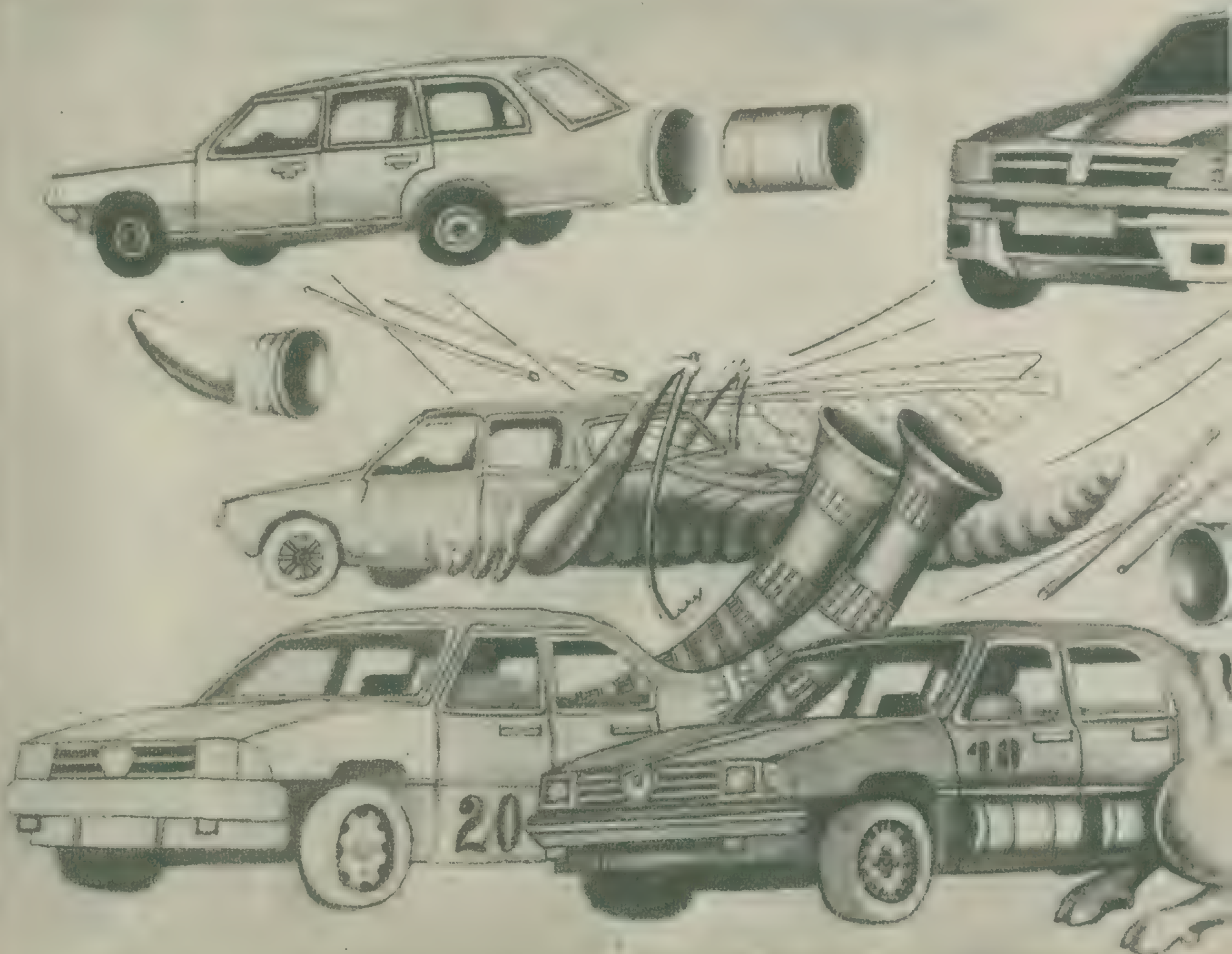
– Могао си остати код куће, а мени препустити тај лов!

– Знам, али ја хоћу да видим његов крај. Знаш ли колико људи је усмртио, колико аутомобила је уништио.

– Наћи ћу га за тебе, Сам.

– Траг постаје сасвим видљив! Да ли је оружје спремно?

– Свуда је црвено светло. Све је готово за акцију.

– Знаш, неке аутомобиле возе укрућени, мртви, возачи, везани каишевима и тако изгледају као обична кола. И Црни Кадилак тако ради. Често мења мртве возаче, и боју, у последње време је био црвен... У град улази главним путем, вози у сам центар, сипа гориво а када продавац крене на другу страну да наплати он полази пуним гасом и нестаје... увек се враћа ту на Велику Равницу, нико не зна где се крије. Тако је преварио и мог брата с тим мртвим возачем који је седео усправно и новим регистарским таблицама.

– Сам, чини ми се да сам нешто нашла! Овде лево, то је нека јама... тунел!

Ценин мотор, није био гласнији од уздаха. Тунел се завршавао уским путељком. У светлости раног јутра угледали су огромну гомилу аутомобилских делова. То су били делови опљачканих аутомобила.

– Они су тамо, с друге стране планине. Чујем њихове моторе.

– Позови Црни Кадилак да дође, кажи да хоћеш да им се прикључиш. Кажи да си ме ухватила. Ја се нећу померати.

– Иза окуке су се појавила два „линколна", огроман „понтиак" и два „мерцедеса" готова за акцију...

– Он то неће учинити. Сада сам с њим говорила. Рекао је да шаље петорицу најјачих да ме приведу. Хоће да ме провери својим аутомеханизмом.

– Да ли ти је рекао колико их је тамо с друге стране?

– Питала сам, али ми није одговорио! Мердок је седео нагнут над воланом, као да је мртав. У дну велике пољане стајало је око педесет аутомобила. Пет њих иза Цени бранило је једини пут за повлачење. На средини стајао је ОН – велики, сјајан Црни Кадилак. Потицао је из времена када су конструктори инсистирали на великим димензијама. Био је огроман. Његови фарови личили су на дијамантске очи циновског лептира, његови репови одавали су утисак да је спреман на скок у море. Иза његовог волана смешио се скелет.

– Пуцај! – викнуо је Мердок.

Окренула се и отворила ватру у оба правца. Испаљивала је ракету за ракетом у правцу Кадилака. Прскала је бензином у стражаре испред себе и пуцала. Аутомобили су почели да горе.

– Њега ниси погодила! Твоје ракете погодиле су аутомобиле поред њега! Сада се повукао! Пази, појавио се са друге стране и јури према тунелу... сам... убиј га! Не дај да стигне до тунела пре тебе!

– Не могу, Сам.

– Како не можеш? То је моје наређење! Шта ти је Цени?

Кадилак је пројурио поред њих и ушао у тунел.

– Дозволила си му да побегне! Брзо за њим!

Изашли су из тунела, иза њих су се чуле експлозије, земља је подрхтавала. Мердок је извадио флашу са бурбоном и отпио неколико гутљаја.

– Зашто га ниси убила?

Није одмах одговорила.

– Има у њему нечег отменог. У начину како се бори за своју слободу. Ничега се не боји. Знаш Сам, у једном тренутку сам пожелела да му се придружим и да заједно с њим јурим Великом Равницом, да разбијам бензинске станице које неће да ми дају гориво... да осетим слободу... Само, нисам могла тебе да убијем...

– Хвала ти Цени! Али, кажи ми, шта ћеш урадити ако га поново нађемо?

– Не знам, Сам.

– Размисли брзо. Видиш тај облак прашине испред нас? Знаш исто као и ја да је то ОН.

Одједном, иза каменог масива, скочио је на њих Кадилак. Црни Ђаво је ту чекао, знао је да не може дуго да се трка са Црвеном Дамом. Хтео је да је уништи у директном судару. Њу или себе.

Њене су кочнице нагло зашкрипале, њена хауба се отворила и бљувала ватру. Окретала се и пуцала из свог оружја.

Нагло је стала без покрета, а њене пушке су пуцале и даље, без муниције, у поломљени, поцепани ауто у пламену.

– Убила си га Цени.

Ништа није одговорила. Мотор је прорадио, окренула се и пошла полако.

– Знаш шта ми је рекао пре него што је изгорео?

„Хоћу тебе, Црвена Дамо, никада нисам видео ништа лепше ни паметније. Када бисмо били заједно нико не би могао да нас ухвати, нико не би могао да нас победи. Волим те!" А ја сам га убила!

Илустровао: Михаило Ђоковић ТИКАЛО

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ОПСАЂИВАЊЕ	РЕКА У АЛБАНИЈИ	ЗАТВОРЕНО ПАРКИРАЛИШТЕ	У ОВОЈ МЕРИ, КОЛИЧИНИ	УВОЈАК, КОВРЏА	ОПАЊКАТИ, ОКЛЕВЕТАТИ	ЕВРОПСКА РЕКА
РЕШЕЊЕ ЗАДАТКА							
ПРОПИС, ОДРЕДБА							
СИРОЧЕ, СИРОМАХ							
ИМЕ ШАХИСТКИЊЕ ПИХАЈЛИЋ							
„ДИНАР" / ЗНАК ЗА БОР		МЕТАЛНА НИТ / ЖЕНА ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ					МАЛА ИСКРА
▷							
ПОМАЛО БАЦАТИ	НАПУСТИТИ ЗАПОЧЕТИ ПОСАО		НУЛА / НА ЛАК НАЧИН		ИСЛАНД / БЕЗБОЈНА ОТРОВНА ТЕЧНОСТ		
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА				„АМПЕР" / ГРАНА МЕДИЦИНЕ		ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ	
НАШ СКУЛПТОР ЛОЈЗЕ							
СТАТИ У НЕШТО							
МЕСТО У БОСНИ, НА ПОДРУЧЈУ РОМАНИЈЕ							
ВОДЕНА БОЛЕСТ							
ВРСТА ПЕРШУНА			ИМЕ КА ДЕРЕЈНЕ / КРАСТАВА ЖАБА				МЕСТО У СРБИЈИ КОД БОГАТИЋА
МУЗИЧКА МЕРА					„МОНАКО" / БОЧНИ ДЕО ПУТА, НАСИП		
„ИСТОК"		РИБОЛОВАЦ / ГРАД У ХЕРЦЕГОВИНИ					
ГРАД У ИРАКУ	КВАСАЦ					„ФУТ" / ЈЕДАН ЗАНАТЛИЈА	
ЖЕНА ИЗ БОСНЕ							
НЕМАЧКИ ФИЛОЗОФ ГЕОРГ				УДЕС, СУДБИНА / МЕСТО КОД БЈЕЛОВАРА			
ДЕО ТОЛА							
КОМПЈУТЕР							
ВРСТА МЕКСИЧКЕ БИЉКЕ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: комплет, опарати, останак, птичари, Ер, ат, руб, ата, акварел, иц, Анка, Тир, Ест, Јадран, раса, ШИ, А, тркач, маргина, тер-папир, Га, он, мотив, ж, сневати, а, атар, судница, Етна, ин, мио, сат.

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

КУДА ЋЕШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА?

Имала сам 17 година и ишла у трећи разред гимназије. Било је то време кад се гледају момци који студирају док су ти другови из разреда најобичнији „клинци". Израсла сам у високу штркљаву девојку са увек рашчупаном косом коју сам тих година покушавала како-тако да уредим.

Међу тим момцима са „факултета био је, наравно, и „он", најзанимљивији за све нас. Тешко је поново описати ту срећу кад је он мени заказао састанак. Побегла сам са последњег часа да стигнем кући и да се „дотерам". Иначе, о свом великом састанку сам пуна одушевљења обавестила и тату и маму што њима наравно није било тако занимљиво.

И то вече док сам се ја убрзано спремала, долази девојка мојих година, комшиница да ме пита да ли идем на корзо. Како је она била позната по свом одуговлачењу у спремању, објасним јој да немам времена да је чекам.

– Ако не сачекаш Бранку, не идеш ни ти – дилему је прекинула моја мама.

Одмах сам почела да плачем и тако ме нашао и тата који се враћао с посла. Кад је саслушао шта се догодило, кратко је саопштио: „Спремај се и иди".

Шмугнула сам у собу и узела мамине нове ципеле наравно без питања, на брзину поправила сенке и кренула низ степенице. Пред капије наше куће управо је наилазио комшија који је аутом ишао у град

Отворио је врата да ме повезе. И док сам сретна мислила како ћу ипак стићи на време, појави се мама, увек се тад сетим цртаних филмова, ухвати ме за крагну мантила са једним тријумфалним:

– Где ћеш у тим ципелама?

Вратила ме у кућу и тада сам добила неколико озбиљних шамара. Тате наравно није било у том одсудном тренутку јер је хранио свиње. Док се он појавио ја сам поново неутешно плакала. Поново добијем дозволу да изађем али у својим старим ципелама.

А на корзо је Бранка ипак стигла пре мене. Како смо кућа поред куће, успела је да саопшти и да сам добила батине.

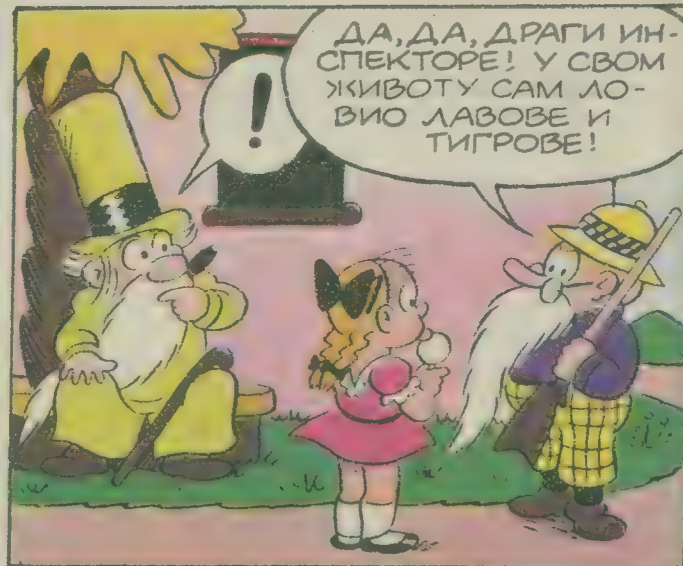
– Мало си закаснила, чујем да си имала проблема код куће – чујем и од „њега" неколико тренутака касније.

– Не, ја нисам хтела да дођем – чувала сам „понос", побегла код најбоље другарице и по трећи пут тај дан неутешно заплакала.

ДРАГИЦА ПАВЛОВИЋ
Првомајска 64
Суботица
(Хонорар 2000,00)

БИМ
И
БУМ

ЕВО, СТИГЛИ СМО! НЕГО, ДА НИСИ ПРЕТЕР'О С ТИМ ИШИЈАСОМ?
НИСАМ, ЧАСНА РЕЧ! НЕ МОГУ ДА СЕ ПОМЕРИМ!

!
ДА, ДА, ДРАГИ ИНСПЕКТОРЕ! У СВОМ ЖИВОТУ САМ ЛОВИО ЛАВОВЕ И ТИГРОВЕ!

САМО ТО? А ЈА САМ ИХ ЛОВИО И ЧАК ПРОДАВАО ЦИРКУСИМА!
НИЈЕ ВАЉДА?

ПОЛАКО СТАВИ ПЛОЧУ ПА ДА БРИШЕМО!

ПРИПРЕМИ СЕ ДА НАПРАВИШ ИЗБЕЗУМЉЕН ИЗРАЗ КАД ЈА ПОЧНЕМ ДА ГРЕБЕМ!

?!!
ГРРР!
УПОМОЋ! ТИГАР У ШУПИ!
ГРЕБ! ГРЕБ! ГРЕБ!

НЕ ДОПАДА МИ СЕ ТАЈ УРЛИК! БОЉЕ ДА ЗБРИШЕМ!
ГРР!
РОАР!

ТИГАР, КАЖЕТЕ? ПА ШТО ГА НЕ УХВАТИТЕ ЖИВОГ ЗА ЦИРКУС?
ЗАТО ШТО ЈЕ ТО СИГУРНО **ОГРОМНИ БЕНГАЛСКИ ЉУДОЖДЕР!**
2-19

САМО ОТВОРИТЕ ВРАТА И НЕМАН ЈЕ МОЈА!
СПАСАВАЈ СЕ КО МОЖЕ!

ХА?
ЕВО, ИНСПЕКТОРЕ, ПРАВИ БЕНГАЛСКИ ЉУДОЖДЕР!
МИЈАУ!

ПЕЛЕ ЗА СВА ВРЕМЕНА

Кад је рођен славни фудбалер Пеле?

БРАНКО КОСТИЋ,
Народних хероја б.б.
14000 Ваљево

Едсон Арантес до Насименто, како је право име Пелеу, рођен је 1940. године. По многим оценама он је најбољи светски фудбалер свих времена. У репрезентацији Бразила играо је од 1957. до 1970. године, одиграо 85 утакмица и постигао 77 голова. Учествовао је на четири светска првенства, од којих је Бразил на три био првак: 1958, 1962, и 1970. године. Био је члан „Сантоса" и у каријери је постигао преко 1100 голова.

НОВА КОШАРКАШКА ПРАВИЛА

Волим кошарку и редовно гледам преносе кошаркашких утакмица на телевизији. Приметио сам да су у овогодишњем првенству уведена нова правила која не успевам да „похватам". Зато молим „Забавник" да нешто напише о новим кошаркашким правилима.

НЕЋКО,
Лукавац код Тузле

У Кошаркашком савезу Србије потражили смо одговор од кошаркашког судије Радета Петровића. Кошаркашка правила мењају се за сваку олимпијаду. Тако је и ове године уведено тридесетак нових правила која ће важити до 1988. године. Најзначајније и најупадљивије промене су:

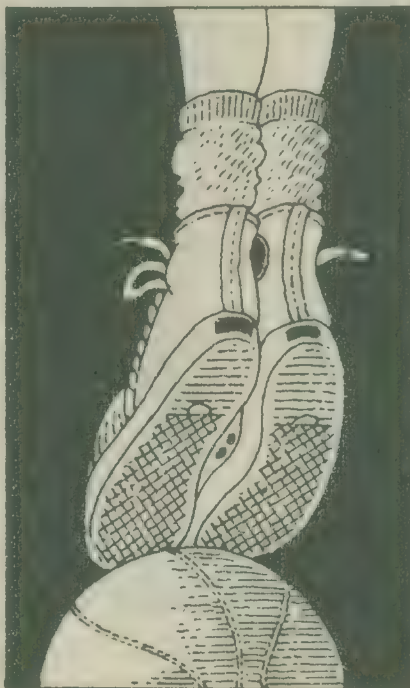
1. Погодак са удаљености веће од 6,25 метара од коша, односно изван такозване линије три поена, вреди три поена.

2. Лична грешка над играчем који шутира на кош са удаљености веће од 6,25 метара кажњава се са три слободна бацања.

3. Лична грешка над играчем који шутира на кош са даљине мање од 6,25 метара кажњава се са два слободна бацања.

4. Кад судија досуди техничку грешку тренеру, противничка екипа изводи два слободна бацања.

5. После седме личне грешке коју направи једна екипа, свака наредна лична грешка над играчем противничког тима који у том тренутку не шутира кажњава се 1+1 слободним бацањем ако играч над којим је учињен прекршај у првом бацању погоди кош, има право да изведе друго; ако промаши прво бацање, лопта припада екипи чији играчи ухвате одбијену лопту.

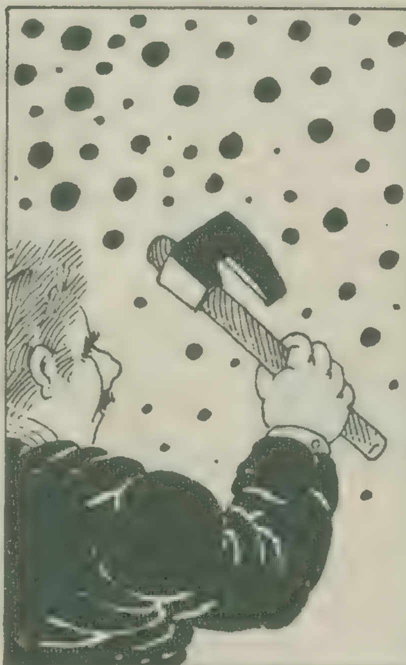

6. Ако, док траје напад једне екипе, противнички играч избаци лопту у аут, после извођења аута не почиње нови напад од 30 секунди већ екипа која има лопту има право да је задржи још толико времена колико је преостало пре аута.

СЕКИРОМ ПРОТИВ ГРАДА

Први пут сам био на једној сеоској свадби у околини Ниша. Кад се млада појавила пред својим будућим домом дали су јој да баци секиру преко куће. Зашто? Знаш ли ти, Забавниче?

ПРЕДРАГ ЛАЗИЋ
Ниш

У веровањима код Срба секира је имала улогу фетиша (ствар којој се приписује нека чудотворна снага). Пре свега она се употребљавала као одбрамбено средство против злих демона и као утук против мађија. Њом се пресеца пут вештици и вампиру.

Кад је падао град секира се стављала под кућну стреху или се износила у двориште и постављала сечивом према облацима да би, како се веровало, град престао да пада.

За лакши порођај жене су пиле воду у којој је опрана оштрица секире. У овршено жито кад остаје преко ноћи ван амбара, стављала се секира као заштита од ноћних демона. А млада баца секиру преко свог новог дома јер се верује да у поткровљу бораве демони. Обичај је остао, разлог је заборављен.

ТА ВАЖНА РЕЧ – НЕЋУ

Шта да вам причам и кад и сами знате какви су родитељи! Терају ме да обучем џемпер који не волим, а ја им лепо кажем – нећу. Терају ме да се играм с једним клињом из суседства (његови и моји родитељи се друже па морам и ја са њиховим сином), а ја опет кажем – нећу. У недељу, једини дан кад могу да останем дуже у кревету, они ме терају да устанем

рано и да идем по хлеб, млеко, новине. Шта друго да кажем него – нећу.

Они се љуте, кажу да је једина реч коју ја знам: нећу.

Али, кад треба, да се похвале својим дететом, они истичу да је оно паметно, да мисли својом главом, да је самостално и све тако. Ко с њима да изађе накрај? Кад останемо сами, они кажу: ко ће са мном изаћи накрај!

ПЕЦА
из Београда

МИЛИОНИ ЗА МАСЛИНУ

Занима ме које је најстарије дрво код нас и колико је старо?

ДЕЈАН РАЈКОВИЋ
Књажевачка 163/9
18000 Ниш

У Мировици, недалеко од Бара, чија околина је позната по маслинама, расте дебело чворновато стабло овог дрвета за које стручњаци сматрају да је старо више од две хиљаде година. Ова старица – маслина, која је преживела толико епоха и цивилизација, победила небројене олује и показала се трајнија од многих чврстих грађни људских руку, још се зелени, редовно цвета и рађа. За ову

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Зринка Драгун, I. Рукавине 29, 56000 Винковци – има 13 година, сакупља салвете, папирнате лутке и налепнице.

Јасмина Стојановић, 19210 Брестовац, Бор –има 14 година, сакупља значке и постере.

Љиљана Стојановић, Шарпланинска 19, 18000 Ниш – има 11 година, сакупља значке, марке, постере и папирнате луткице.

Данијела Маркић, Призренска 48, 25000 Сомбор – има 13 година, воли спорт и музику, сакупља значке.

Мартина Пургар, Матије Гупца 10, 42220 Нови Мароф – има 11 година, жели да се дописује са вршњацима широм земље.

Светлана Милић, Zerchenfelder Gürtel 7/8, 1160 Wien, Austria – има 19 година и жели да се дописује са онима који читају „Политикин забавник", „Галаксију" и „Двоје".

Радмила Стојановић, Шарпланинска 19, Ниш – има 16 година, сакупља значке, марке и постере.

Маријана Ранковић, Старине Новака 13, 21300 Беочин – има 14 година, сакупља хемијске оловке, салвете, папирнате луткице и постере, воли спорт и забавну музику.

Бригита Балаж, Војводе Степе 34, 23274 Бочар – има 14 година, одговара на свако писмо.

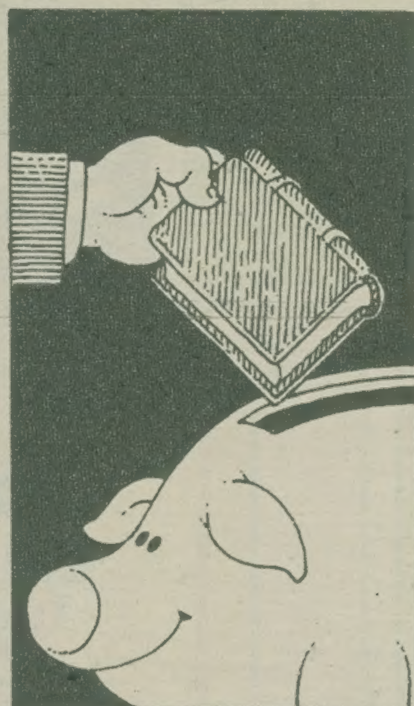
Тања Божић, Железничка 199, 11234 Рипањ – има 14 година, воли спорт и музику.

маслину, која се сматра најстаријом на свету; везана је истинита анегдота из времена другог светског рата и италијанске окупације. Римски природњачки музеј понудио је њеном власнику два и по милиона лира за откуп. Међутим, овај је без размишљања одбио понуду. Тако је древна маслина – која, у рату, није „хтела" да служи окупатору – остала знаменитост целог краја и најстарије дрво код нас.

УКОРИЧЕНЕ ПАРЕ

Имам утисак да више нећу моћи да купим ниједну књигу.

Неки дан сам ушла у књижару. Хтела сам тати за рођендан да купим „Речник симбола" (једном приликом изјавио је да би волео баш то да има). Та књига кошта тристо и нешто хиљада (старих, наравно). Ко то може да купи?

Знам, књиге могу и на кредит да се добију али некада сам за сто хиљада могла да обогатим библиотеку са три, четири и више наслова. А сада?

Издавачи се жале да су им магацини пуни и да не знају шта да раде кад „народ" не воли да чита. Али то више нису књиге, то су укоричене паре!

Народ воли да чита, а не воли кад нема паре да купи књигу.

МИЛИЦА ЈЕВТИЋ,
Лазаревац

ЖИВОТ У ПЛАМЕНУ

Молим те да објасниш да ли у Индији спаљују посмртне остатке свих људи или се то ради само са телима великана?

ЈЕЛЕНА ЛУЕТИЋ
П. Норвежана 5
11500 Обреновац

Спаљивање посмртних остатака је обичај који важи само за припаднике хинду вере, најраширеније у Индији, без обзира да ли је покојник био великан или обичан човек. Овој вери припадала је и Индира Ганди, па је и спаљивање њеног тела било у складу са древним хинду обичајем. Слично се „сахрањује" сваки Хиндус, уз традиционални обичај да се пепео покојника баци у најближу реку. Сахрана Индире Ганди била је изузетак: њен пепео бачен је из авиона на врхове Хималаја са висине од 8000 метара. Овај чин обавио је њен син Раџив Ганди.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Владимир Стефановић, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Петрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
НЕНАД МИРКОВИЋ

WALT DISNEY
МИКИ

ХВАЛА ТИ, МИКИ, НА ДИВНОМ ПРОВОДУ!

ОДУВЕК САМ ЖЕЛЕЛА РОЂЕНДАНСКУ ВЕЧЕРУ У „1001 НОЋИ"!

А САД СЕ ПРИПРЕМИ ЗА ВЕЛИКО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
МИКИ

ПРИПРЕМИО САМ ТИ ЈЕДНУ ЗВУЧНУ РОЂЕНДАНСКУ ЧЕСТИТКУ!

ФИЛМОМ „ОБРАЧУН У СЕДЛУ" ЗАВРШИЛИ СМО ДАНАШЊИ ПРОГРАМ!
СУПЕР!
THE END

ХАЈДЕ, НАКЛАПАЛО, ЧЕСТИТАЈ МИНИ!

Срррећан рррођендан, стара хуљо!

ИЗВИНИ, ДРУГАР, АЛИ КАУБОЈСКИ ФИЛМОВИ УВЕК УТИЧУ НА МОЈ РЕЧНИК!
ПЉАС!
Distributed by King Features Syndicate
5-13

1985

ЈАНУАР

н	п	у	с	ч	п	с
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ФЕБРУАР

н	п	у	с	ч	п	с
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

МАРТ

н	п	у	с	ч	п	с
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

АПРИЛ

н	п	у	с	ч	п	с
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

МАЈ

н	п	у	с	ч	п	с
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЈУН

н	п	у	с	ч	п	с
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ЈУЛИ

н	п	у	с	ч	п	с
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

АВГУСТ

н	п	у	с	ч	п	с
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

СЕПТЕМБАР

н	п	у	с	ч	п	с
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ОКТОБАР

н	п	у	с	ч	п	с
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

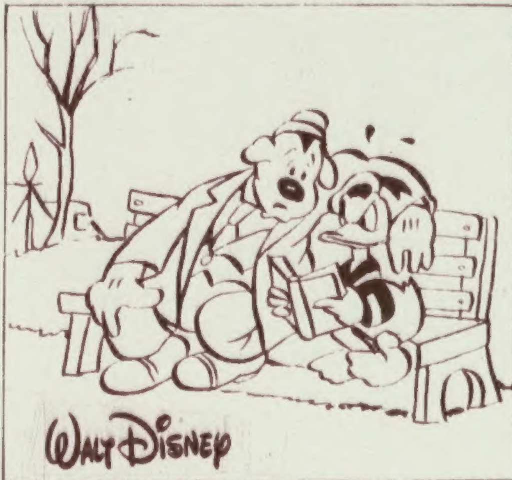
НОВЕМБАР

н	п	у	с	ч	п	с
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

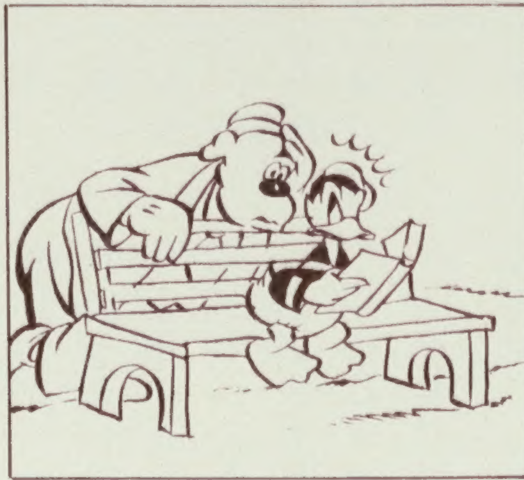
ДЕЦЕМБАР

н	п	у	с	ч	п	с
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ПРИЗОРИ ИЗ СЛАВЉЕНИКОВОГ ЖИВОТА

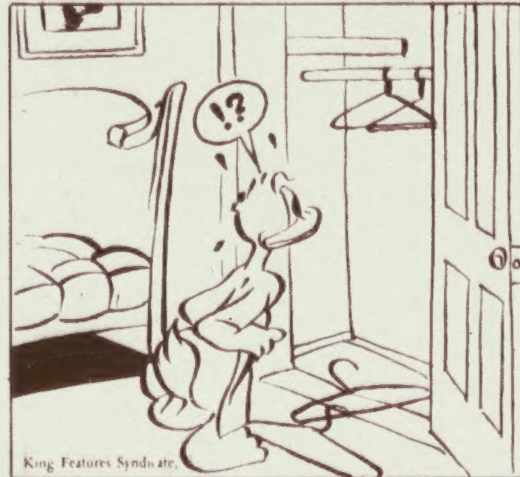

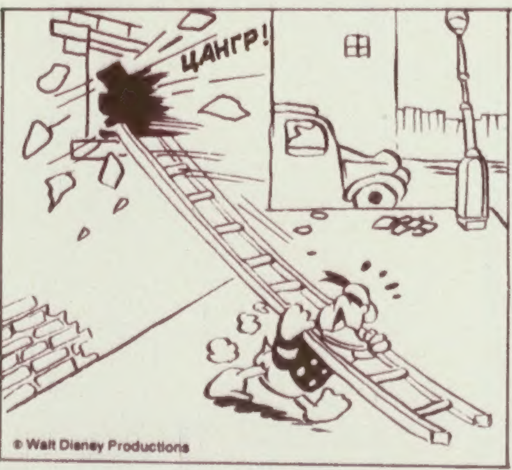

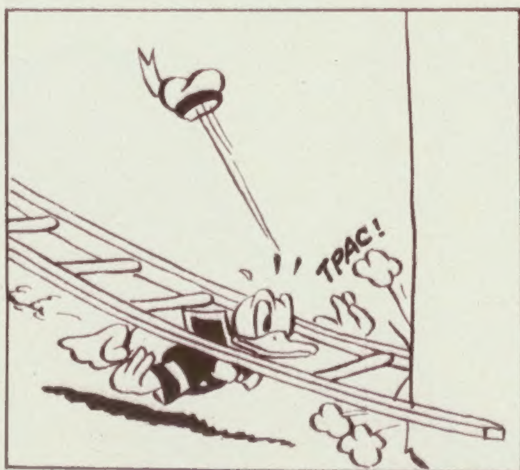

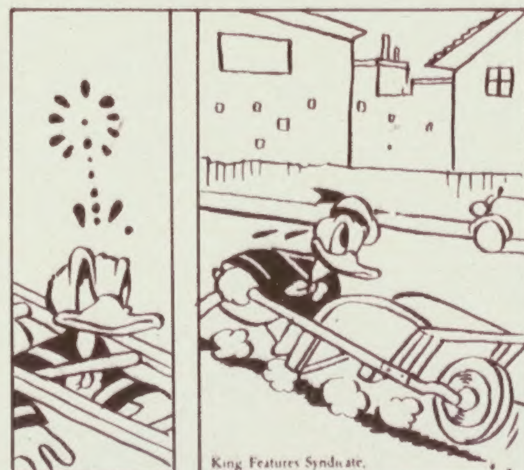

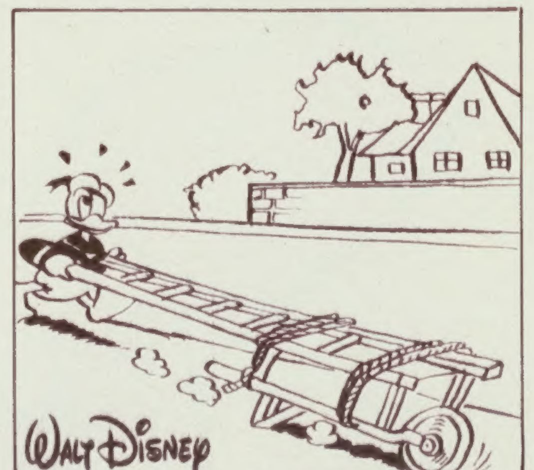

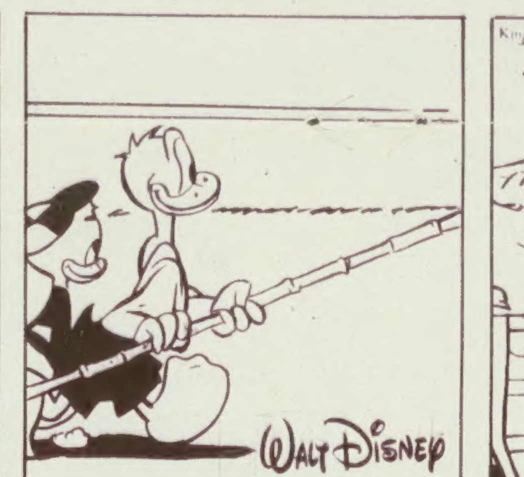

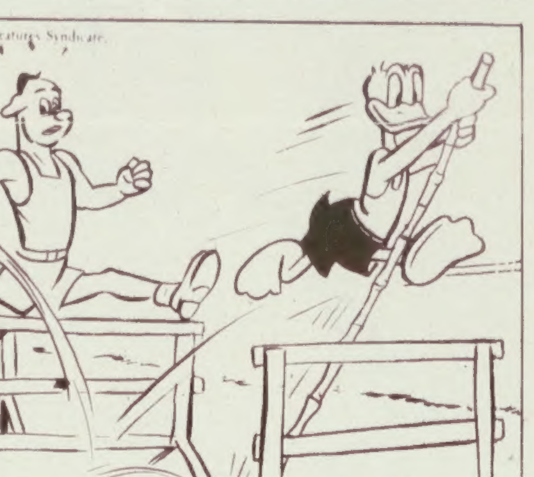

ПАЈА ПАТАК ВАМ ЗА СВОЈ ПЕДЕСЕТИ РОЂЕНДАН
ПОКЛАЊА КАЛЕНДАР

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

